

G-626
50c

CITY OF ILLUSIONS

Ursula K. LeGuin

Was he a human meteor or
a time-bomb from the stars?

ORAȘUL ILUZIILOR

Ursula K. Le Guin

Cartea a treia din ciclul Hainish

Traducere din limba engleză:

Mihai Dan Pavelescu

Cuprins

1

Imaginați-vă beznă.

În bezna de pe emisfera opusă soarelui, un suflet mut se trezi. Cu totul afundat în haos, el nu cunoștea niciun șablon. Nu avea niciun grai și nu știa că bezna era noapte.

Când lumina nereamintită străluci în jurul lui, el se mișcă, târându-se, uneori alergând în patru labe, uneori ridicându-se în picioare, totuși fără să meargă niciunde. Nu avea niciun drum prin lumea în care se găsea, deoarece un drum implică un început și un sfârșit. Toate lucrurile din jurul lui erau încâlcite, toate i se împotriveau. Confuzia existenței îi era îndemnată la mișcare de forțe pentru care el nu cunoștea nume: teroarea, foamea, setea, durerea. Se împletici în tăcere prin pădurea întunecoasă de lucruri, până când îl opri noaptea, o forță mai mare. Dar când lumina reapăru, el bâjbâi iarăși. Iar când ieși în neașteptata și puternica lumină solară a Poienii, se ridică în picioare și rămase așa o clipă. După aceea își acoperi ochii cu palmele și strigă răsunător.

Țesând la războiul ei din grădina luminată de soare, Parth îl zări la marginea pădurii și îi chemă pe ceilalți cu un zvâcnet iute al minții. Ea nu se temea însă de nimic și până când ei ieșiră din casă, Parth traversase Poiana spre omul straniu care se ghemuise în iarba înaltă și deasă. Când ceilalți se apropiară, o văzură punându-și mâna pe umărul lui și aplecându-se către el, vorbindu-i încet.

Se răsuci spre ei cu o privire întrebătoare și spuse:

— Îi vedeți ochii...?

Erau într-adevăr stranii. Pupilele erau mari; irisurile, de culoare chihlimbariu-cenușie, erau elipse orizontale, astfel încât albul ochilor nu se zărea deloc.

— Ca o pisică, zise Garra.

— Ca un ou care-i numai gălbenuș, zise Kai, exprimând ușoara neplăcere de stânjeneală stârnită de deosebirea aceea mică, esențială.

Altfel, străinul părea un bărbat obișnuit, sub noroiul, zgârieturile și murdăria cu care se alesese pe chipul și trupul gol în strădania lui fără țel prin pădure; pielea îi era însă ceva mai deschisă la culoare decât oamenii cafenii care-l înconjuraseră și discutau încetișor despre el, pe când stătea ghemuit sub razele soarelui, chircit și tremurând de oboseală și frică.

Deși privea direct în ochii lui ciudați, Parth nu găsi acolo nicio scânteie de recunoaștere umană. Era surd la graiul lor și nu le înțelegea gesturile.

— Lipsit de rațiune sau cu mințile pierdute, spuse Zove. Dar în același timp lihnit, iar asta putem remedia.

La cuvintele acelea, Kai și tânărul Thurro îl duseră în casă, pe jumătate conducându-l, pe jumătate purtându-l pe sus, pe necunoscutul care-și târșâia picioarele. Acolo, ei doi, Parth și Ochiul-ciutei, izbutiră să-l hrănească și să-l spele, apoi îl întinseră pe o saltea cu o doză de narcosomn în vene, care să-l țină locului.

— Este un shing? îl întrebă Parth pe tatăl ei.

— Tu ești? Eu sunt? Nu fi naivă, scumpa mea, răspunse Zove. Dacă aș putea răspunde la întrebarea asta, aș putea elibera Pământul. Sper totuși să aflăm dacă este nebun, cu mințile întregi sau imbecil, de unde a venit și cum de are ochii aceștia galbeni. Oare oamenii au început să se împreuneze cu pisicile și șoimii în epoca degenerată a senectuții umanității? Fiica mea, roag-o pe Kretyan să suie în verandele-dormitoare.

Parth își urmă verișoara oarbă Kretyan în sus pe scară, până la balconul umbrit și suflat de briză unde dormea străinul. Acolo îi așteptau Zove și sora lui, Karell, poreclită Ochiul-ciutei, așezați turcește și cu spinările drepte. Ochiul-ciutei își manevra rama de modele, iar Zove stătea nemișcat: un frate și o soră care înaintau în vârstă, cu fețele lătărețe și cafenii alerte și în același timp senine. Fetele se așezară în apropierea lor, fără să tulbure tăcerea relaxată. Parth avea pielea roșcat-cafenie și o cascadă de păr negru, lung și strălucitor. Nu purta decât o pereche de pantaloni largi, argintii. Kretyan, puțin mai vârstnică, era smeadă și fragilă; o bandă roșie îi acoperea ochii goi și-i strângea la spate părul des. Ca și mama ei, purta o tunică din pânză cu figuri delicat țesute. Era zăpușeală. După-amiaza din mijlocul verii ardea grădinile de sub balcon și câmpurile unduitoare ale Poienii. Pădurea îi înconjura din toate părțile, atât de aproape de aripa aceasta a casei, încât o umbrea cu ramuri pline de frunze și aripi, dar atât de îndepărtată în alte direcții, încât era albăstruie și încețoșată de distanță.

Cei patru rămaseră tăcuți destulă vreme, laolaltă și separați, fără să vorbească, totuși legați între ei.

— Mărgeaua de chihlimbar continuă să se strecoare în modelul Vastității, rosti Ochiul-ciutei și zâmbi, lăsând din mână cadrul cu sârme încrucișate și presărate de pietre prețioase.

— Toate mărgelele tale sfârșesc în Vastitate, zise fratele ei. Un efect al misticismului tău reprimat. Să vezi dacă nu vei ajunge la fel ca mama noastră – în stare să zărești modele pe o ramă goală.

— Reprimare vorbă-mare, comentă Ochiul-ciutei. În viața mea n-am reprimat nimic.

— Kretyan, spuse Zove, pleoapele bărbatului se mișcă. Poate că este într-un ciclu de visare.

Fata oarbă se apropie de saltea. Întinse mâna și Zove o conduse cu blândețe spre fruntea străinului. Toți tăcură din nou. Ascultară, însă numai Kretyan putea să audă.

În cele din urmă ea își înălță capul orb.

— Nimic, zise cu glas ușor încordat.

— Nimic?

— Un vălmășag... un neant. El nu are minte.

— Kretyan, dă-mi voi să ți-l descriu. Tălpile lui au umblat, mâinile lui au muncit. Somnul și narcoticul îi destind chipul, dar numai o minte gânditoare ar putea folosi și purta un chip cu trăsăturile acestea.

— Cum arăta când era treaz?

— Temător, răspunse Parth. Temător și dezorientat.

— Poate să fie un extraterestru, spuse Zove, nu un terran, deși nu știu cum... Poate totuși ca el să gândească altfel decât noi. Mai încearcă o dată, cât timp visează.

— O să încerc, unchiule, însă nu percep niciun fel de minte, nicio emoție sau direcție reală. Mintea unui prunc este înspăimântătoare, dar asta... este încă și mai rău – beznă și un vălmășag pustiu...

— Atunci ține-te departe, rosti Zove. Absența minții este un loc rău în care să zăbovească o minte.

— Bezna lui este mai rea decât a mea, zise fata. Acesta este un inel, pe mâna lui...

Pentru o clipă își lăsase palma pe a bărbatului, compătimitoare sau de parcă i-ar fi cerut iertare subconștientului său fiindcă trăgea cu ochiul în visele lui.

— Da, este un inel din aur fără marcaje sau desene. Asta era tot ce avea asupra sa. Iar mintea îi este la fel de despuiată ca trupul. Prin urmare sărmanul a venit la noi din pădure... trimis de cine?

Toată familia din Casa Zove, mai puțin copiii mici, se strânsese în seara aceea în sala mare de la parter, unde ferestrele înalte erau deschise către aerul umed al nopții. Lumina stelelor, prezența copacilor și sunetele pârâului pătrundeau în încăperea slab iluminată, astfel încât între toate persoanele prezente, și între cuvintele pe care le rosteau ele, exista loc pentru umbre, vântul nopții și tăcere.

— Ca întotdeauna, adevărul îi ocolește pe străini, spuse Stăpânul Casei cu glasul lui profund. Străinul acesta ne aduce o alegere între câteva improbabilități. Poate să fie născut idiot și să fi ajuns aici din întâmplare; dar atunci, cine l-a pierdut? Poate fi un bărbat al cărui creier a fost lezat, fie accidental, fie deliberat. Sau poate să fie un shing care-și camuflează mintea înapoia unei aparente imbecilități. Sau poate că nu-i nici om, nici shing... Însă ce este atunci? Pentru niciuna dintre aceste ipoteze nu există nici dovadă, nici infirmare. Ce trebuie să facem cu el?

— Să vedem dacă poate fi învățat, zise Rossa, soția lui Zove.

Metock, fiul cel mare al Stăpânului, rosti:

— Dacă poate fi învățat, atunci nu putem avea încredere în el. Poate că a fost trimis aici ca să fie învățat, pentru a ne afla căile, ideile, secretele. O pisică, crescută de șoriceii binevoitori.

— Eu nu sunt un șoricel binevoitor, fiule, rosti Stăpânul. Crezi așadar că este un shing?

— Sau unealta lor.

— Toți suntem uneltele shingilor. Ce ai vrea să facem cu el?

— Să-l ucidem înainte să se trezească.

Vântul suflă ușor și o rândunică de noapte strigă în Poiana umedă, luminată de stele.

— Mă întreb, spuse Bătrâna, dacă nu-i posibil ca el să fie o victimă, nu o unealtă. Poate că shingii i-au distrus mintea ca pedeapsă pentru ceva ce a făcut sau a gândit. Ar trebui atunci ca noi să terminăm pedeapsa lor?

— Ar fi o milă mai adevărată, zise Metock.

— Moartea este o milă falsă, rosti cu amărăciune Bătrâna.

Mai discutară subiectul o vreme, calm, dar cu o gravitate care includea atât preocuparea morală, cât și o îngrijorare mai apăsătoare, mai neliniștitoare, nedeclarată niciodată, ci doar sugerată de câte ori unul dintre ei rostea cuvântul *shing.* Deoarece avea numai cincisprezece ani, Parth nu interveni în discuții, totuși ascultă cu multă atenție. Îl simpatiza pe necunoscut și dorea ca el să supraviețuiască.

Ranya și Kretyan se alăturară grupului; Ranya îl supusese pe străin la toate testele fiziologice cunoscute, iar Kretyan îi stătuse alături, pentru a intercepta orice răspunsuri mentale. Deocamdată nu aveau multe de raportat, doar că sistemul lui nervos, zonele dedicate percepțiilor senzoriale și capacitatea motorie de bază a creierului său păreau normale, deși reacțiile lui fizice și motricitatea erau comparabile, poate, cu ale unui copil de un an și niciun fel de stimulare a zonei dedicate vorbirii nu declanșase vreo reacție.

— Forță de bărbat, coordonare de prunc, minte goală, spuse Ranya.

— Dacă nu-l vom omorî ca pe un animal sălbatic, zise Ochiul-ciutei, atunci va trebui să-l îmblânzim ca pe un animal sălbatic...

— Încercarea pare să merite, rosti Kai, fratele lui Kretyan. Lăsați-ne pe unii dintre noi, cei mai tineri, să ne ocupăm de el; o să vedem ce putem face. La urma urmelor, nu trebuie să-l învățăm imediat Canoanele Interioare. Prioritar acum este să-l învățăm să nu urineze în pat... Eu vreau să știu dacă-i om. Stăpâne, tu crezi că-i om?

Zove își desfăcu mâinile mari.

— Cine poate ști? Poate că ne-o vor spune analizele de sânge ale Ranyei. N-am auzit niciodată ca vreun shing să aibă ochii galbeni sau să prezinte deosebiri vizibile față de terrani. Dar ce este, dacă nu-i nici shing, nici om? De o mie două sute de ani, nicio făptură de pe Celelalte Lumi cunoscute cândva n-a mai pus piciorul pe Pământ. Ca și tine, Kai, cred că aș risca prezența lui aici, printre noi, din pură curiozitate...

Așa că își lăsară oaspetele să trăiască.

La început el nu le cauză necazuri tinerilor care se ocupau de el. Își recâștigă treptat puterile, dormind mult, stând așezat sau întins, în tăcere, majoritatea timpului cât era treaz. Parth îl numi Falk, ceea ce în dialectul Pădurii Răsăritene însemna „galben”, din cauza pielii gălbejite și a ochilor de opal.

Într-o dimineață, la câteva zile după sosirea sa, ajungând la o porțiune fără model din pânza pe care o țesea, Parth își lăsă războiul solar să zumzăie singur în grădină și sui în balconul cu plasă unde era ținut „Falk". El n-o zări intrând. Stătea pe saltea și privea concentrat cerul verii încețoșat de pâcle. Lumina puternică îi aduse lacrimi în ochi și îi frecă energic cu mâna, după care, văzându-și palma, o privi fix, răsucind-o încet. Încleștă și descleștă degetele, încruntându-se. Apoi înălță iarăși fața către strălucirea albă a soarelui și lent, șovăielnic, întinse mâna deschisă într-acolo.

— Acela este soarele, Falk, zise Parth. Soarele...

— Soarele, repetă el privindu-l, concentrat, cu vidul și pustietatea ființei sale umplute de lumina soarelui și sunetul numelui acestuia.

Așa începu educația lui Falk.

Parth sui din beciuri și, trecând prin Bucătăria Veche, îl zări pe Falk ghemuit într-un bovindou, singur, privind ninsoarea dinapoia geamului murdar. Trecuseră zece zile de când o lovise pe Rossa și fuseseră nevoiți să-l închidă până se calmase. De atunci el se închisese în sine și nu vorbise. Era ciudat să-i vezi chipul de bărbat, posomorât și încremenit de suferința îmbufnată și încăpățânată a unui copil.

— Vino lângă foc, Falk, spuse Parth însă nu se opri să-l aștepte.

Când ajunse în sala mare, așteptă totuși puțin lângă foc, apoi renunță și căută ceva care să înveselească propria ei dispoziție posacă. Nu era nimic de făcut; ningea, toate chipurile erau prea familiare, toate cărțile povesteau despre lucruri vechi și îndepărtate, care nu mai erau reale. Împrejurul casei tăcute și a ogoarelor ei se întindea pădurea tăcută, nesfârșită, monotonă, indiferentă; iarnă după iarnă, iar ea n-avea să părăsească niciodată casa aceasta, pentru că unde te puteai duce, ce puteai face...?

Pe o masă goală, Ranya își lăsase tëanbulul, instrumentul plat cu clape despre care se spunea că ar fi fost de origine hainish. Parth alese un cântec în melancolicul Mod Cadențat al Pădurii Răsăritene, după aceea reacordă instrumentul în cheia lui nativă și reîncepu. Nu era iscusită cu tëanbulul și găsea notele încet, cântând cuvintele prelungite pentru a menține melodia în vreme ce căuta nota următoare.

Dincolo de freamătul vântului în goruni,
dincolo de mările înnegurate de furtuni,
bălaia fiică a lui Airek adastă
pe trepte de piatră luminate de soare...

Pierdu firul melodic, apoi îl regăsi:

...soare,
tăcută, cu mâinile goale.

O legendă, nimeni nu mai știa cât de veche, de pe o planetă incredibil de îndepărtată, ale cărei cuvinte și melodie făceau parte de secole din zestrea omenirii. Parth continuă să cânte, foarte încet, singură în odaia mare și luminată de foc, cu ninsoarea amurgul întunecând ferestrele.

Înapoia ei se auzi un sunet și, întorcându-se, îl zări pe Falk în prag. Ochii lui stranii erau înlăcrimați.

— Parth, rosti el, oprește-te...

— Ce s-a întâmplat?

— Mă doare, răspunse bărbatul ferindu-și fața care-i dezvăluia atât de limpede mintea incoerentă și lipsită de apărare.

— Asta chiar că-i un compliment la adresa talentului meu, îl tachină fata, totuși se simți înduioșată și nu mai cântă.

Mai târziu în aceeași seară îl văzu pe Falk stând lângă masa pe care se afla tëanbulul. Bărbatul duse mâna spre instrument, dar nu cuteză să-l atingă, de parcă s-ar fi temut să nu elibereze demonul dulce și nemilos dinlăuntrul său, care țipase sub degetele lui Parth și-i schimbase glasul în muzică.

— Copilul meu învață mai iute decât al tău, îi spuse Parth verișoarei ei Garra, dar al tău crește mai repede. Din fericire.

— Al tău este îndeajuns de mare, încuviință Garra și privi peste bucătăria-grădină spre pârâul pe malul căruia Falk o ținea în cârcă pe fiica ei de un an.

Începutul după-amiezii de vară cânta cu bâzâitul ascuțit al greierilor și țânțarilor. Părul atârna pe obrajii lui Parth în șuvițe negre, în timp ce fata decupla, reseta și iar decupla tacheții războiului de țesut. Deasupra suveicii se ridicau capetele și gâturile unui șir de bâtlani dansatori, fir argintiu pe pânză cenușie. La șaptesprezece ani, Parth era cea mai bună țesătoare dintre femei. Iarna, mâinile îi erau permanent pătate cu substanțele chimice din care erau făcute firele și torturile ei și de vopselurile ce le colorau, iar toată vara țesea la războiul solar creațiile delicate și variate ale imaginației ei.

— Păienjenițo, rosti mama ei de alături, gluma-i glumă, dar bărbatu-i bărbat.

— Și tu vrei să merg cu Metock la casa lui Kathol și să-mi schimb tapiseria cu bâtlani pentru un bărbat, știu, spuse Parth.

— Am spus eu cumva asta? întrebă mama și continuă să plivească printre rândurile de salată.

Falk apăru pe potecă, cu fetița în cârcă, mijind ochii în soare și surâzând blând. O așeză pe iarbă și i se adresă ca unei persoane adulte:

— Este mai cald aici sus, nu?

După aceea, întorcându-se către Parth, întrebă cu candoarea gravă care-i era caracteristică:

— Pădurea are vreun capăt, Parth?

— Așa se spune, totuși hărțile diferă între ele. Cel puțin în direcția aceea se află marea, iar în direcția cealaltă preria.

— Prerie?

— Terenuri acoperite cu iarbă. Ca Poiana, însă întinzându-se o mie cinci sute de kilometri spre munți.

— Munți? repetă el, neobosit și inocent ca orice copil.

— Dealuri înalte, cu vârfurile acoperite tot anul de zăpadă. Uite așa.

Oprindu-se pentru a-și reseta suveica, Parth uni vârfurile degetelor prelungi, rotunde și cafenii, ale palmelor ei sub forma unui pisc.

Ochii galbeni ai lui Falk se luminară brusc și expresia feței îi deveni intensă.

— Sub alb este albastru, și sub albastru... liniile... dealurile din depărtare...

Parth îl privi fără să rostească vreun cuvânt. Foarte multe din cunoștințele lui proveniseră direct de la ea, pentru că fata fusese mereu cea care-l putea învăța. Reclădirea vieții lui fusese un efect și o parte a creșterii propriei ei vieți. Mințile lor erau foarte strâns întrețesute.

— Îl văd... l-am văzut. Mi-l amintesc, se bâlbâi Falk.

— O proiecție?

— Nu. Nu dintr-o carte. Din mintea mea. Îmi amintesc cu adevărat. Uneori îl văd când adorm. Nu-i cunosc numele: Muntele.

— Îl poți desena?

Îngenunchind lângă ea, Falk trasă iute în țărână conturul unui con neregulat, iar dedesubt două linii de dealuri de la poalele muntelui. Garra întinse capul să vadă desenul și întrebă:

— Și este alb de zăpadă?

— Da. Este ca și cum l-aș vedea prin ceva... o fereastră mare, mare și aflată sus... Este din mintea ta, Parth? întrebă el ușor neliniștit.

— Nu, spuse fata. Niciunul dintre noi, cei din Casă, n-a văzut vreodată munți înalți. Cred că niciunul dintre cei aflați de partea asta a Fluviului Interior. Trebuie să fie departe de aici, foarte departe.

Rosti cuvintele acelea de parcă o cuprinsese frigul.

Prin marginea viselor se strecură sunetul unui ferestrău, un zumzet ușor neregulat, straniu. Falk tresări și se ridică în capul oaselor lângă Parth; amândoi priviră cu ochi somnoroși, mijiți, spre nord, unde zgomotul îndepărtat pulsă și se diminuă, iar prima geană a zorilor lumină cerul deasupra copacilor întunecați.

— O mașină zburătoare, murmură Parth. Am mai auzit una, demult...

Se înfioră. Falk îi înconjură umerii cu brațul, cuprins de aceeași neliniște, de senzația unei prezențe rele, îndepărtate, de neînțeles, care trecea la nord de ei prin marginea luminii zilei.

Sunetul amuți; în tăcerea vastă a pădurii, câteva păsări ciripiră în corul răzleț al zorilor de toamnă. Lumina dinspre est spori în intensitate. Falk și Parth se întinseră înapoi, pe spate, în căldura și confortul infinit al brațelor celuilalt; doar pe jumătate trezit, Falk alunecă înapoi în somn. Când ea îl sărută și se strecură jos din pat, pentru a-și începe treburile zilei, bărbatul murmură:

— Nu pleca încă... șoimulețule...

Ea însă râse și ieși, iar el mai picoti o vreme, nereușind deocamdată să se ridice din adâncurile leneșe și dulci ale plăcerii și tihnei.

Soarele îi străluci puternic și egal în ochi. Falk se întoarse pe o parte, apoi se ridică în capul oaselor, căscă și privi în ramurile dese cu frunze roșii ale stejarului ce se înălța lângă veranda-dormitor. Abia atunci observă că, înainte de a pleca, Parth activase hipnopedagogul de lângă perna lui; dispozitivul murmura încetișor, trecând în revistă teoria numerică cetiană. Asta îl făcu să râdă și răcoarea dimineții luminoase de noiembrie îl trezi pe deplin. Își îmbrăcă pantalonii și cămașa – pânze groase, moi și întunecate, țesute de Parth și croite și ajustate pentru el de Ochiul-ciutei –, după care se rezemă de balustrada de lemn a verandei și privi peste Poiană, spre culorile cafenii, aurii și roșii ale copacilor nesfârșiți.

Proaspătă, nemișcată și dulce, dimineața era așa cum fusese când primii oameni de pe pământurile acestea se deșteptaseră în casele lor fragile, cu acoperișuri țuguiate, și ieșiseră apoi, pentru a vedea soarele ridicându-se liber deasupra pădurii negre. Diminețile sunt toate la fel, iar toamna este mereu toamnă, dar anii numărați de oameni sunt mulți. Pe pământul acesta trăise mai întâi o rasă... după aceea încă una, cuceritorii; ambele dispăruseră, cuceriți și cuceritori, milioane de vieți adunate laolaltă într-un punct neclar de pe orizontul trecutului. Stelele fuseseră câștigate, apoi pierdute din nou. Anii continuaseră să se scurgă însă, atât de mulți, încât pădurea din timpurile străvechi, complet distrusă în epoca în care oamenii își făcuseră și-și păstraseră istoria, crescuse iarăși. Până și în vasta istorie obscură a unei planete, timpul necesar creșterii unei păduri nu este neglijabil. Durează o vreme. Și nu toate planetele o pot face; pătrunderea primei lumini reci a soarelui prin umbrele și complexitatea nenumăratelor ramuri mișcate de vânt nu este un efect uzual...

Falk se bucură de toate, poate chiar mai intens, deoarece, pentru el, înapoia acestei dimineți existau puține alte dimineți, o perioadă scurtă de zile reamintite ce-l despărțeau de beznă. Ascultă comentariile făcute de un pițigoi în stejar, după care se întinse, se scărpină energic în cap și merse să se alăture muncii și oamenilor din casă.

Casa Zove era o cabană-castel-fermă din piatră și cherestea, întortocheată, înaltă și discontinuă; unele părți din ea stăteau în picioare de un secol, altele erau mai vechi. Aspectul ei degaja un soi de primitivism: scări întunecate, beciuri și vetre din piatră, podele din lemn sau din lespezi goale. Totuși nimic din interior nu era neterminat; era perfect izolată împotriva focului și precipitațiilor, iar unele elemente din structura și funcția ei erau dispozitive sau mașini foarte sofisticate – becurile de fuziune, plăcute și gălbui, bibliotecile de muzică, cuvinte și imagini, uneltele sau dispozitivele automate utilizate la dereticarea casei, gătit, spălat și munca solului ca și instrumente mai subtile și mai specializate, care erau ținute în atelierele din Aripa de Est. Toate făceau parte din Casă, fuseseră încorporate în ea sau lângă ea, construite în ea ori în alta dintre Casele pădurii. Mașinăriile erau grele și simple, lesne de reparat; doar cunoașterea dinapoia surselor lor energetice era delicată și imposibil de înlocuit.

Notabilă era absența unui tip anume de tehnologie. Biblioteca necesita o dexteritate cu aparatele electronice care devenise practic instinctivă; băieților le plăcea să construiască mici dispozitive cu care să-și transmită semnale, dintr-o cameră în alta. Nu exista însă televiziune, telefonie, radio, emitere sau recepție telegrafică dincolo de Poiană. Nu existau instrumente de comunicare la distanță. Aripa de Est găzduia două glisoare cu pernă pneumatică artizanale, dar, o dată în plus, erau utilizate în principal în jocurile băieților. Erau dificil de pilotat prin păduri sau pe potecile din sălbăticie. Când se duceau la alte Case, în vizită și negoț, oamenii mergeau pe jos sau, dacă drumul era foarte lung, poate călare.

Munca din casă și de la fermă era ușoară; nimeni n-o considera o corvoadă. Confortul nu se ridica deasupra căldurii și curățeniei, iar mâncarea era sănătoasă, deși monotonă. Traiul în Casă avea nivelul de banalitate al existenței comunale, o frugalitate senină și curată. Seninătatea și monotonia izvorau din izolare. Cu totul, aici locuiau patruzeci și patru de persoane. Casa Kathol, cea mai apropiată, era la patruzeci și cinci de kilometri spre sud. În jurul Poienii, pădurea continua pe mulți kilometri nedefrișată, neexplorată, indiferentă. Codrul sălbatic și deasupra sa cerul. Aici nu exista o excludere a neomenescului, o îngustare a existenței oamenilor, ca în așezările din epoci anterioare, la orizontul uman. Menținerea intactă, fie și parțială, a unei civilizații complexe printre așa puțini membri era o realizare singulară și foarte periculoasă, deși părea destul de naturală pentru majoritatea lor: era felul firesc în care să procedezi; un altul nu era cunoscut. Falk îl vedea puțin diferit față de cum îl vedeau copiii din casă, deoarece el trebuia să fie mereu conștient că ieșise din sălbăticia aceea imens de inumană, la fel de sinistru și solitar ca orice fiară sălbatică de acolo, și că tot ce învățase în Casa Zove era ca o lumânare ce ardea singuratic pe o uriașă câmpie întunecată.

La micul dejun – pâine, brânză de capră și bere brună slabă –, Metock îl rugă să-l însoțească în ziua aceea la adăposturile pentru vânarea căprioarelor. Rugămintea îl încântă pe Falk. Fratele Vârstnic era un vânător foarte iscusit și el însuși devenea priceput; în felul acela, el și Metock aveau cel puțin un subiect comun. Însă Stăpânul interveni:

— Azi ia-l pe Kai, fiule. Vreau să stau de vorbă cu Falk.

Fiecare om din gospodărie avea propria lui odaie pentru studiu sau ca atelier de lucru și ca să doarmă când vremea era geroasă; cea a lui Zove era micuță, cu tavan înalt, și luminoasă, cu ferestre orientate către vest, nord și est. Privind peste miriștile și pârloagele câmpurilor de toamnă, spre pădure, Stăpânul spuse:

— Parth te-a zărit întâia dată acolo, lângă fagul acela arămiu, cred. Acum cinci ani și jumătate. A trecut mult timp! Ar fi momentul să vorbim?

— Poate că da, Stăpâne, răspunse Falk timid.

— Este greu de spus, dar bănuiesc că aveai vreo douăzeci și cinci de ani când ai ajuns la noi. Ce ai tu din acei douăzeci și cinci de ani?

Falk își ridică pentru o clipă mâna stângă.

— Un inel, zise el.

— Și amintirea unui munte?

— Amintirea unei amintiri. Falk strânse din umeri. Și adesea, așa cum v-am spus, descopăr pentru un moment în mintea mea sunetul unei voci sau senzația unei mișcări, a unui gest, a unei distanțe. Ele nu se potrivesc în amintirile mele despre viața pe care am dus-o aici, alături de voi. Dar nici nu formează un tot, nu au niciun înțeles.

Zove se așeză pe un scaun de lângă fereastră și-i făcu semn lui Falk să se așeze pe cel de vizavi.

— Creșterea ți se oprise la vârsta aceea, iar motricitatea de bază nu-ți fusese afectată. Totuși, chiar ținând seama de baza respectivă, ai învățat cu o iuțeală uimitoare. M-am întrebat dacă nu cumva shingii, prin controlarea genelor umane în trecut și prin eliminarea atâtora, trimiși în calitate de coloniști, nu ne-au selectat cumva pentru docilitate și stupiditate și dacă nu cumva tu te tragi dintr-o rasă mutantă care a scăpat controlului lor? Indiferent ce ai fost, ai fost un om foarte inteligent... Iar acum ești din nou așa. Și aș dori să știu ce crezi tu însuți despre trecutul tău misterios.

Falk rămase tăcut un minut. Era un bărbat scund, zvelt, bine făcut; în chiar clipa aceasta, fața lui foarte vioaie și expresivă părea destul de posomorâtă sau temătoare, reflectându-i sentimentele cu tot atâta candoare ca fața unui copil. În cele din urmă, adunându-și în mod vizibil tot curajul, rosti:

— Vara trecută, când am studiat cu Ranya, ea mi-a arătat în ce fel mă deosebesc de standardul genetic omenesc. Numai printr-o răsucire sau două ale unei spirale... o deosebire foarte mică. Ca deosebirea dintre *wei* și *o.*

Zove ridică ochii, surâzând, la referirea din Canon care-l fascina pe Falk, dar tânărul nu zâmbea.

— Cu toate acestea, este cert că nu sunt om. Așadar pot fi o ciudățenie, un mutant – produs accidental sau deliberat –, ori un extraterestru. Eu presupun că-i cel mai probabil să fiu un experiment genetic eșuat și abandonat de experimentatori... Nu se poate preciza. Aș prefera să cred că sunt un extraterestru, de pe altă planetă. Asta ar însemna cel puțin că nu sunt singura creatură de felul meu din univers.

— Ce te face să fii sigur că există alte planete populate?

Falk ridică ochii, uimit, și întrebă cu credulitate de copil și simultan cu logică de adult:

— Există vreun motiv pentru a crede că celelalte Lumi ale Ligii au fost distruse?

— Există vreun motiv pentru a crede că ele au existat vreodată?

— Așa m-ai învățat tu însuți și cărțile, istoriile...

— Le-ai crezut? Crezi tot ce-ți spunem?

— Ce altceva pot crede? Falk se învăpăie la chip. De ce m-ați minți?

— Te-am fi putut minți, zi și noapte, din oricare dintre următoarele două motive valide. Pentru că noi suntem shingi. Sau pentru că noi credem că tu ești în slujba lor.

Urmă o pauză.

— Și este posibil ca eu să-i slujesc, fără s-o știu, zise Falk coborându-și privirea.

— Posibil, încuviință Stăpânul. Trebuie să ții seama și de posibilitatea asta, Falk. Dintre noi, Metock a crezut de la bun început că ești o minte programată, așa cum o numesc ei... În același timp însă, el nu te-a mințit niciodată. Niciunul dintre noi n-a făcut-o, cu bună știință. Acum o mie de ani, Poetul Râului a spus: „În adevăr ascunde omenirea...“ Zove declamă cuvintele oratoric, apoi izbucni în râs. Cu dublu înțeles, ca toți poeții. Ei bine, noi ți-am spus adevărurile și realitățile pe care le știm. Dar poate nu toate ipotezele și legendele, lucrurile acelea de dinaintea realităților...

— Cum m-ați fi putut învăța voi lucrurile acelea?

— N-am fi putut. Tu ai învățat să vezi lumea altundeva... poate pe altă planetă. Noi te-am putut ajuta să redevii bărbat, dar nu ți-am putut da o copilărie adevărată. Pe aceea n-o ai decât o singură dată...

— Printre voi mă simt oricum ca un copil, rosti Falk cu tristețe încruntată.

— Nu ești însă un copil. Ești un adult neexperimentat. Ești nevolnic, fiindcă în tine *nu există* un copil, fiindcă ești retezat de rădăcinile tale, de sursa ta. Ai putea spune că acesta este căminul tău?

— Nu, făcu Falk o grimasă. După câteva clipe adăugă: Am fost foarte fericit aici.

Stăpânul tăcu și el o vreme, după care își reluă întrebările:

— Crezi că viața noastră de aici este bună, că noi urmăm o cale bună pentru a fi urmată și de alți oameni?

— Da.

— Mai spune-mi ceva. Cine este inamicul nostru?

— Shingii.

— De ce?

— Ei au distrus Liga Tuturor Lumilor, le-au răpit oamenilor libertatea și liberul-arbitru, au distrus toate operele și arhivele omenirii, au stopat evoluția rasei. Ei sunt tirani și mincinoși.

— În același timp însă nu ne împiedică să ne ducem viața bună de aici.

— Noi stăm ascunși... trăim izolați, așa că ne vor tolera existența. Dacă am încerca să construim vreo mașinărie măreață, dacă ne-am strânge laolaltă în grupuri, așezări sau națiuni, pentru a face împreună o lucrare de seamă, atunci shingii s-ar infiltra printre noi, ne-ar ruina lucrarea și ne-ar împrăștia. Stăpâne, îți spun doar ceea ce mi-ați spus și ce cred și eu!

— Știu. M-am întrebat dacă nu cumva ai perceput înapoia realităților... legenda, bănuiala, speranța...

Falk nu răspunse.

— Noi ne ascundem de shingi. Ne ascundem de asemenea de ceea ce am fost cândva. Înțelegi asta? Trăim bine în casele noastre... destul de bine. Dar frica ne stăpânește în mod absolut. A existat o vreme când călătoream cu navele între stele, iar acum nu cutezăm să ne îndepărtăm cu o sută cincizeci de kilometri de casă. Mai avem puțină cunoaștere și nu facem nimic cu ea. Cândva totuși am utilizat cunoașterea aceea pentru a țese tiparul vieții, ca pe o tapiserie, peste noapte și haos. Am sporit șansele vieții. Am făcut lucrarea omenirii.

După altă tăcere, Zove urmă, privind spre cerul luminos de noiembrie:

— Gândește-te la planete, la oamenii și animalele de pe ele, la constelațiile de pe cerurile lor, la orașele pe care le-au clădit, la cântecele și obiceiurile lor. Toate astea sunt pierdute, ne sunt pierdute, la fel de complet precum tu ți-ai pierdut copilăria. Ce știm cu adevărat despre epoca măreției noastre? Câteva nume de planete și eroi, un vălmășag de fapte pe care am încercat să le asamblăm într-o istorie. Legea shing interzice omorul, dar ei au omorât cunoașterea, au ars cărți și, ceea ce poate fi și mai rău, au falsificat ce a rămas. Au strecurat Minciuna, ca întotdeauna. Nu mai suntem siguri de nimic în privința Epocii Ligii, deoarece nu știm câte documente au fost falsificate. Trebuie să ții minte, înțelegi?, în ce fel sunt shingii Inamicul nostru. Este destul de ușor să trăiești toată viața fără să vezi pe vreunul – cu bună știință, vreau să zic; în cazul cel mai fericit, auzi o mașină zburătoare care trece în depărtare. Aici în pădure ei ne lasă în pace, iar asta poate să se întâmple pe tot Pământul, deși noi n-o știm. Shingii ne lasă în pace atâta timp cât rămânem aici, în colivia ignoranței noastre și în sălbăticie, plecând capetele când ei zboară pe deasupra. Însă nu au încredere în noi. Cum ar putea, chiar și după o mie două sute de ani? În ei nu există încredere, pentru că în ei nu există adevăr. Ei nu respectă niciun acord, încalcă toate promisiunile, înșală, trădează și mint neobosit; iar unele înregistrări rămase din vremea Căderii Ligii sugerează că puteau spune neadevăruri în graiul-minții. Minciuna este cea care a înfrânt toate rasele din Ligă și ne-a lăsat supușii shingilor. Nu uita asta, Falk. Să nu crezi niciodată nimic din ce spune Inamicul.

— N-o să uit, Stăpâne, dacă-l voi întâlni vreodată pe Inamic.

— Nu-l vei întâlni... decât dacă te vei duce la el.

Neliniștea de pe chipul lui Falk lăsă locul unei expresii de atenție încremenită. Sosise în sfârșit momentul pe care-l așteptase.

— Adică să părăsesc Casa, rosti el.

— Te-ai gândit tu însuți la asta, spuse Zove încetișor.

— Da, m-am gândit, dar este imposibil să plec. Vreau să trăiesc aici. Parth și cu mine...

Șovăi și Zove interveni, incisiv și în același timp blând.

— Cinstesc iubirea care a crescut între tine și Parth, fericirea voastră și fidelitatea ta. Tu însă ai ajuns la noi în drum către alt loc. Ești bine-venit aici și ai fost dintotdeauna bine-venit. Legătura ta cu fiica mea trebuie să fie fără copii; chiar și așa, eu m-am bucurat de relația voastră. În același timp cred că existența ta și sosirea ta aici reprezintă un mister important, care nu trebuie ignorat cu indiferență; cred că drumul tău merge mai departe, că ai o misiune...

— Ce misiune? Cine mi-o poate spune?

— Shingii vor avea ce ne-a fost ascuns și a fost furat de la voi. În privința asta poți să fii sigur.

În vocea lui Zove exista o amărăciune dureroasă, arzătoare, pe care Falk n-o mai auzise niciodată.

— Oare aceia care nu spun adevărul mi-l vor spune mie dacă-i voi întreba? Și cum voi recunoaște ținta căutărilor mele, atunci când o voi găsi?

Zove mai tăcu o vreme, după care răspunse cu obișnuitul lui glas relaxat și controlat:

— Fiule, continui să cred că în tine există speranță pentru omenire. Nu mi-ar plăcea să renunț la credința aceea. Însă numai tu îți poți căuta propriul adevăr, iar dacă ți se pare că aici se oprește calea ta, atunci poate că acela *este* adevărul.

— Dacă voi pleca, întrebă Falk brusc, o vei lăsa pe Parth să mă însoțească?

— Nu, fiule.

Un copil cânta în grădină – puștoaica de patru ani a Garrei, care făcea tumbe nereușite pe alee și cânta prostioare dulci și stridente. Sus pe cer, stol după stol de gâște sălbatice zburau spre sud în V-urile prelungi și tremurătoare ale marilor migrații.

— Trebuia să merg cu Metock și Thurro s-o aducem acasă pe mireasa lui Thurro, rosti Falk. Plănuiserăm să plecăm cât mai repede, înainte să se schimbe vremea. Dacă plec, voi pleca de la Casa Ransifel.

— Iarna?

— La vest de Ransifel există fără doar și poate case, unde pot cere adăpost dacă va fi nevoie.

Nu spuse, și Zove nu întrebă, de ce trebuia să se îndrepte către vest.

— Poată că există; eu nu știu. Nu știu dacă ele vor oferi adăpost străinilor, așa cum facem noi. Dacă vei pleca, vei fi singur și trebuie să fii singur. În exteriorul Casei acesteia, pentru tine nu există niciun loc sigur pe Pământ.

Vorbi, ca întotdeauna, absolut sincer... și plăti costul adevărului în autocontrol și durere. Falk răspunse repede, liniștitor:

— Știam asta, Stăpâne. Nu siguranța o voi regreta.

— O să-ți spun ce cred despre tine. Cred că provii de pe o planetă uitată; cred că nu te-ai născut pe Pământ. Cred că ai sosit aici, primul Străin care a revenit după o mie de ani sau mai bine, aducându-ne un mesaj sau un semn. Shingii te-au amuțit și te-au eliberat în pădure, pentru ca nimeni să nu poată spune că ei te-au omorât. Ai venit la noi. Dacă vei pleca, voi fi trist și mă voi teme pentru tine, știind cât de singur pleci. Voi spera totuși pentru tine și pentru noi! Dacă ai avut cuvinte pe care să le spui oamenilor, ți le vei reaminti în cele din urmă! Trebuie să existe speranță, un semn – nu putem continua de-a pururi așa.

— Poate că rasa mea n-a fost niciodată prietena omenirii, zise Falk privindu-l pe Zove cu ochii lui galbeni. Cine poate să știe motivul venirii mele aici?

— Îi vei găsi pe cei care-l știu. Iar apoi vei face lucrul pentru care ai venit aici. Nu mă tem de asta. Dacă-l slujești pe Inamic, asta facem noi toți și atunci totul este oricum pierdut. Dar dacă nu-l slujești, atunci ai ceea ce am pierdut noi, oamenii – un destin. Urmându-ți destinul acela, s-ar putea să ne aduci speranță nouă, tuturor...

2

Zove trăise șaizeci de ani, iar Parth douăzeci, dar în după-amiaza aceea rece de pe Câmpul Lung, ea părea bătrână într-un fel în care niciun om nu putea fi bătrân, pe veșnicie. Femeia nu simțea niciun confort din ideea triumfului final care va cuprinde stelele sau a prevalenței adevărului. Darul profetic al tatălui ei era în ea doar lipsa iluziei. Știa că Falk pleca. Spuse numai:

— N-o să te întorci.

— Mă voi întoarce, Parth.

Ea îl ținu în brațe, însă nu-i ascultă făgăduiala.

El încercă să-i vorbească în minte, deși avea puțină abilitate în comunicarea telepatică. Singurul Ascultător din Casă era oarba Kretyan; niciunul dintre ei nu se pricepea la comunicarea nonverbală, graiul minții. Tehnicile deprinderii graiului minții nu fuseseră pierdute, totuși erau puțin practicate. Marea virtute a modului acela de comunicare, cel mai intens și perfect, devenise chiar pericolul său pentru oameni.

Dialogul minții între două inteligențe putea fi incoerent sau nebun și putea, desigur, implica erori sau convingeri greșite; dar nu putea fi utilizat eronat. Între gând și cuvântul vorbit există un hiat în care poate să pătrundă intenția, în care simbolul poate fi deformat și apare minciuna. Între gând și gândul-trimis nu există niciun hiat; ele sunt o unică acțiune. Nu există loc pentru minciună.

Poveștile și înregistrările fragmentare pe care le studiase Falk păreau să arate că folosirea graiului minții fusese larg răspândită în ultimii ani de existență a Ligii și abilitățile telepatice fuseseră foarte dezvoltate. Era o abilitate la care Pământul ajunsese târziu, deprinzându-i tehnicile de la altă rasă; Ultima Artă, o numise o carte. Existau aluzii la tulburări și revolte în guvernul Ligii Tuturor Lumilor, rezultate poate din prevalența unei forme de comunicare ce excludea minciuna. Toate astea erau însă vagi și pe jumătate legendare, ca întreaga istorie a omenirii. În mod cert, după venirea shingilor și căderea Ligii, comunitatea împrăștiată a oamenilor suspectase încrederea și folosise cuvântul vorbit. Un om liber poate vorbi sincer, dar un sclav sau un fugar trebuie să poată ascunde adevărul și să mintă. Așa învățase Falk în Casa Zove și de aceea nu avea multă practică în acordarea minților. El încercă totuși acum să vorbească în mintea lui Parth, pentru ca ea să știe că nu mințea:

— Crede-mă, voi reveni la tine.

Dar ea nu voi să audă.

— Nu, rosti femeia cu glas tare, nu voi folosi graiul minții.

— Asta înseamnă atunci că-ți ascunzi gândurile de mine.

— Da, mi le ascund. De ce ți-aș oferi durerea mea? La ce este bun adevărul? Dacă m-ai fi mințit ieri, tot te-aș fi crezut că te duci doar până la Ransifel și vei reveni acasă după zece zile. Atunci tot m-aș fi bucurat de zece zile și zece nopți. Acum nu mi-a mai rămas nimic, nici o zi, nici măcar o oră. Totul mi-a fost luat. La ce este bun adevărul?

— Parth, o să mă aștepți un an?

— Nu.

— Doar un an...

— Un an și o zi, iar tu te vei întoarce călare pe un armăsar argintiu, ca să mă duci în regatul tău și să mă faci regină. Nu, Falk, nu te voi aștepta. De ce ar trebui să aștept un bărbat care va zăcea mort în pădure sau împușcat de Rătăcitori în prerie sau fără minte în Orașul shingilor sau plecat pentru o sută de ani spre altă stea? Ce ar trebui să aștept? Nu trebuie să crezi că voi lua alt bărbat. Nu, n-o voi face. Voi rămâne aici, în casa tatălui meu. Voi vopsi fir negru și voi țese pânză neagră pe care s-o port, în negru mă voi îmbrăca și-n negru voi muri. Dar nu voi aștepta pe nimeni și nimic. Niciodată.

— Nu am avut niciun drept să te rog asta, zise el cu umilința durerii.

Iar ea strigă:

— Nu, Falk, nu te învinuiesc!

Stăteau unul lângă celălalt pe panta lină de deasupra Câmpului Lung. Oi și capre pășteau pe imașul îngrădit, lung de un kilometru, care se întindea între ei și pădure. Mânji noateni țopăiau și se fugăreau în jurul iepelor lățoase. Sufla un vânt de noiembrie gri.

Mâinile lor erau împreunate. Parth atinse inelul de aur de pe mâna lui stângă.

— Un inel este un dar, vorbi ea. Uneori m-am gândit, oare tu te-ai gândit?, că este posibil ca tu să fi avut o soție. Ia gândește-te, dacă ea te-ar aștepta...

Se cutremură.

— Și ce dacă? întrebă bărbatul. Ce-mi pasă mie ce-a fost în trecut, ce am fost eu? De ce trebuie să plec de aici? Tot ce sunt acum este al tău, Parth, vine de la tine, sunt darurile tale...

— Au fost dăruite fără nicio obligație, rosti ea înlăcrimată. Ia-le și du-te. Du-te...

Se ținură în brațe și niciunul nu încercă să-i dea drumul celuilalt.

Casa se găsea hăt departe, dincolo de trunchiuri bătrâne, întunecate și crengi fără frunze care se întrepătrundeau. Copacii se strângeau laolaltă, închizându-se în urma potecii.

Ziua se arăta sură și rece, tăcută cu excepția freamătului vântului printre ramuri, un murmur fără înțeles și fără localizare, care nu înceta niciodată. Metock se afla în frunte, impunând un pas lung, dar relaxat. Îl urma Falk, iar tânărul Thurro încheia șirul. Toți trei purtau haine ușoare și călduroase, cămăși cu glugi și pantaloni dintr-un material nețesut numit pânza-iernii, peste care nu mai era nevoie să pui nicio haină, nici chiar dacă era zăpadă. Fiecare avea o raniță ușoară cu daruri și bunuri pentru troc, sac de dormit și destulă hrană concentrată și deshidratată ca să reziste unei luni de viscol. Ochiul-ciutei, care nu-și părăsise niciodată Casa în care se născuse, se temea mult de pericole și întârzieri prin pădure și le pregătise ranițele ca atare. Fiecare avea un pistol cu rază laser, iar Falk căra și altele – aproape un kilogram de provizii, medicamente, busolă, o a doua armă, un schimb de haine, un colac de frânghie, o cărticică primită cu doi ani în urmă de la Zove –, cu totul aproape opt kilograme, toate bunurile lui pământești. Ușurelul și neobositul Metock mergea cu pas mare în față, apoi urma el la vreo zece metri înapoia sa, iar mai în spate era Thurro. Mergeau lin, aproape fără zgomot și copacii se strângeau laolaltă îndărătul lor, nemișcați, deasupra cărării abia vizibile, presărate de frunze.

Aveau să ajungă la Ransifel în a treia zi. În seara celei de-a doua zile se aflau pe un tărâm diferit de cel din jurul Casei Zove. Pădurea era mai deschisă și terenul neregulat. Luminișuri cenușii se întindeau pe coastele dealurilor deasupra pâraielor sufocate de vegetație. Ei poposiră în unul dintre locurile acelea, pe o pantă orientată spre sud, fiindcă vântul de nord sufla mai puternic, purtând amenințarea zăpezii. Thurro strânse brațe de vreascuri, pe când ceilalți doi curățară iarba uscată și înjghebară o vatră rudimentară din pietre. În timp ce trebăluiau, Metock zise:

— În după-amiaza asta am traversat o cumpănă a apelor. Pârâul de aici curge spre vest, către Fluviul Interior.

Falk se îndreptă de mijloc și se uită spre vest, dar dealurile scunde se ridicau destul de aproape, iar cerul jos cobora, așa că nu putea vedea prea departe.

— Metock, rosti el, m-am gândit că n-are rost să mai merg la Ransifel. Aș putea mai bine să-mi văd de drumul meu. În după-amiaza asta, când am traversat pârâul cel mare, am zărit o potecă ce-i urma malul către vest. O să mă întorc și o să pornesc pe ea.

Metock ridică ochii; nu vorbi în graiul minții, totuși gândul lui era destul de clar: *Te gândești să fugi înapoi acasă!*

Falk folosi însă graiul minții pentru răspunsul lui:

— Nu, la dracu', bineînțeles că nu!

— Iartă-mă, rosti Fratele Vârstnic cu glas tare, în felul lui încruntat și scrupulos.

Nu încercase să ascundă că era mulțumit să-l vadă plecând. Pentru Metock nimic nu conta mai mult decât siguranța Casei; orice străin reprezenta o amenințare, chiar și străinul pe care-l cunoștea de cinci ani, tovarășul lui de vânătoare și iubitul surorii sale. Cu toate acestea urmă:

— Te vor primi cu brațele deschise la Ransifel. De ce să nu începi de acolo?

— De ce să nu încep de aici?

— Alegerea îți aparține.

Metock fixă un ultim pietroi la locul său și Falk începu să pregătească lemnele.

— Dacă noi am traversat cu adevărat o potecă, eu nu știu nici de unde vine, nici încotro se îndreaptă. Mâine dimineață devreme vom traversa un drum adevărat – vechiul drum Hirand. Casa Hirand se află departe spre vest, la cel puțin o săptămână de mers pe jos; nimeni n-a mai fost acolo de șaizeci sau șaptezeci de ani. Nu știu de ce. Drumul era totuși deslușit ultima dată când am fost pe aici. Cealaltă potecă, cea pe care ai văzut-o, poate să fi fost făcută de animale și te-ar putea rătăci sau lăsa într-un smârc.

— Bine. Atunci voi merge pe drumul Flirand.

Urmă o tăcere, apoi Metock întrebă:

— De ce te duci către vest?

— Pentru că Es Toch se află în vest.

Numele rareori rostit sună sec și ciudat aici, sub cerul liber. Thurro, care se apropia cu un braț de lemne, privi în jur nesigur. Metock nu mai puse altă întrebare.

Noaptea aceea de pe coasta dealului, lângă foc, fu ultima pe care Falk o petrecu alături de cei care erau pentru el frați, propriul lui popor. În dimineața următoare porniră mai departe la scurt timp după răsăritul soarelui și cu mult înaintea amiezii ajunseră la un drumeag lat, năpădit de iarbă, care se desprindea către stânga din cărarea spre Ransifel. Începea cu un soi de poartă, alcătuită din doi pini uriași. Umbra și tăcerea domneau sub coroanele lor, unde ei se opriră.

— Întoarce-te la noi, oaspete și frate, zise tânărul Thurro, tulburat, chiar și în preocuparea lui de mire, de aspectul drumului adumbrit și neclar pe care avea să plece Falk.

Metock spuse doar:

— Dă-mi plosca ta de apă.

În schimbul ei, îi dărui lui Falk propria lui ploscă de argint bătut. Apoi se despărțiră și ei porniră spre nord, iar el spre vest.

După ce merse o vreme, Falk se opri și se uită înapoi. Ceilalți dispăruseră din vedere; poteca Ransifel era deja ascunsă înapoia copacilor tineri și a tufărișurilor ce năpădeau drumul Hirand. Drumul acesta părea ca și cum ar mai fi fost folosit, chiar dacă ocazional, totuși nu fusese întreținut sau curățat de mulți ani. În jurul lui Falk nu era nimic vizibil, doar pădurea, sălbăticia. Era singur sub umbrele arborilor nesfârșiți. Sub tălpi, solul era moale de la frunzele căzute de o mie de ani; copacii înalți, pini și tsuga, confereau umbră și tăcere. Un fulg sau doi dansau în vântul care se domolea.

Falk își aranjă curelele raniței și porni mai departe.

Până se lăsă seara, i se păru că plecase de foarte mult timp din Casă, că aceasta se găsea incomensurabil de departe în urma lui, că el fusese dintotdeauna singur.

Toate zilele erau la fel. Lumină cenușie de iarnă, vânt, dealuri și văi înveșmântate în păduri, pante prelungi, pâraie ascunse de tufișuri, terenuri joase, mlăștinoase. Deși serios năpădit de vegetație, drumul Hirand era ușor de urmat, pentru că avea porțiuni rectilinii lungi sau coturi largi și line, evitând smârcurile și înălțimile. Pe dealuri, Falk înțelese că urma cursul unei mărețe autostrăzi străvechi, fiindcă aceasta fusese tăiată prin costișe și două mii de ani n-o șterseseră complet. Însă copacii creșteau pe ea, pe marginile ei și de jur împrejur, pini și tsuga, tufărișuri uriașe, pâlcuri nesfârșite de fagi, stejari, hicori, anini, frasini, ulmi, toți întrecuți și încoronați de castani maiestuoși, care abia acum își pierdeau ultimele frunze galben-închis, scuturându-și fructele mari, rotunde și maronii în lungul drumului. Seara, bărbatul frigea veverița, iepurele sau găinușa de munte pe care o vânase din nenumăratele vietăți mici ce mișunau și zburau aici în regatul arborilor; strângea jir de fagi și nuci, și cocea castanele pe tăciunii focului. Dar nopțile nu erau bune. Două vise rele îl urmau în fiecare zi și-l ajungeau cu regularitate la miezul nopții. În unul dintre ele, era urmărit pe furiș prin beznă de o persoană pe care n-o putea zări niciodată. Visul celălalt era și mai neplăcut. Visa că uitase să ia ceva cu el, ceva important, esențial, fără de care avea să se rătăcească. Din visul acela se trezea și știa că era adevărat: se rătăcise, își uitase propriul său eu. Atunci aprindea focul, dacă nu ploua, și se ghemuia lângă el, prea somnoros și amețit de vis pentru a scoate cartea pe care o purta, Vechiul Canon, și pentru a căuta alinare în cuvintele ce declarau că atunci când toate drumurile sunt rătăcite, Calea se întinde limpede. Un om complet singur este o făptură nefericită. Și el știa că nu era nici măcar un om, ci în cazul cel mai bun un fel de semi-ființă, care încerca să-și găsească întregul pornind fără țintă să traverseze un continent sub stelele nepăsătoare. Zilele erau toate la fel, însă reprezentau o ușurare după nopți.

Încă le ținea socoteala și se găsea în a unsprezecea zi de la răspântie, a treisprezecea a călătoriei sale, când ajunse la capătul drumului Hirand. Acolo fusese cândva o poiană. Se strecură printre întinderi uriașe de tufișuri sălbatice și vlăstare tinere de mesteceni, până ajunse la patru turnuri negre și năruite ce se ridicau printre crengi și iederi și ciulini uscați: hornurile unei case prăbușite.

Hirand nu mai era nimic de acum, ci doar un nume. Drumul se sfârșea la ruina aceasta.

Falk rămase două ceasuri în locul acela, reținut pur și simplu de urmele mohorâte ale prezenței umane. Cercetă câteva fragmente ruginite de mașinării, cioburi de vase ce dăinuiau chiar mai mult decât osemintele oamenilor, o bucată de pânză putredă care se transformă în colb între degetele sale. În cele din urmă începu să caute o cale de ieșire spre vest din poiană. Descoperi ceva ciudat: un teren pătrat cu latura de opt sute de metri, acoperit cu o substanță sticloasă, perfect plană și netedă, de culoare violet-închis, lipsită de orice imperfecțiune. Pământul înainta peste marginile ei, iar frunze și crengi fuseseră purtate de vânt pe toată suprafața, totuși era neștirbită, nezgâriată. Părea ca și cum spațiul uriaș și neted fusese inundat cu ametist topit. Ce fusese oare – un câmp de lansare pentru un vehicul de neînchipuit, o oglindă cu care se semnaliza către alte planete, baza unui câmp de forță? Indiferent ce ar fi fost, adusese pieirea lui Hirand. Fusese o realizare mai măreață decât le îngăduiau shingii oamenilor.

Falk trecu mai departe și pătrunse în pădure, fără să mai urmeze de acum vreo potecă.

Acestea erau păduri ordonate, de foioase între trunchiurile cărora existau spații largi. Bărbatul merse cu pas întins și egal tot restul zilei și dimineața următoare. Terenul redevenea deluros și toate crestele erau de-a curmezișul înaintării sale, orientate de la nord la sud; pe la amiază, îndreptându-se către punctul cel mai de jos al coamei următoare, bărbatul se împotmoli într-o vale mlăștinoasă plină de pâraie. Căută vaduri și se încurcă în lunci pline de smârcuri, totul sub o ploaie deasă și rece. În cele din urmă, când găsi o cale de ieșire din valea mohorâtă, vremea începu să se îndrepte și, în timp ce suia coama, soarele apăru înaintea lui sub nori și-și trimise gloria hibernală sub formă de raze, care se strecurară printre crengile despuiate, luminând cu aur lichid, trunchiurile groase și solul. Asta îl înveseli și continuă hotărât, gândindu-se să meargă întruna, fără popas, până la sfârșitul zilei. Totul era strălucitor acum și complet tăcut, cu excepția picurilor de ploaie de pe vârfurile crenguțelor și a fluierăturilor îndepărtate și meditative ale vreunui pițigoi. Iar după aceea auzi, ca în visul său, pașii ce-l urmau undeva în stânga.

Un stejar prăbușit care fusese un obstacol deveni, după o clipă de surprindere, un adăpost; Falk se trânti după el și, cu arma scoasă, rosti cu glas tare:

— Arată-te!

Pentru mult timp, nimic nu se clinti.

— Arată-te! rosti Falk cu graiul minții, după care își închise receptarea, fiindcă se temea să recepteze.

Avea sentimentul stranietății; vântul purta un iz slab de râncezeală.

Un mistreț ieși dintre copaci, îi traversă urmele și se opri să adulmece pământul. Un porc sălbatic grotesc și magnific, cu umeri puternici, spinare aspră, picioare iuți și murdare. De deasupra râtului, colților și țepilor, ochi mici și strălucitori îl cercetară pe Falk.

— Ah, ah, ah, om, ah, rosti creatura adulmecând.

Mușchii lui Falk se încordară și degetele lui strânseră patul pistolului laser. Nu trase. Un mistreț rănit era înfiorător de rapid și periculos. Rămase ghemuit acolo, absolut nemișcat.

— Om, om, spuse mistrețul cu glas gros și egal din râtul acoperit de cicatrice, gândești la mine. Gândești la mine. Cuvinte greu pentru mine.

Mâna cu care Falk ținea pistolul tremură acum. Pe neașteptate, el rosti cu glas tare:

— Atunci, nu vorbi. Eu nu vorbesc în graiul minții. Pleacă, du-te-n drumul tău.

— Ah, ah, om, vorbești la mine în minte!

— Pleacă sau trag!

Falk se ridică și-l aținti cu arma neclintită. Ochi mici și strălucitori de mistreț priviră pistolul.

— Este greșit să iei viața, zise mistrețul.

Bărbatul își regăsise cumpătul de acum și de data aceasta nu răspunse, convins că fiara nu înțelegea cuvintele. Mișcă pistolul puțin, reveni cu el asupra mistrețului și spuse:

— Pleacă!

Mistrețul lăsă capul în jos și șovăi. După care, cu viteză incredibilă, parcă eliberat dintr-o coardă elastică ce-l ținuse tensionat, se întoarse și goni în direcția din care apăruse.

Falk rămase nemișcat o vreme, dar, după ce se răsuci și-și reluă drumul, ținu arma la îndemână. Mâna îi tremura iarăși, puțin. Existau povești străvechi despre animale vorbitoare, totuși cei din Casa Zove le consideraseră mereu drept simple povești. Simți un val scurt de greață și un imbold, la fel de efemer, de a râde sonor.

— Parth, șopti el deoarece trebuia să vorbească cu cineva, tocmai am primit o lecție de morală de la un mistreț... O, Parth, voi ieși oare vreodată din pădurea asta? Se sfârșește ea vreodată?

Sui panta tot mai abruptă, acoperită de jepi și mărăcini. În vârf pădurea se rărea și, printre trunchiuri, Falk zări lumina soarelui și cerul. Alți câțiva pași și ieși de sub coronament, la marginea unei pajiști verzi ce cobora până la o întindere de livezi și terenuri arabile, apoi se zărea un râu larg și limpede. Pe celălalt mal al râului, o cireadă de cel puțin cincizeci de vaci păștea pe un imaș lung și îngrădit, deasupra căreia fânețele și livezile se ridicau pieptiș către coama vestică, tivită de copaci. La distanță scurtă spre sud de locul unde se afla Falk, râul făcea un meandru în jurul unui dâmb scund, dincolo de care, poleite de soarele coborât spre orizont, se înălțau hornurile roșii ale unei case.

Părea că în valea aceea încremenise o scenă din altă epocă de aur, care, ignorată de secole, fusese cruțată de dezordinea sălbatică și atotcuprinzătoare a pădurii. Adăpost, tovărășie și, mai presus de toate, ordine: munca omului. Un soi de slăbiciune de ușurare îl cuprinse pe Falk la vederea fuiorului de fum care se ridica din hornurile roșii. O vatră... Porni să alerge în jos pe coasta lungă a dealului și prin cea dintâi livadă, spre o cărare ce șerpuia pe lângă râu, printre desișuri de anini și sălcii aurii. Nu se zărea nici țipenie de om, doar vitele roșu-castanii ce pășteau dincolo de apă. Liniștea tihnei umplea valea hibernală, luminată de soare. Încetinind pasul, bărbatul trecu printre grădinile de zarzavat, către ușa cea mai apropiată a casei. Când ocoli dâmbul, casa se ridică înaintea lui, pereți de cărămidă roșcată și piatră ce se reflectau în apa care-și iuțea curgerea în meandru. El se opri, ușor intimidat, gândindu-se că ar fi mai bine să-și anunțe sosirea cu glas tare înainte de a continua. Cu coada ochiului zări o mișcare într-o fereastră deschisă, imediat deasupra ușii adâncite în firidă. Cum stătea, pe jumătate șovăielnic, privind în sus, simți pe neașteptate o durere profundă, ca un ac, sfredelindu-i pieptul imediat sub stern: se împletici, apoi căzu, îndoindu-se din mijloc ca un păianjen strivit.

Durerea fusese doar de o clipită. Nu-și pierdu cunoștința, dar nu putea nici să se clintească, nici să vorbească.

În jurul lui erau oameni; putea să-i vadă, vag, prin valuri de non-vedere, însă nu putea să audă niciun glas. Era de parcă ar fi surzit, iar corpul îi era complet amorțit. Se strădui să gândească, în ciuda absenței oricăror informații dinspre simțuri. Era purtat undeva și nu putea să simtă mâinile ce-l duceau; fu cuprins de o amețeală oribilă, iar când îi trecu, își pierdu complet controlul gândurilor, care se învolburau, bolboroseau și pălăvrăgeau. Voci începură să trăncăne și să-i zumzăie în minte, deși lumea plutea și se diminua, neclară și tăcută, în jur. Cine ești de unde vii Falk mergi unde mergi ești nu știu ești un om spre vest nu știu unde drumul ochi de om nu de om... Valuri și ecouri și crâmpeie de cuvinte ca vrăbiile, întrebări, răspunsuri, îngustându-se, suprapunându-se, încălecându-se, țipând, murind într-o tăcere cenușie.

Înaintea ochilor lui se întindea o suprafață de întuneric. În lungul ei, o dâră de lumină.

O masă; marginea tăbliei unei mese. Luminată de o lampă, într-o odaie întunecată.

Falk începu să vadă, să simtă. Se afla pe un scaun, într-o odaie întunecată, lângă o masă lungă pe care se găsea o lampă. El era legat de scaun; simți funia care-i intră în mușchii pieptului și brațelor, când se mișcă puțin. Mișcare: un bărbat se materializă în stânga sa, un altul în dreapta. Amândoi stăteau ca și el, pe scaune, la masă. Se aplecară și vorbiră între ei, prin fața lui. Glasurile păreau că le sosesc dinapoia unor ziduri înalte, de la mare depărtare, și Falk nu putu înțelege cuvintele.

Se înfioră de frig. Odată cu senzația de rece, intră și mai strâns în contact cu lumea și începu să-și recâștige controlul minții. Auzul îi era mai precis, limba îi era slobozită. Rosti ceva care ar fi trebuit să însemne „Ce mi-ați făcut?"

Nu primi niciun răspuns, însă, pe neașteptate, bărbatul din stânga lui își apropie fața destul de mult și rosti cu glas tare:

— De ce ai venit aici?

Falk auzi cuvintele; după un moment, le înțelese; după alt moment, răspunse:

— Pentru adăpost. Noaptea.

— Adăpost pentru ce?

— Pădurea. Singur.

Frigul îl sfredelea tot mai intens. Izbuti să-și ridice puțin mâinile grele, stângace, încercând să încheie nasturii cămășii. Mai jos de legăturile ce-l fixau de scaun, imediat sub stern, exista un punct dureros.

— Nu mișca mâinile, rosti din umbre bărbatul aflat în dreapta lui. Este mai mult decât programare, Argerd. Niciun blocaj hipnotic n-ar putea rezista pentonului în felul acesta.

Cel din stânga, un bărbat voinic cu chipul ca o lespede și ochi iuți, răspunse cu glas încet, sâsâit:

— Nu poți spune asta – ce știm noi despre vicleniile lor? De altfel, cum i-ai putea estima rezistența... ce este el? Falk, unde este locul acesta de unde ai venit, Casa Zove?

— Spre est. Am plecat... Numărul nu-i putea veni în minte. Acum paisprezece zile, cred.

De unde știau ei numele Casei, numele său? Își recăpăta rațiunea acum și răspunsul la întrebare îi sosi iute în minte. Vânase căprioare cu Metock, folosind săgeți hipodermice, care puteau ucide printr-o simplă zgârietură. Săgeata care-l doborâse pe el, sau o injecție ulterioară, când fusese neajutorat, conținuse o substanță care relaxa probabil atât controlul conștient, cât și blocajul subconștient, primitiv, al centrilor telepatici ai creierului, lăsându-l deschis interogatoriului paraverbal. Ei îi răscoliseră mintea. La gândul acela, senzația de frig și greață spori, amplificată de furie neajutorată.

Ce scop avusese siluirea aceea? De ce presupuseseră ei că Falk îi va minți chiar înainte să fi vorbit cu el?

— Credeați că sunt un shing? îi întrebă.

Chipul bărbatului din dreapta lui, slab, cu păr lung și barbă, apăru brusc în lumina lămpii, cu buzele trase îndărăt, și palma lui îl izbi pe Falk peste gură, trimițându-i capul spre înapoi și orbindu-l pentru moment din cauza șocului. Urechile îi țiuiră și simți gust de sânge. Urmă a doua lovitură, apoi a treia. Bărbatul sâsâi de multe ori, întruna:

— Să nu spui numele ăsta, să nu-l spui, să nu-l spui, să nu-l spui...

Falk se zbătu, neajutorat, căutând să se apere, să se elibereze.

Bărbatul din stânga lui vorbi aspru. După aceea urmă tăcere pentru o vreme.

— N-am vrut să fac niciun rău prin venirea mea aici, zise Falk pe cât de calm izbuti s-o facă prin valurile de furie, durere și teamă.

— Bine, rosti cel din stânga, Argerd. Spune-ne atunci povestioara ta. Ce ai căutat prin venirea aici?

— Să cer adăpost pentru o noapte. Și să întreb dacă există un drum către vest.

— De ce mergi către vest?

— De ce mai întrebi? Ți-am zis în graiul minții, unde nu poți să spui neadevărul. Îmi cunoști mintea.

— Mintea ta este stranie, zise Argerd cu glasul lui slab. Și ochii sunt stranii. Nimeni nu sosește aici ca să ceară adăpost pentru o noapte sau ca să întrebe despre drum sau despre orice altceva. Nimeni nu sosește aici. Când slujitorii Celorlalți vin aici, noi îi ucidem. Ucidem uzinați, și animalele vorbitoare, și Rătăcitori, și porci și vermina. Noi nu respectăm legea care spune că este greșit să iei viața – nu-i așa, Drehnem?

Bărbosul rânji, dezvelind dinți cafenii.

— Noi suntem oameni, urmă Argerd. Oameni, oameni liberi, ucigași. Ce ești tu, cu jumătatea ta de minte și cu ochii de buhă, și de ce n-ar trebui să te ucidem și pe tine? Tu ești om?

În scurta durată a memoriei sale, Falk nu întâlnise direct cruzimea sau ura. Puținii oameni pe care-i cunoscuse fuseseră poate nu neapărat neînfricați, ci nestăpâniți de frică; fuseseră generoși și prietenoși. Acum știa că între acești doi bărbați era la fel de neajutorat ca un copil, iar știința respectivă îl tulbura și în același timp îl înfuria.

Căută o apărare sau o cale de eschivare și nu găsi niciuna. Tot ce putea face era să spună adevărul.

— Nu știu ce sunt sau de unde am venit. Merg ca să aflu.

— Unde mergi?

Falk se uită de la Argerd la celălalt, Drehnem. Știa că ei știau răspunsul și că Drehnem îl va lovi iarăși dacă îl va rosti.

— Răspunde! mormăi bărbosul, ridicându-se pe jumătate în scaun și aplecându-se în față.

— La Es Toch, zise Falk și Drehnem îl lovi din nou peste față, iar el acceptă din nou lovitura cu umilința tăcută a unui copil pedepsit de străini.

— Nu-i bine, nu ne va spune nimic diferit față de ce am aflat de la el sub influența pentonului. Dezleagă-l.

— Și după aceea? întrebă Drehnem.

— A venit pentru adăpost pentru o noapte; îl poate căpăta. Scoală-te!

Legătura care-l ținea în scaun fu slăbită. Falk se ridică pe picioare tremurătoare. Când văzu ușa și bezna absolută a casei scării spre care îl împinseră, se strădui să se împotrivească și să se elibereze, dar mușchii încă nu-l ascultau. Drehnem îi răsuci brațul la spate, silindu-l să se îndoaie din mijloc, și-l împinse dincolo de prag. Ușa se trânti, închizându-se, când el se întoarse, clătinându-se pentru a nu cădea pe trepte.

Era beznă, întuneric absolut. Ușa parcă fusese etanșată; de partea aceasta nu exista clanță și pe sub ea nu răzbătea niciun fir, nici un grăunte de lumină, niciun sunet. Falk se așeză pe treapta cea mai de sus și-și coborî capul pe brațe.

Treptat, slăbiciunea corpului și tulburarea minții se risipiră. Ridică fruntea și miji ochii. Văzul lui în beznă era extraordinar de acut, o funcție, așa cum îi explicase Ranya cu mult timp în urmă, a ochilor săi cu pupile și irisuri mari. Însă numai pete colorate și încețoșări de imagini remanente îi chinuiră ochii; nu putea să vadă nimic, pentru că nu exista nicio lumină. Se sculă și, treaptă cu treaptă, își pipăi drumul încet pe coborârea îngustă și invizibilă.

Douăzeci și una de trepte, douăzeci și două, douăzeci și trei... gata. Podea. Falk înaintă încetișor, cu un braț întins înainte, ascultând.

Deși bezna reprezenta un fel de apăsare fizică, o constrângere care-l amăgea constant cu ideea că dacă s-ar fi străduit destul de tare ar fi putut vedea, Falk nu se temea de ea în sine. Metodic, cu pasul, pipăitul și auzul, cartografie o parte din beciul vast în care se afla, prima încăpere dintr-o succesiune care, judecând după ecouri, părea să se întindă la nesfârșit. Își găsi drumul direct înapoi la trepte, care constituiau baza lui de plecare, deoarece de aici pornise. Se așeză, de data aceasta pe treapta cea mai de jos, și rămase nemișcat. Îi era foame și se simțea foarte însetat. Îi luaseră ranița și nu-i lăsaseră nimic.

Nu-i decât vina ta, își spuse Falk amar și în mintea lui începu un soi de dialog:

Ce am făcut? De ce m-au atacat?

Zove ți-a spus: nu te încrede în nimeni. Ei nu se încred în nimeni și au dreptate.

Nici chiar în cineva care sosește singur și cere ajutor?

Cu fața ta... cu ochii tăi? Când este evident de la prima uitătură că nu ești un om normal?

Ar fi putut totuși să-mi fi dat un pahar cu apă, rosti partea încă neînfricată, poate copilăroasă, a minții sale.

Ai mare noroc că nu te-au ucis pe loc, replică inteligența lui și nu mai căpătă alt răspuns.

Desigur, toți cei din Casa Zove se obișnuiseră cu aspectul lui Falk, iar oaspeții erau rari și circumspecți, așa că el nu fusese niciodată silit să-și conștientizeze deosebirile fizice față de standardul uman. I se păruseră o diferență și o barieră mult mai neînsemnate decât amnezia și ignoranța ce-l izolaseră atâta vreme. Acum, pentru prima dată, înțelegea că un străin care-i privea chipul nu ar fi văzut chipul unui om.

Cel pe nume Drehnem se temuse de el și-l lovise, fiindcă se temea și respingea stranietatea, monstruosul, inexplicabilul.

Era exact ceea ce încercase Zove să-i spună când îl avertizase, cu gravitate și aproape cu blândețe: „Trebuie să pleci singur, poți merge doar singur."

Acum nu putea face nimic, doar să se culce. Se ghemui cum putu de bine pe treapta de jos, deoarece podeaua din pământ era umedă, și închise ochii în beznă.

Ceva mai târziu în afara timpului, îl treziră șoarecii. Alergau de colo-colo, răpăind încet și slab cu gheruțele, sunete în zigzag ca niște scrâșnete, șoptind cu glăscioare apropiate de sol:

— Este greșit să iei viața este greșit să iei viața salut saaaaluuut nu ne ucide nu ucide.

— Ba da! urlă Falk și șoarecii amuțiră.

Era greu să readoarmă; sau poate că era greu să fie sigur dacă era treaz sau adormit. Rămase întins și se întrebă dacă era zi sau noapte. Cât timp aveau să-l țină aici și dacă intenționau să-l omoare ori să folosească drogul acela iarăși, până îi distrugeau mintea, nu doar i-o violau? Cât timp îi trebuia setei să se schimbe din inconfort în tortură? Cum ai fi putut prinde șoareci în beznă fără să ai capcane sau momeli? Cât timp ai fi putut supraviețui, mâncând doar carne crudă de șoareci?

În câteva rânduri, pentru a se îndepărta de gânduri, plecă din nou în explorare. Descoperi un rezervor sau o butie uriașă, care stătea în poziție verticală, și inima îi tresări de speranțe, dar suna a gol: când bâjbâi în jurul ei, așchii din scânduri rupte în partea inferioară îi zgâriară palmele. Nu putu găsi alte scări sau uși în explorările sale orbești ale nesfârșiților pereți invizibili.

În cele din urmă își pierdu simțul orientării și nu mai putu regăsi treptele. Se așeză pe pământ în întuneric și-și imagină ploaia căzând, afară, în pădurea călătoriei sale solitare, lumina sură și zgomotul ploii. Rosti în minte tot ce-și putea aminti din Vechiul Canon, de la început:

Calea care poate fi străbătută
nu este Calea veșnică...

Gura i se uscă în asemenea măsură după o vreme, încât încercă să lingă pământul umed de pe jos, pentru că era răcoros; însă pentru limbă, nu era decât colb uscat. Șoarecii se apropiară uneori destul de mult de el, șușotind.

Hăt departe, pe coridoare lungi de întuneric ivăre izbiră și metal zăngăni, urmate de o rază puternică, străpungătoare de lumină. Lumină...

Forme vagi și umbre, bolți, arcade, butii, grinzi, deschideri se materializară și crescură masive în realitatea neclară din jur. Se căzni să se scoale în picioare și se îndreptă, nesigur dar alergând, spre lumină.

Lumina sosea printr-o ușă scundă, prin care, când se apropie, putu să vadă o ridicătură de teren, vârfuri de copaci și cerul trandafiriu al serii sau al dimineții, care-i ameți ochii ca o amiază din toiul verii. Se opri înainte de a trece pragul ușii, din cauza amețelii aceleia și pentru că imediat dincolo de ușă se afla o siluetă nemișcată.

— Ieși, rosti glasul slab și răgușit al bărbatului voinic, Argerd.

— Stai. Încă nu pot să văd.

— Ieși. Și nu te opri. Nici măcar să nu-ntorci capul, că ți-l ard de pe gât.

Falk ieși în prag, apoi șovăi din nou. Gândurile pe care le avusese în beznă îl slujeau acum. Dacă îl lăsau să plece, gândise el, ar fi însemnat că se temeau să-l omoare.

— Mișcă!

El își asumă riscul.

— Nu plec fără raniță, rosti și glasul abia i se auzi din gâtlejul uscat.

— Asta-i un laser.

— N-ai decât să-l folosești. Nu pot traversa continentul fără să am o armă.

Acum Argerd fu cel care șovăi. În cele din urmă, cu vocea ridicată aproape la nivelul unui zbieret, strigă spre cineva:

— Gretten! Gretten! Coboară cu lucrurile străinului!

O pauză prelungă. Falk stătea în întuneric, imediat înapoia pragului. Argerd, nemișcat, de partea cealaltă. Un băiat coborî în fugă panta ierboasă care se vedea din ușă, aruncă pe jos ranița lui Falk și dispăru.

— Ridic-o, porunci Argerd. Falk ieși la lumină și se supuse. Acum dă-i drumul.

— Stai așa, murmură Falk îngenunchind și cercetând iute conținutul răvășit al raniței. Unde-i cartea mea?

— Carte?

— Vechiul Canon. O carte fizică, nu electronică...

— Crezi că te-am fi lăsat să pleci cu așa ceva?

Falk îl pironi cu privirea.

— Voi nu recunoașteți Canoanele Omului când le vedeți? Ce ați crezut că sunt?

— Nu știi și n-o să afli ce știm noi, iar dacă nu-i dai drumul, o să-ți ard mâinile. Scoală-te și dă-i drumul, mergi drept înainte, pleacă!

Glasul lui Argerd se transformă într-un zbieret și Falk înțelese că fusese pe punctul de a-și împinge norocul prea departe. Când îi zări expresia de ură și teamă de pe chipul greoi și inteligent, fu molipsit de ea și închise în grabă ranița, o puse pe umeri, trecu pe lângă bărbatul voinic și sui panta ierboasă care pornea de la ușa beciului. Lumina era a serii, trecuse puțin de apusul soarelui. Merse către ea. O bandă subțire de elastic de nesiguranță părea să lege ceafa sa de țeava pistolului laser al lui Argerd, întinzându-se întruna, întinzându-se întruna pe când el se îndepărta. Trecu printr-o pajiște năpădită de buruieni, peste un pod de scânduri nesigure ce traversa râul, urcă o potecă printre imașuri, apoi merse printre livezi. Ajunse în vârful coamei. Acolo întoarse capul pentru o clipă și văzu valea ascunsă așa cum o văzuse prima dată: scăldată în lumina aurie a serii, dulce și pașnică, hornuri înalte deasupra râului care reflecta cerul. Se grăbi spre umbrele pădurii, unde noaptea coborâse deja.

Însetat și înfometat, încercat de dureri și abătut, Falk văzu călătoria sa fără țintă prin Pădurea Răsăriteană întinzându-se înaintea lui fără nicio speranță, acum, a unei vetre prietenoase undeva pe drum, pentru a întrerupe monotonia sălbatică și obositoare. El nu trebuia să caute un drum, ci să evite toate drumurile și să se ascundă înaintea oamenilor și a sălașurilor lor, ca orice animal sălbatic. Un singur lucru îl mai binedispuse când se opri lângă un izvor din care bău, după care mâncă o rație de hrană din raniță, și anume gândul că, deși el însuși abătuse necazul acela asupra sa, nu cedase sub presiune. Înșelase atât mistrețul moralist, cât și omul brutal pe propriul lor teren și scăpase cu fața curată. Asta îl îmbărbătă cu adevărat; deoarece se cunoștea pe sine atât de puțin, încât toate acțiunile îi erau în același timp autodescoperiri, precum cele ale unui băiat și, știind că-i lipseau așa multe, era încântat să afle că măcar nu ducea lipsă de curaj.

După ce bău și mâncă și bău iarăși, porni din nou la drum, sub lumina slabă a lunii care era suficientă pentru ochii săi, până se depărta cu doi kilometri de ținut neregulat de Casa Fricii, așa cum se gândea la locul acela. După aceea, epuizat, se întinse să se culce la marginea unui luminiș, fără să aprindă focul ori să-și încropească un adăpost, ci stând pe spate și privind cerul iernii scăldat de lună. Nimic nu întrerupea liniștea, doar la răstimpuri se auzea întrebarea șoptită a vreunei cucuvele. Iar pustietatea aceasta i se păru odihnitoare și binecuvântată după beciul-temniță întunecos, bântuit de glăscioare și zgrepțănări al Casei Fricii.

Pe măsură ce umblă către vest, trecând printre copaci și zile, nu-i mai numără nici pe unii, nici pe altele. Timpul mergea doar înainte; și el mergea doar înainte.

Cartea nu era singurul obiect pe care-l pierduse; îi fusese oprită și plosca de argint primită de la Metock și o cutiuță, tot din argint, cu alifie dezinfectantă. Puteau să fi păstrat cartea numai pentru că o doreau foarte mult sau pentru că o consideraseră un soi de cifru sau mister. Pentru o vreme pierderea ei îl apăsă în mod irațional, întrucât i se părea că fusese unica lui legătură reală cu cei pe care-i iubise și în care se încrezuse, iar o dată își spuse, stând lângă foc, că a doua zi se va întoarce, va căuta Casa Fricii și-și va lua cartea înapoi. A doua zi însă merse mai departe. Putea să țină vestul, călăuzindu-se după busolă și după soare, dar n-ar fi putut niciodată regăsi un loc anume în vastitatea nesfârșitelor dealuri și văi ale pădurii. Nici valea ascunsă a lui Argerd și nici Poiana în care poate că Parth țesea sub razele soarelui de iarnă. Totul rămăsese în urma lui, pierdut.

Poate că era chiar mai bine că nu avea cartea. Ce ar fi însemnat pentru el, aici, misticismul acela viclean și răbdător al unei civilizații străvechi, glasul acela încet care vorbea din mijlocul unor războaie și dezastre uitate? Omenirea supraviețuise dezastrelor, iar el lăsase în urmă omenirea. Se găsea mult prea departe și era prea singur. De acum se hrănea exclusiv din vânat, ceea ce îi încetinea ritmul înaintării zilnice. Nu poți să zorești vânătoarea nici chiar dacă vânatul nu este temător și abundă. Iar apoi trebuie să curеți și să-l pregătești, să stai lângă foc și să sugi măduva din oscioare, cu pântecul plin pentru o vreme și somnoros în frigul iernii; să construiești un adăpost din crengi și scoarță de copac împotriva ploii; și să dormi; iar a doua zi să pleci mai departe. O carte nu avea ce să caute aici, nici chiar străvechiul Canon de Inacțiune. Falk nu l-ar fi citit; el înceta, realmente, să mai gândească. Vâna, mânca, umbla și dormea, tăcut în tăcerea pădurii, o umbră cenușie care luneca spre vest prin sălbăticia rece.

Vremea era tot mai des mohorâtă. Adesea pisici sălbatice slabe, creaturi frumoase și micuțe cu blană împestrițată sau vrâstată și ochi verzi, așteptau în jurul locului său de popas pentru resturi ale cinei și înaintau cu ferocitate sfioasă și vicleană ca să adune oasele pe care le arunca el: rozătoarele care constituiau hrana lor de predilecție se împuținaseră acum, deoarece hibernau în anotimpul rece. De când plecase din Casa Fricii, nicio fiară nu-i vorbise direct sau în graiul minții. Animalele din pădurile înghețate și frumoase pe care le străbătea acum nu fuseseră supuse niciodată experimentelor, ba poate că nici nu văzuseră sau adulmecaseră vreodată omul. Iar pe măsură ce Casa aceea se îndepărta tot mai mult de el, Falk îi vedea și mai clar stranietatea, pitită în valea pașnică, cu temeliile pline de șoareci care chițăiau în grai uman, cu locuitori ce aveau multe cunoștințe, drogul-adevărului, dar și o ignoranță barbară. Inamicul fusese acolo.

În același timp era îndoielnic că Inamicul fusese vreodată aici. Nimeni nu fusese niciodată pe aici. Gaițe țipau pe ramuri sure. Frunze maronii conturate de chiciură trosneau sub tălpi, frunze din o sută de toamne. Un cerb înalt îl privi pe bărbat din cealaltă parte a unei poienițe, nemișcat, punându-i sub semnul întrebării dreptul de a fi acolo.

— N-o să te-mpușc, îi spuse Falk. Am doborât două găinușe azi-dimineață.

Cerbul îl privi cu stăpânirea de sine măreață a celor fără darul vorbirii și se îndepărtă fără grabă. Aici nimic nu se temea de Falk. Nimic nu-i vorbea. Bărbatul gândi că până la urmă se putea să uite din nou graiul și să redevină așa cum fusese: tâmp, sălbatic, neom. Se îndepărtase prea mult de oameni și ajunsese acolo unde stăpâneau creaturile fără minte, iar oamenii nu ajunseseră niciodată.

La marginea poieniței se împiedică de o piatră; când se lăsă în palme și genunchi, citi litere mâncate de vreme, săpate în blocul pe jumătate îngropat. CK O.

Oamenii veniseră totuși aici; trăiseră aici. Sub tălpile lui, sub solul unduitor și înghețat acoperit de tufișuri desfrunzite și copaci goi, sub rădăcini, exista un oraș. Atât doar că el ajunsese la oraș cu un mileniu sau două prea târziu.

3

Zilele, pe care Falk încetase să le mai numere, deveniseră foarte scurte și poate că deja trecuse Sfârșitul Anului, solstițiul de iarnă. Deși vremea nu fusese pe atât de rea pe cât putuse fi în anii cât orașul existase deasupra pământului, acesta fiind un ciclu meteorologic mai cald, era totuși în majoritate mohorâtă și sură. Ningea frecvent, nu într-atât încât să îngreuneze înaintarea, dar îndeajuns pentru ca Falk să știe că dacă n-ar fi avut hainele din pânza-iernii și sacul de dormit din Casa Zove, ar fi suferit din cauza frigului. Vântul de nord sufla neobosit de mușcător, împingându-l întruna ușor către sud, astfel că prefera să meargă spre sud-vest când avea posibilitatea, în loc să-l înfrunte.

În după-amiaza întunecată și mizerabilă a unei zile de zloată și ploaie, Falk înainta cu greu printr-o vale orientată spre sud, străduindu-se prin tufe dese și spinoase, peste sol pietros și înnoroit. Pe neașteptate tufărișul dispăru și bărbatul se opri brusc. Înaintea lui se întindea un râu uriaș, care strălucea stins, încrețit de ploaie. Pâcla ploii oculta malul îndepărtat, scund. Falk rămase uimit de lățimea râului, de maiestuozitatea torentului măreț și silențios de apă întunecată ce înainta către vest. La început crezu că era Fluviul Interior, unul dintre puținele puncte de referință ale interiorului continentului care erau cunoscute prin zvonuri în Casele din Pădurea Răsăriteană, însă despre râul acela se spunea că ar curge spre sud, marcând latura vestică a regatului arborilor. Așadar acesta trebuia să fie un afluent al Fluviului Interior. Porni pe malul său fiindcă astfel nu mai trebuia să umble prin dealurile înalte și beneficia atât de apă, cât și de vânat bun; în plus, era plăcut să meargă, uneori, pe un țărm nisipos, cu cerul liber deasupra în locul întunericului permanent și desfrunzit al ramurilor. Urmând râul, Falk merse către vest prin sud, traversând o regiune unduitoare de păduri reci, nemișcate și incolore în strânsoarea iernii.

Într-o dimineață, împușcă una dintre găinușele sălbatice atât de frecvente pe lângă râu în cârduri gălăgioase ce zburau la joasă înălțime și-i asigurau majoritatea hranei. O nimerise doar în aripă și nu era moartă, când o ridică. Găinușa fâlfâi din aripi și țipă cu glasul ei aviar pătrunzător:

— Ia-viață-ia-viață-ia...

Apoi Falk îi răsuci gâtul.

Cuvintele îi răsunară în minte și nu se lăsau amuțite. Ultima dată când îi vorbise o fiară, el ajunsese în pragul Casei Fricii. Undeva pe dealurile acestea cenușii și singuratice trăiau sau trăiseră oameni; un grup care se ascundea, precum cei ai lui Argerd, sau Rătăcitori sălbatici, care l-ar fi ucis când îi vedeau ochii stranii, sau uzinați care l-ar fi dus la Lorzii lor ca prizonier sau sclav. Deși în cele din urmă putea fi nevoit să dea ochii cu Lorzii aceia, Falk voia să-și găsească singur drum spre ei și atunci când o dorea. Nu te încrede în nimeni, evită-i pe oameni! Își știa lecția de acum. În ziua aceea înaintă foarte precaut, alert, atât de tăcut, încât adesea păsările de apă ce împânzeau malurile râului se ridicară în văzduh, surprinse, aproape chiar de sub tălpile sale.

Nu întâlni nicio potecă și nu zări niciun semn că ființe omenești locuiau sau măcar se apropiau de râu. Totuși spre sfârșitul după-amiezii scurte, păsări sălbatice verzi ca bronzul se înălțară brusc înaintea lui și zburară peste apă, țipând și strigându-se laolaltă într-o bolboroseală de cuvinte omenești.

Puțin mai departe, Falk se opri, întrucât i se păru că simțise fum de lemne adus de vânt.

Vântul sufla în amonte către el, dinspre nord-vest. Bărbatul înaintă cu și mai multă prudență. Apoi, când noaptea crescu printre trunchiurile copacilor și încețoșă întinderea întunecată a râului, hăt departe în fața lui, pe malul plin de hățișuri și sălcii, străluci o lumină, după aceea dispăru, și străluci iarăși.

Se opri, dar nu din teamă, și nici măcar din prudență, și privi sclipirea aceea îndepărtată. Cu excepția solitarelor lui focuri de popas, aceasta era prima lumină pe care o zărea aprinsă în sălbăticie după ce părăsise Poiana. Scânteierea ei, acolo departe, în amurg, îl mișca în chip straniu.

Răbdător în curiozitatea lui ca orice animal al pădurii, Falk așteptă până se lăsă noaptea deplină, după care înaintă încet și silențios pe mal, păstrându-se la adăpostul sălciilor, și ajunse destul de aproape pentru a vedea pătratul unei ferestre galbene de lumina focului și vârful acoperișului deasupra ei, tivit cu nea, cu streșini din pin. Constelația Orion era uriașă deasupra pădurii negre și a râului. Noaptea de iarnă era foarte rece și tăcută. Când și când un crâmpei de zăpadă ușoară se desprindea de pe un ram, plutea către apa neagră și reflecta scânteia luminii focului când cobora.

Falk rămase privind lumina din cabană. Se mai apropie puțin, după care stătu mult timp nemișcat.

Ușa cabanei scârțâi și întinse un evantai de aur pe solul întunecat, ridicând omăt prăfos în fuioare și paiete.

— Vino la lumină, rosti un bărbat, stând vulnerabil în dreptunchiul auriu al intrării.

În bezna tufișului, Falk puse mâna pe laser și nu făcu nicio altă mișcare.

— Te-am auzit în minte. Sunt un Ascultător. Vino. Aici n-ai de ce te teme. Vorbești limba aceasta?

Tăcere.

— Sper că da, fiindcă nu voi folosi graiul minții. Aici nu mai este nimeni, doar noi doi, spuse glasul blând. Te aud fără să mă străduiesc, așa cum tu auzi cu urechile, și continui să te aud acolo, în întuneric. Vino și ciocănește, dacă vrei să stai o vreme sub un acoperiș.

Ușa se închise.

Falk rămase neclintit încă o vreme. Apoi traversă cei câțiva metri de întuneric până la ușa căbănuței și ciocăni.

— Intră!

Deschise ușa și intră în căldură și lumină.

Un bătrân cu părul sur împletit într-o coadă lungă pe spate stătea în genunchi în fața vetrei și alimenta focul. Nu se întoarse să-l privească, ci așeză metodic lemnele. După o vreme, rosti cu glas tare, într-o incantație lentă:

Eu singur sunt confuz
confuz
părăsit.
Ah, ca marea

plutind
Ah, fără port
Î*n care să ancorez...*

După aceea capul sur se răsuci. Bătrânul zâmbea; ochii lui înguști și luminoși îl priviră pieziș pe Falk.

Cu glas răgușit și șovăielnic, fiindcă nu mai rostise niciun cuvânt de multă vreme, Falk continuă următorul verset al Vechiului Canon:

Toți sunt folositori
doar eu singur
sunt străin
nepriceput.
Eu singur mă deosebesc de ceilalți
dar eu caut
laptele Mamei
Calea...

— Ha, ha, ha! făcu bătrânul. Așa să fie, Ochi-galbeni? Vino, stai jos, aici lângă vatră. Străin, da, da, da, cu adevărat. Ești într-adevăr străin. Cât de departe de tărâmul tău? – cine poate ști? De câtă vreme nu te-ai mai spălat cu apă caldă? Cine poate ști? Unde-i afurisitul ăla de ceainic? E rece în seara asta în lumea de-afară, nu-i așa?, rece ca sărutul unui trădător. Uite-l, umple-l tu din găleata de lângă ușă și după aceea o să-l pun eu pe foc, așa. Eu sunt un Thurro-dowist{1}, văd că știi ce-i asta, așa că nu vei căpăta prea mult confort aici. Însă o baie fierbinte este fierbinte, indiferent dacă apa fierbe de la fuziunea de hidrogen sau de la conurile de pini, nu? Da, ești cu adevărat străin, flăcăule, iar hainelor tale le-ar fi de asemenea de folos o baie, chiar dacă sunt impermeabile. Ce-s ăștia? – iepuri? Bun! O să-i facem mâine tocană cu niște legume lângă ei. Pe legume nu le poți vâna cu o armă laser. Și nu poți nici să duci verze în raniță. Eu trăiesc singur aici, flăcăule, singur și solitar. Fiindcă sunt un Ascultător mare, foarte mare, cel mai mare. Trăiesc singur și vorbesc prea mult. Nu m-am născut aici, ca o ciupercă în pădure, dar printre alți oameni nu pot să nu le aud mințile, zumzetul, durerea, bolboroseala, grijile și toate căile distincte pe care merg ei, ca și cum ar trebui să-mi găsesc drumul în același timp prin patruzeci de păduri diferite. Așa că am venit să locuiesc singur în pădurea adevărată, având în jur doar fiarele, ale căror minți sunt scurte și tăcute. În gândurile lor nu zace moartea. Și în gândurile lor nu zac minciuni. Ia loc; ai mers mult până aici și picioarele îți sunt ostenite.

Falk se așeză pe bancheta din lemn de lângă vatră.

— Îți mulțumesc pentru ospitalitate, rosti el și se pregătea să-și spună numele, când bătrânul zise:

— Nu contează. Îți pot dărui o sumedenie de nume bune, destul de bune pentru partea asta a lumii. Ochi-galbeni... Străinul... Oaspetele... oricare este la fel de bun. Nu uita, eu sunt un Ascultător, nu un paraverbal. Eu nu capăt cuvinte sau nume. Nu le doresc. Am știut că acolo afară, în noapte, era un suflet singur și știu cum ți-a strălucit în ochi fereastra mea luminată. Nu-i asta îndeajuns, nu-i mai mult ca îndeajuns? Nu-mi trebuie nume. Iar numele meu este Sol Litar. Ai înțeles? Acum trage-te lângă foc și încălzește-te.

---

1 Omofonie cu numele filozofului american Henry David Thoreau (1817–1862), a se vedea nota următoare de subsol (n. tr.).

— Mă încălzesc, spuse Falk.

Coada sură a bătrânului îi juca peste umeri când se mișca, iute și fragil, cu glasul blând vorbind întruna; niciodată nu punea o întrebare adevărată, niciodată nu se oprea pentru un răspuns. Era netemător și era imposibil să te temi de el.

Toate zilele și nopțile de călătorie prin pădure se strânseră acum laolaltă și rămaseră îndărătul lui Falk. El nu campa peste noapte, ci ajunsese într-un sălaș. Nu mai trebuia să se gândească deloc la vreme, beznă, stele, fiare și copaci. Putea să stea așezat și să-și întindă picioarele către o vatră luminoasă, putea să mănânce în tovărășia altui om, putea să se îmbăieze înaintea focului într-o cadă din lemn plină cu apă fierbinte. Nu știa care era plăcerea cea mai mare, căldura apei care spăla murdăria și oboseala, îndepărtându-le, sau căldura care-i spăla spiritul, vorbăria vioaie și absurd de evazivă a bătrânului, complexitatea miraculoasă a conversației umane după tăcerea îndelungată a sălbăticiei.

Luă drept adevărate cuvintele bătrânului, că-i putea simți emoțiile și percepțiile, că era un ascultător de minți, un empat. Empatia era pentru telepatie tot așa cum pipăitul era pentru văz, o percepție mai vagă, mai primitivă și în același timp mai intimă. Nu se supunea unui control fin pe care-l deprindeai ca în cazul comunicării telepatice; dimpotrivă, empatia involuntară nu era neobișnuită nici chiar printre cei ne-instruiți. Oarba Kretyan se autoinstruise în auzul minților, întrucât căpătase darul acela prin naștere. Nu era totuși nici pe departe un dar la fel de dezvoltat ca al lui Sol Litar. Falk nu avu nevoie de mult timp ca să se asigure că bătrânul era de fapt permanent conștient, într-un grad sau altul, de emoțiile și percepțiile vizitatorului său. Cumva însă asta nu-l deranja, deși îl înfuriase știința că drogul lui Argerd îi deschisese mintea spre scormonire telepatică. Era vorba despre diferența de intenție... și nu numai.

— Azi-dimineață am doborât o găinușă, spuse el când bătrânul tăcu pentru scurt timp, încălzindu-i un prosop aspru lângă focul săltăreț. A vorbit în graiul acesta. Niște cuvinte din... din Lege. Asta înseamnă că în preajmă se află oameni care le învață pe fiare și păsări să vorbească?

Nu era atât de relaxat, nici chiar după ce ieșise din baia fierbinte, pentru a rosti numele Inamicului... În niciun caz după lecția primită în Casa Fricii.

În loc să-i răspundă, bătrânul îl întrebă pentru prima dată:

— Ai mâncat găinușa?

— Nu, răspunse Falk frecându-se cu prosopul sub lumina focului care-i învăpăia pielea la culoarea bronzului nou. După ce a vorbit, n-am mai mâncat-o. I-am împușcat pe iepuri.

— Ai omorât-o și n-ai mâncat-o? Păcat, păcat. Bătrânul chicoti, apoi cârâi ca un cocoș sălbatic. N-ai niciun respect pentru viață? Trebuie să-nțelegi Legea. Ea spune că nu trebuie să omori decât dacă trebuie să omori. Și poate nici atunci. Să ții minte asta în Es Toch. Te-ai uscat? Acoperă-ți goliciunea, Adam din Canonul Iahve. Poftim, înfășoară-te în asta, nu-i o artificială dibace ca propriile tale haine, ci doar piele de căprioară tăbăcită în urină, dar cel puțin este curată.

— De unde știi că merg la Es Toch? întrebă Falk, înfășurând în jurul său roba din piele moale ca pe o togă.

— Fiindcă nu ești om, răspunse bătrânul. Și nu uita, eu sunt Ascultătorul. Îți cunosc busola minții, așa străină cum este, fie că o doresc, fie că nu. Nordul și sudul sunt încețoșate, hăt departe în est se vede o strălucire pierdută, iar spre vest se întinde un întuneric apăsător. Eu cunosc întunericul acela. Ascultă. Ascultă-mă, pentru că eu nu vreau să te ascult, dragă musafirule care calci în străchini. Dacă aș fi dorit să-i aud pe oameni vorbind, n-aș fi trăit aici printre mistreți ca un mistreț. Înainte de a mă culca, trebuie să-ți spun. Fii atent: nu mai există foarte mulți shingi. Aceasta este o informație foarte importantă, o înțelepciune și un sfat. Să ți-o amintești când vei păși în bezna teribilă a luminilor strălucitoare din Es Toch. Întotdeauna frânturile ciudate de informații pot fi utile. Iar acum dă uitare estul și vestul, și culcă-te. Tu întinde-te în pat. Deși ca Thurro-dowist mă opun luxului ostentativ, aplaud plăcerile simple ale existenței, așa cum este un pat în care să dorm. Cel puțin, când și când. Și până și tovărășia unui seamăn om, cam la vreun an o dată. Deși nu pot spune că le duc dorul, așa cum le duci tu. Singur nu înseamnă singuratic...

Și în timp ce-și încropi un soi de așternut pe podea, cită într-o psalmodiere afectuoasă din Noul Canon al credinței sale:

— ”Nu sunt mai singuratic decât pârâul morii sau o sfârlează de vânt sau steaua nordului sau vântul sudului sau o ploaie de aprilie sau un dezgheț de ianuarie sau decât primul păianjen într-o casă nouă... Nu sunt mai singuratic decât cufundarul de pe lac, care hohotește atât de tare, sau decât Lacul Walden{2} însuși...“

După aceea rosti:

— Noapte bună.

În noaptea aceea Falk dormi primul somn lung și sănătos de când începuse călătoria.

Rămase două zile și nopți în cabana de lângă râu, deoarece gazda lui îl făcea să se simtă minunat și-i venea greu să părăsească micul liman de căldură și tovărășie. Bătrânul asculta rareori și nu răspundea niciodată la întrebări, dar, când și când, din vorbăria lui neîncetată se întrezăreau fapte și indicii, care dispăreau apoi. El cunoștea drumul spre vest și ce se găsea în lungul lui, totuși Falk nu putea fi sigur pe ce distanță îl știa. Părea clar până la Es Toch; poate chiar și mai departe? Ce se afla dincolo de Es Toch? Falk însuși nu avea habar, atât doar că la un moment dat ajungeai la Marea Apuseană, dincolo de care se afla Marele Continent și în cele din urmă te întorceai la Marea Răsăriteană și la pădure. Oamenii știau că lumea era rotundă, însă nu mai rămăseseră hărți. Falk bănuia că bătrânul ar fi putut desena una, dar nu știa de unde îi venise gândul acela, întrucât gazda lui nu vorbea niciodată direct despre ceva ce făcuse sau văzuse el însuși dincolo de luminișul acesta de pe malul râului.

---

2 Lacul american pe malul căruia Thoreau și-a scris cartea Walden, din care provine citatul (n. tr.).

— Uită-te după găinușe, în aval, rosti bătrânul fără nicio legătură cu vorbele lui de până atunci, pe când mâncau micul dejun în dimineața dinaintea plecării lui Falk. Unele pot vorbi. Altele pot asculta. Ca și noi, da? Eu vorbesc și tu asculți. Pentru că, bineînțeles, eu sunt Ascultătorul și tu ești Mesagerul. La dracu' cu logica. Ține minte ce am spus despre găinușe și nu te-ncrede în cele care cântă. Pe cocoși poți să-i ignori; ei sunt prea ocupați cu cucurigatul. Mergi singur. Nu-ți va face rău. Transmite salutările mele oricăror Prinți sau Rătăcitori pe care s-ar putea să-i întâlnești, mai ales lui Henstrella. Apropo, m-am gândit azi noapte, între visele tale, că ai mers destul de mult pe jos și ai putea să iei glisorul meu. Uitasem că-l am. Nu-l mai folosesc, fiindcă nu plec nicăieri, decât să mor. Sper c-o să vină cineva să mă înmormânteze, sau cel puțin să mă târască afară pentru șobolani și furnici, după ce voi muri. Nu-mi place ideea să putrezesc înăuntru după atâția ani în care am ținut casa curată. Sigur că da, glisorul nu poate fi folosit în pădure, deoarece n-au mai rămas poteci care să merite numele ăsta, dar dacă vrei să urmezi râul, te va duce frumușel. Și te va trece și Fluviul Interior, care nu-i deloc ușor de traversat la dezgheț, decât dacă ești pește. Dacă-l vrei, este în șopron. Eu nu-l vreau.

Cei din Casa Kathol, așezarea cea mai apropiată de Zove erau Thurro-dowiști; Falk știa că unul dintre principiile lor era să trăiască fără dispozitive mecanice și artificiale, atâta timp cât o puteau face în mod sănătos și lipsit de fanatisme. Faptul că bătrânul acesta, care trăia mult mai primitiv decât ei, crescând găini și legume, întrucât nu avea nici măcar o armă cu care să vâneze, deținea un aparat care îngloba o tehnologie atât de sofisticată pe cât erau glisorul, era îndeajuns de straniu pentru a-l determina pe Falk să-l privească pentru întâia oară cu o umbră de îndoială.

Ascultătorul își supse dinții și chicoti.

— N-ai avut niciodată vreun motiv să ai încredere în mine, flăcăule străin, zise el. Și nici eu. La urma urmelor, lucruri pot fi ascunse chiar și de cel mai mare Ascultător. Lucruri pot fi ascunse de propria noastră minte, nu-i așa?, pentru ca să nu le putem atinge cu mâinile gândurilor. Ia glisorul. Zilele călătoriilor s-au terminat pentru mine. Nu are decât un loc, dar tu vei merge singur. Și cred că te așteaptă o călătorie mai lungă decât ai putea sfârși vreodată doar pe picioarele tale. Poate că n-o vei sfârși nici chiar cu glisorul.

Falk nu puse nicio întrebare, însă bătrânul îi răspunse la ea:

— Poate că va trebui să te întorci acasă, spuse el.

Despărțindu-se în zorii cețoși și friguroși, sub pinii îmbrăcați în chiciură, Falk întinse mâna, cu regret și recunoștință, ca unui Stăpân al unei Case, așa cum fusese învățat, dar când o făcu, rosti:

— *Tiokioi...*

— Cu ce nume m-ai numit, Mesagerule?

— Înseamnă... Înseamnă *tată,* cred...

Cuvântul îi venise pe buze nechemat, absurd. Nu era sigur că-i știa înțelesul și nu știa în ce limbă era.

— Adio, sărman prostuț încrezător! Vei rosti adevărul și adevărul te va face liber. Sau nu, după cum va fi cazul. Du-te solitar, drag prostuț; este cu adevărat modul cel mai bun în care s-o faci. Îmi vor lipsi visele tale. Adio! Peștele și musafirii devin scârboși după trei zile. Adio!

Falk îngenunche pe glisor, o mașină mică și elegantă, al cărei paristolis negru era incrustat cu un arabesc tridimensional de sârme din platină. Ornamentele camuflau aproape complet comenzile, dar el se jucase cu un glisor la Casa Zove și, după ce studie un minut arcele comenzilor, îl atinse pe cel din stânga și-și deplasă degetul în lungul lui până când glisorul se ridică silențios o jumătate de metru, iar apoi cu arcul din dreapta purtă micul vehicul peste curte și malul râului, până pluti deasupra gheții lunecoase de pe răstoaca de sub cabană. Privi după aceea în urmă pentru a-și lua rămas-bun, însă bătrânul intrase deja în casă și închisese ușa. Când Falk își pilotă aparatul tăcut în aval pe drumul larg și întunecat al râului, tăcerea enormă se închise din nou în jurul său.

Ceața înghețată se strângea pe meandrele late ale apei înaintea și în urma lui și atârna printre copacii cenușii de pe ambele maluri. Solul, copacii și cerul erau deopotrivă sure de gheață și pâcle. Doar apa, care luneca mai încet decât glisorul deasupra ei, era neagră. A doua zi, când începu să ningă, fulgii se vedeau întunecați pe fundalul cerului și albi pe cel al apei înainte de a dispărea, căzând și pierind la nesfârșit în curentul permanent.

Modul acesta de călătorie era de două ori mai rapid decât mersul pe jos, mai sigur și mai ușor... ba chiar prea ușor, monoton, hipnotic. Falk era bucuros să iasă pe mal când trebuia să vâneze ori să poposească peste noapte. Păsări acvatice aproape că-i zburau direct în mâini, iar animalele ce veneau la râu să se adape îl priveau ca și cum ar fi fost un stârc sau un bâtlan ce zbura pe lângă ei și nu-și fereau piepturile și flancurile de arma lui. După aceea nu-i mai rămânea de făcut decât să jupoaie, să tranșeze, să gătească, să mănânce și să-și înjghebeze un adăpost micuț pentru noapte împotriva ploii sau ninsorii, din crengi sau coajă de copac, folosind glisorul ca acoperiș; apoi dormea, în zori mânca friptură rece rămasă de la cină, bea apă din râu și pleca mai departe. Și mai departe.

Pentru a-și trece orele lipsite de evenimente, începu să se joace cu glisorul: îl ridica la peste cinci metri, unde perna pneumatică devenea nefuncțională din cauza vântului și straturilor de aer, iar acolo înclina glisorul într-o parte sau alta, după care se străduia să compenseze instantaneu cu comenzile și cu propria lui greutate, sau îl silea să pice în apă, într-un vălmășag sălbatic de spumă și jerbe, astfel că aparatul tresărea, ricoșa și sălta peste râu, cutremurându-se ca un mânz. Două căderi în apă nu-l opriră pe Falk din distracția aceea. Glisorul era setat să plutească la înălțimea de treizeci de centimetri, dacă nu era controlat manual, și el trebuia doar să se cațere înapoi, să ajungă la mal și să aprindă focul, dacă se simțea înfrigurat; dacă nu, continua pur și simplu drumul. Hainele îi erau impermeabile și oricum râul îl putea uda doar cu puțin mai mult decât ploaia. Pânza-iernii îi oferea destulă căldură; niciodată nu putea spune că-i era realmente cald. Focurile mici pe care le aprindea seara erau destinate exclusiv preparării hranei. După nenumăratele zile de ploaie, zăpadă udă, ceață și iarăși ploaie, probabil că în toată Pădurea Răsăriteană nu existau destule lemne uscate pentru un foc adevărat.

Deveni expert în pilotarea glisorului la vale printr-o suită de ricoșeuri prelungi și sonore, salturi diagonale ca ale peștilor, care se sfârșeau prin plesnituri și jeturi de stropi. Gălăgia procesului îl încânta uneori fiindcă întrerupea monotonia silențioasă și lină a lunecării deasupra apei între copaci și dealuri. Veni în trombă de după un cot, virând prin atingeri delicate ale arcelor comenzilor, apoi frână, oprindu-se brusc. O barcă venea spre el din depărtare pe întinderea oțeliu-strălucitoare a râului.

Acum ambele vehicule se vedeau perfect unul pe celălalt și nu se mai putea furișa îndărătul perdelelor de copaci de pe maluri. Falk se întinse pe glisor, cu arma în mână, și coti către malul drept al râului, ridicându-se la trei metri, astfel că avea avantajul înălțimii asupra celor din ambarcațiune.

Aceștia înaintau lin, cu o singură velă triunghiulară micuță. Pe măsură ce se apropiau, el putu auzi, vag, cântecele lor, deși vântul sufla în aval.

Se apropiau întruna, fără să-l bage în seamă, continuând să cânte.

Din câte își amintea scurta lui memorie, muzica îl atrăsese și-l înspăimântase dintotdeauna, umplându-l cu un soi de fascinație neliniștită, o plăcere care se apropia prea mult de tortură. Auzind un glas omenesc care cânta, el simțea cel mai intens că nu era om, că jocul acela de intensități, cadențe și tonuri îi era străin, nefiind ceva ce uitase, ci ceva nou, aflat dincolo de el. Dar îl atrăgea tocmai prin stranietatea aceea, iar acum încetini glisorul în mod subconștient, ca să asculte. Cântau patru-cinci voci, împreunându-se, despărțindu-se și întrețesându-se într-o armonie mai iscusită decât orice auzise vreodată. Nu înțelegea cuvintele. Toată pădurea, întinderile de apă cenușie și cer cenușiu păreau să asculte odată cu el în tăcere intensă, neînțelegătoare.

Cântecul amuți, destrămându-se într-o răbufnire de râsete și discuții. Glisorul și barca se aflau acum aproape paralel, la o sută de metri depărtare. Un bărbat înalt și foarte subțire, care stătea în picioare la pupă, îl strigă pe Falk cu glas limpede, care răsună ușor peste apă. Nici de data aceasta el nu înțelese vreun cuvânt. În lumina oțelie a iernii, părul bărbatului și al celorlalți patru-cinci oameni din barcă sclipea auriu-roșcat, toți la fel de parcă ar fi fost neamuri apropiate sau poate chiar din aceeași familie. Falk nu le putea distinge chipurile clar, ci doar părul auriu-roșcat, siluetele zvelte aplecate înainte, râzând și chemându-l cu brațele. Nu putea fi sigur câți erau. Pentru o clipită, zări perfect fața unei femei, care-l privea peste apa mișcătoare și vânt. El încetinise glisorul și plutea acum staționar, iar barca părea de asemenea să stea nemișcată pe râu.

— Urmează-ne! strigă din nou necunoscutul, iar de data aceasta Falk recunoscu graiul și înțelese.

Era galaktika, vechea limbă a Ligii. Ca toți Pădurarii, Falk o învățase de pe benzi și din cărți, deoarece documentele ce dăinuiseră din Marea Epocă erau înregistrate în galaktikă, care slujea ca grai comun între oamenii ce vorbeau limbi diferite. Dialectul pădurii descindea din galaktikă, însă se îndepărtase mult de ea în o mie de ani, iar de acum diferea chiar de la o Casă la alta. Cândva, călători ce sosiseră la Casa Zove de pe coasta Mării Răsăritene vorbiseră un dialect atât de diferit, încât li se păruse mai simplu să discute cu gazdele lor în galaktikă și abia atunci Falk o auzise folosită ca limbă vie; altfel fusese doar vocea unei audiocărți sau murmurul hipnopedagogului în urechea sa în bezna unei dimineți de iarnă. În glasul limpede al cârmaciului, suna acum arhaică și desprinsă din vis.

— Urmează-ne, noi mergem la oraș!

— Ce oraș?

— Orașul nostru! strigă bărbatul și râse.

— Orașul care-i primește pe călători! strigă altul.

Iar altul, cu glasul de tenor care suna atât de dulce în cântecele lor, adăugă mai încetișor:

— Cei care nu vor rău nu vor găsi rău printre noi.

Și o femeie strigă, parcă zâmbind în timp ce vorbea:

— Ieși din sălbăticie, călătorule, și ascultă-ne muzica pentru o noapte!

Numele cu care-l apelau însemna „călător“ sau „mesager”.

— Cine sunteți? îi întrebă.

Vântul sufla și râul larg curgea. Barca și glisorul pluteau nemișcate în curentul de aer și de apă, împreună și în același timp separate, ca într-o vrajă.

— Noi suntem oameni.

Iar cu răspunsul acela vraja se destrămă, spulberată ca un sunet dulce sau parfum în vântul dinspre est. Falk simți din nou o pasare rănită zbătându-se în mâinile lui și strigând cuvinte omenești cu vocea ei neomenească, străpungătoare; acum, ca și atunci, îl străbătu un fior și, fără șovăială, fără decizie, atinse arcul argintiu și trimise glisorul înainte cu viteză maximă.

Niciun sunet nu-l urmă dinspre ambarcațiune, deși acum vântul sufla dintr-acolo și, după câteva momente, când ezitarea avu timp să-l ajungă, Falk încetini aparatul și privi înapoi. Barca dispăruse. Nimic nu mai rămăsese pe suprafața largă și întunecată a apei pustie cât vedea cu ochii până la următorul meandru îndepărtat.

După aceea Falk nu mai jucă jocuri gălăgioase, ci continuă drumul cât putu de iute și silențios; în seara aceea nu aprinse focul și somnul îi fu agitat. Totuși ceva din vrajă rămăsese. Glasurile dulci vorbiseră despre un oraș, *elonaae* în graiul vechi, și, plutind în aval, singur în mijlocul văzduhului și al sălbăticiei, el șopti cuvântul cu glas tare. Elonaae, Locul Omului: nenumărați oameni strânși laolaltă, nu doar o casă, ci mii de case, locuințe mărețe, turnuri, ziduri, ferestre, străzi și locurile deschise unde se întâlneau străzile, casele de comerț despre care vorbeau cărțile, în care se producea și vindea tot ce închipuiseră mâinile oamenilor, palatele guvernamentale unde cei puternici se întâlneau pentru a discuta despre lucrările mărețe pe care le întreprindeau, câmpurile de pe care navele țâșneau peste ani către sori extratereștri; oare Pământul avusese vreodată ceva atât de minunat ca Locurile Omului?

Toate dispăruseră acum. Mai rămăsese doar Es Toch, Locul Minciunii. În Pădurea Răsăriteană nu mai exista niciun oraș. Niciun turn din oțel și cristal populat de suflete nu se mai înălța dintre smârcuri și pâlcuri de anini, dintre vizuinile iepurilor și potecile ciutelor, dintre șoselele pierdute și pietrele sparte și îngropate.

Cu toate acestea, imaginea unui oraș rămânea în mintea lui Falk aproape ca amintirea vagă a ceva ce cunoscuse odată. Pe baza ei, bărbatul judecă puterea ispitei, iluzia prin care scăpase cu bine, și se întrebă dacă aveau să mai existe multe asemenea amăgiri și ispite, pe măsură ce continua spre vest, spre sursa lor.

Zilele și râul se scurgeau odată cu el, până când, într-o după-amiază tot sură, lumea se deschise treptat, mai mult și tot mai mult, într-o lărgime uluitoare, o câmpie imensă de ape noroioase sub un cer imens: confluența dintre Râul Pădurii și Fluviul Interior. Nu era de mirare că despre Fluviul Interior se auzise chiar și în ignoranța profundă a izolării lor, la sute de kilometri depărtare către est, în Case; era atât de uriaș, încât nici shingii nu-l puteau ascunde. O pustietate gigantică și strălucitoare de ape galben-cenușii se întindea spre vest, de la ultimele coronamente și insulițe ale pădurii inundate, către un mal deluros foarte îndepărtat. Falk se înălță peste unirea apelor ca unul dintre bâtlanii albaștri ce zburau jos peste râu. Coborî pe malul vestic și, pentru prima dată în memoria sa, se găsi în afara pădurii.

Spre vest, nord și sud se întindea teren unduitor, presărat cu mulți copaci, abundent în tufe și hățișuri, totuși un tărâm deschis, larg deschis. Falk privi către vest, căznindu-și ochii să zărească munții. Despre ținutul acesta deschis, preria, se credea că era foarte lat, poate chiar de o mie cinci sute de kilometri, însă nimeni din Casa Zove n-o știuse cu adevărat.

Bărbatul nu zări niciun munte, dar în seara aceea văzu marginea planetei arcuindu-se printre stele. El nu mai văzuse niciodată orizontul. Toată memoria lui era cuprinsă între hotare de frunze și de crengi, însă aici nu mai exista nimic între el și stelele ce ardeau de la marginea Pământului în sus, într-un castron gigantic, un acoperiș construit din negru smălțuit cu foc. Iar sub picioarele lui se închidea cercul; ceas după ceas, orizontul dezvăluia configurațiile strălucitoare aflate spre est și sub Pământ. Falk rămase treaz jumătate din lunga noapte de iarnă și era de asemenea treaz când marginea aceea arcuită din estul planetei tăie peste discul soarelui și lumina zilei lovi din spațiu peste câmpii.

În ziua aceea el continuă către vest, orientându-se după busolă, ca și a doua zi și în ziua următoare. Nemaifiind condus de meandrele râului, înaintă drept și iute. Pilotarea glisorului nu mai era atât de monotonă pe cât fusese peste apă; aici, deasupra terenului neregulat, aparatul tremura și se înclina la fiecare coborâș și suiș dacă Falk nu era mereu foarte alert la comenzi. Îi plăcea deschiderea vastă a cerului și preriei și găsea singurătatea o încântare când ești singur într-un domeniu atât de imens. Vremea era blândă, o perioadă calmă și însorită de la sfârșitul iernii. Reamintindu-și de pădure, Falk simțea ca și cum ar fi ieșit la lumină și aer după ce fusese ținut în beznă tainică și înăbușitoare, de parcă preria ar fi fost o singură și enormă Poiană. Cirezi de zeci de mii de vite sălbatice roșii înnegurau câmpiile în depărtare ca umbrele norilor. Solul era negru peste tot, dar pe alocuri se zărea o pâclă verde, acolo unde se deschideau primele vlăstare cu câte două frunzulițe ale ierbii; iar deasupra și dedesubtul pământului era o continuă mișunare și scormonire de vietăți micuțe, iepuri, hârciogi, șoareci, pisici sălbatice, cârtițe, arcturi cu ochi vrâstați, antilope, lătrători galbeni, animalele de companie și dăunătorii unor civilizații dispărute. Cerul imens fremăta de aripi. În amurg, stoluri de berze albe coborau în lungul fluviului, iar apa dintre trestii și plopii desfrunziți le oglindea picioarele lungi și aripile mari, ridicate.

Oare de ce oamenii nu mai călătoreau pentru a-și vedea planeta? se întrebă Falk, stând lângă focul care ardea ca un opal minuscul în vasta criptă albastră a apusului din prerie. Oare de ce oameni ca Zove și Metock se ascundeau în păduri, neieșind niciodată în toată viața lor pentru a vedea splendoarea uriașă a Pământului? El știa acum ceva ce ei, care-l învățaseră totul, nu cunoșteau: că un om își putea vedea planeta rotindu-se printre stele...

În ziua următoare, bărbatul continuă sub cerul jos și prin vântul rece, pilotând glisorul cu o abilitate care în curând deveni obișnuință. O cireadă de vite sălbatice acoperea jumătate din câmpie la sud de cursul lui și miile de animale erau întoarse spre vânt, cu fețele albe coborâte înaintea umerilor roșii, lățoși. În fața primelor rânduri ale cirezii, iarba lungă și sură se apleca pe un kilometru și jumătate sub suflarea vântului și o pasăre gri zbură către Falk, plutind, fără să miște deloc din aripi. El o privi și se minună de planarea ei dreaptă... dar nu tocmai dreaptă, întrucât coti fără nicio bătaie de aripă pe un curs de interceptare. Se apropia foarte rapid, direct spre el. Brusc, Falk fu alarmat și agită un braț ca s-o sperie, după care se trânti cu fața în jos pe glisor și viră, însă prea târziu. În clipa dinaintea ciocnirii văzu capul orb și fără trăsături, scânteierea oțelului. Apoi urmă impactul, un zbieret de metal explodând, o răsturnare pe spate teribilă. Și o cădere fără sfârșit.

4

— Bătrâna lui Kessnokaty zice c-o să ningă, murmură în apropiere vocea prietenei lui. Ar trebui să fim pregătiți, dacă apare vreo ocazie să fugim.

Falk nu răspunse, ci rămase cu urechile ciulite, ascultând zgomotele din tabără: glasuri într-un grai necunoscut, diminuate de depărtare, sunetele uscate produse de cineva care râcâia o piele în apropiere, scâncetul subțire al unui prunc, trosnetele focului din cort.

— Horressins! îl chemă cineva de afară și el se ridică prompt, apoi rămase nemișcat.

Într-o clipă, mâna prietenei îi prinse brațul și ea îl conduse acolo unde era dorit, la focul comun din mijlocul cercului de corturi, unde sărbătoreau o vânătoare încununată de succes, frigând un taur întreg. O bucată de pulpă îi fu vârâtă în mâini. Se așeză pe pământ și începu să mănânce. Sucul cărnii și grăsimea topită îi curseră pe bărbie, dar nu se șterse. Așa ceva ar fi fost mai prejos de demnitatea unui Vânător al Societății Mzurra din Națiunea Basnasska. Deși era străin, captiv și orb, el era un Vânător și învăța să se comporte ca atare.

Cu cât o societate este mai defensivă, cu atât este mai conformistă. Cei printre care se afla mergeau pe o Cale foarte îngustă și sinuoasă peste uriașele câmpii libere. Atâta timp cât se găsea printre ei, trebuia să urmeze cu exactitate toate ocolișurile căilor lor. Dieta basnasska era alcătuită din carne de vită pe jumătate crudă, ceapa și sânge. Păstori sălbatici ai vitelor sălbatice, ei nimiceau precum lupii animalele bolnave, leneșe și betege din cirezile vaste, un ospăț carnivor care dura toată viața, o viață fără odihnă. Vânau cu lasere manuale și-i alungau pe străini de pe teritoriul lor cu păsări-bombe așa cum fusese cea care distrusese glisorul lui Falk: minirachete de impact programate să intercepteze orice care conținea un element de fuziune. Ei nu fabricau sau reparau armele acestea și le foloseau doar după purificări și incantații; Falk nu aflase de unde le aveau deși ocazional se amintea un pelerinaj anual, care putea să aibă le gătură cu armele. Nu practicau agricultura și nu aveau animale domestice; erau analfabeți și nu cunoșteau nimic din istoria omenirii, decât poate frânturi prin intermediul unor mituri și legende eroice. Îl informară pe Falk că el nu ieșise din pădure, deoarece pădurea era locuită doar de șerpi albi uriași. Practicau o religie monoteistă ale cărei ritualuri implicau mutilarea, castrarea și sacrificiile umane.

Una dintre superstițiile rezultate din credința lor complexă îi împinsese să-l captureze pe Falk de viu și să-l facă membru al tribului. În mod obișnuit, fiindcă el avea un laser și astfel era mai presus de statutul de sclav, i-ar fi spintecat stomacul și ficatul pentru a cerceta augurii, după care le-ar fi lăsat pe femei să-l hăcuiască după voie. Însă cu o săptămână sau două înainte de capturarea sa, un bătrân din Societatea Mzurra murise. Întrucât în trib nu exista niciun prunc încă nenumit care să-i primească numele, acesta îi fusese atribuit captivului, care, orb, desfigurat și conștient doar la răstimpuri, era totuși mai bun decât nimic; pentru că atâta timp cât Bătrânul Horressins își păstra numele, spiritul lui, malefic ca toate spiritele, avea să revină pentru a tulbura liniștea viilor. De aceea numele fusese luat de la spirit și acordat lui Falk, alături de inițierile complete ale unui Vânător, un ceremonial care includea biciuiri, ingurgitarea de vomitive, dansuri, povestirea viselor, tatuaje, asocieri libere antifonice, ospăț, abuzarea sexuală a unei femei de către toți masculii pe rând și în cele din urmă incantații timp de o noapte adresate Zeului pentru a-l feri de rele pe noul Horressins. După aceea îl lăsaseră pe un covoraș din piele de cal într-un cort din piei de vacă, delirând și nesupravegheat, pentru a muri sau a-și reveni, în vreme ce spiritul Bătrânului Horressins, lipsit de nume și de putere, dispăru scâncind odată cu vântul peste câmpie.

Femeia care, când el își recăpătase pentru întâia dată cunoștința, îi pansa ochii și-i doftoricea rănile veni de câte ori putu pentru a-l îngriji. El o văzuse doar când, pentru momente foarte scurte, în semi-intimitatea cortului său, își putea ridica bandajele pe care inteligența ei iute i le pusese când fusese adus. Dacă basnasskii i-ar fi văzut ochii deschiși, i-ar fi retezat limba, pentru ca să nu-și poată rosti propriul nume și apoi l-ar fi ars de viu. Ea îi spusese toate astea, ca și altele pe care trebuia să le știe despre Națiunea Basnasska, dar puține despre ea însăși. Se părea că intrase în rândurile tribului cu puțin înaintea lui; Falk înțelesese că ea se rătăcise prin prerie și preferase să se alăture tribului, decât să moară de foame. Basnasskii fuseseră de acord să accepte încă o sclavă pentru satisfacerea necesităților bărbaților, iar ea se dovedise iscusită la tămăduiri, așa încât îi cruțaseră viața. Avea părul roșu, glasul foarte blând și se numea Estrel. Asta era tot ce știa Falk despre ea, iar Estrel nu-l întrebase absolut nimic, nici măcar cum îl cheamă.

Ținând seama de toate, el scăpase ușor. Paristolisul, Materia Nobilă a străvechii științe cetiane, nici nu exploda și nici nu lua foc, așa că glisorul nu detonase sub el, deși comenzile îi fuseseră distruse. Racheta atacatoare îi împroșcase partea stângă a capului și a părții superioare a corpului cu schije fine, totuși Estrel avea atât iscusință, cât și câteva materiale medicale. Falk nu se infectase, se înzdrăvenise repede și la numai câteva zile după ce fusese botezat cu sânge ca Horressins, începuse să plănuiască cu ea cum să evadeze.

Dar zilele trecură și nu apăru nicio ocazie. Era o societate defensivă: oameni precauți și geloși, cu toate acțiunile rigid programate de rituri, tradiții și tabuuri. Deși fiecare Vânător avea cortul său, femeile locuiau laolaltă și toate acțiunile unui bărbat aveau loc alături de alți bărbați; ei formau mai puțin o comunitate, cât mai degrabă un club sau o cireadă, membri interdependenți ai aceleiași entități. În efortul acela de păstrare a securității, independența și intimitatea erau desigur suspectate; Falk și Estrel trebuiau să profite de orice ocazie pentru a schimba câteva vorbe. Ea nu știa dialectul pădurii, însă puteau folosi galaktika, pe care basnasskii o vorbeau într-o formă simplificată.

— Momentul pentru a încerca, spusese femeia o dată, ar putea fi în timpul unui viscol, când zăpada ne va ascunde pe noi și urmele noastre. Dar cât de departe am putea înainta prin viscol? Tu ai o busolă, însă gerul...

Hainele din pânza-iernii ale lui Falk fuseseră confiscate, alături de toate obiectele sale, până și inelul din aur pe care-l avusese mereu pe deget. Îi lăsaseră o armă; aceasta făcea parte din ființa lui ca Vânător și nu-i putea fi luată. Însă hainele pe care le purtase atâta timp acopereau acum coastele și pulpele osoase ale Bătrânului Vânător Kessnokaty, iar busola rămăsese în posesia lui Falk, doar pentru că Estrel o găsise și o ascunsese înainte ca ei să-i cerceteze ranița. El și femeia erau destul de bine îmbrăcați în cămăși și pantaloni basnasska din piele de cerb, cu cizme și hanorace din piele roșie de vită, totuși înaintea unui viscol în prerie, cu vânturi ce înghețau totul, nimic nu putea reprezenta protecție adecvată cu excepția pereților, tavanului și a unui foc.

— Dacă am putea intra în teritoriul samsit, care se întinde la numai câțiva kilometri spre vest, ne-am putea aciua într-un Loc Vechi pe care-l știu acolo și să rămânem ascunși până când ei renunță să ne mai caute. M-am gândit să încerc asta înainte de sosirea ta, dar nu aveam busolă și mă temeam să nu mă rătăcesc în viscol. Cu busolă și o armă, s-ar putea să reușim... S-ar putea să nu reușim.

— Dacă asta-i șansa noastră cea mai bună, zise Falk, vom risca.

Nu mai era chiar atât de naiv, încrezător și ușor de convins pe cât fusese înainte de capturare. Era ceva mai îndărătnic și mai hotărât. Deși suferise sub mâinile lor, nu le purta pică basnasskilor; ei îi însemnaseră pe vecie ambele brațe cu cicatricile-tatuaje albastre ale seminției lor, marcându-l ca barbar, dar în același timp ca om. Asta era bine. Însă ei aveau treaba lor, iar Falk avea treaba lui. Voința individuală încăpățânată care se dezvoltase în el prin educația primită în Casa Pădurii cerea să-și caute libertatea, să-și continue calea în ceea ce Zove numise *lucrarea omenirii.* Oamenii aceștia nu mergeau nicăieri și nici nu sosiseră de undeva, deoarece ei își retezaseră rădăcinile din trecutul omenirii. Nu numai caracterul foarte precar al existenței sale printre basnasski îl îmboldea să plece, ci exista de asemenea un sentiment de sufocare, de înghesuială și imobilizare, care era mai greu de suportat decât bandajul ce-i împiedica vederea.

În seara aceea Estrel se opri la cortul lui pentru a-i spune că începuse să ningă și își schițau planul în șoapte, când un glas vorbi la intrarea în cort. Estrel traduse încetișor:

— El a întrebat: „Vânătorule Orb, o vrei pe Femeia Roșie la noapte?”

Ea nu mai adăugă nicio explicație. Falk cunoștea regulile și eticheta împărțirii femeilor printre bărbații tribului; mintea îi era ocupată cu subiectul discuției și de aceea replică prin cel mai util cuvânt basnasska din lista pe care o învățase – „Mieg!” – *nu.*

Glasul bărbătesc vorbi ceva mai poruncitor.

— Dacă ninsoarea va continua, murmură Estrel în galaktică, poate mâine noapte.

Tot afundat în gânduri, Falk nu-i răspunse. Apoi își dădu seama că ea se ridicase și ieșise, lăsându-l singur în cort. Iar după aceea înțelese că ea era Femeia Roșie și că celălalt bărbat dorise să se împreuneze cu ea.

Ar fi putut răspunde simplu „da” în loc de „nu” și când se gândi la inteligența ei și la bunătatea față de el, la blândețea atingerii și glasului ei și la tăcerea absolută în care-și ascundea mândria sau rușinea, făcu o grimasă fiindcă nu o crușase și se simți el însuși rușinat ca seamăn al ei și ca bărbat.

— Plecăm la noapte, îi spuse în ziua următoare în troienele de lângă Sălașul Femeilor. Vino în cortul meu. Să treacă mai întâi o parte bună din noapte.

— Kokteky mi-a spus să vin în cortul lui la noapte.

— Te poți furișa afară de acolo?

— Poate.

— Care-i cortul lui Kokteky?

— În spatele Sălașului Societății Mzurra, în stânga. Are un petic deasupra intrării.

— Dacă nu vii, o să vin eu să te iau.

— În altă noapte ar putea fi mai puțin pericu...

— Și zăpada ar fi mai puțină. Iarna este pe ducă; acesta poate fi ultimul viscol mare. Plecăm la noapte.

— O să vin în cortul tău, rosti Estrel cu supunerea ei fermă.

Falk își lăsase o fantă prin bandaj, cu ajutorul căruia își putea găsi drumul prin tabără, și încercă s-o vadă acum, dar în lumina slabă, nu era decât o formă cenușie în lumea cenușie.

Ea sosi în toiul beznei din noaptea aceea, tăcută ca zăpada suflată de vânt pe cort. Amândoi își pregătiseră deja lucrurile pe care aveau să le ia. Niciunul nu scoase o vorbă. Falk își închise haina din piele de bou, își ridică gluga și o strânse, apoi se aplecă să dezlege ușa cortului. Tresări brusc când aceasta fu împinsă violent și un bărbat pătrunse de afară, îndoit din mijloc pentru a intra prin deschizătura scundă – Kokteky, un Vânător robust și cu țeasta rasă, gelos pe statutul și virilitatea sa.

— Horressins! Femeia Roșie..., începu el, apoi o zări în penumbre de cealaltă parte a tăciunilor focului.

În aceeași clipă văzu cum erau îmbrăcați ea și Falk, și le înțelese intenția. Se retrase, fie pentru a bloca ieșirea, fie pentru a scăpa de atacul celuilalt bărbat, și deschise gura ca să strige. Fără să gândească, cu un gest reflex iute și sigur, Falk trase cu laserul cu țeava aproape lipită de corpul lui și fulgerul scurt de lumină ucigașă opri strigătul în gura basnasskului, arzându-i gura, creierul și viața în aceeași clipită, în tăcere absolută.

Falk se întinse peste tăciuni, prinse mâna femeii și o conduse peste leșul bărbatului pe care-l ucisese în beznă.

Ninsoarea fină purtată de vântul ușor se învolbura și se cernea, tăindu-le răsuflarea de frig. Estrel respira în icnete. Ținând cu mâna stângă încheietura femeii și cu mâna dreaptă pistolul, Falk porni către vest printre corturile risipite, abia vizibile ca fante și pânze de păienjeni portocalii. În două minute până și ele dispărură și în lume nu mai rămase absolut nimic, doar noapte și zăpadă.

Laserele manuale din Pădurea Răsăriteană aveau mai multe setări și funcții: mânerul slujea ca brichetă, iar țeava se transforma într-o lanternă nu foarte eficientă. Falk reglă arma să ofere o lumină cu care să poată citi busola și să vadă câțiva pași în față, și porniră la drum călăuziți de raza ucigașă.

Vântul spulberase zăpada de pe măgura prelungă pe care se afla tabără de iarnă basnasska, dar pe măsură ce mergeau, fără a-și putea alege drumul în față, având vestul busolei ca singură călăuză în viscolul care contopea văzduhul și pământul într-un vârtej haotic, coborâră în prerie. Aici troienele ajungeau la înălțimea de un metru și jumătate și Estrel se strădui să treacă prin ele, icnind ca un înotător epuizat într-o mare zbuciumată. Falk își scoase șnurul din piele tăbăcită al glugii și-l legă în jurul brațului, îi dădu femeii celălalt capăt să-l țină, apoi porni el înainte, deschizându-i drum. Ea căzu o dată și smucitura șnurului aproape că-l răsturnă; se întoarse și fu nevoit să caute câteva clipe cu lanterna, până o găsi ghemuită, aproape lipită de picioarele lui. Îngenunche și în sfera de lumină palidă și ciuruită de fulgi îi zări pentru prima dată limpede chipul.

— E mai rău decât m-așteptasem..., șopti ea.

— Trage-ți răsuflarea, pentru câteva clipe. În scobitura asta suntem feriți de vânt.

Rămaseră ghemuiți laolaltă acolo, într-un glob micuț de lumină, în jurul căruia sute de kilometri de zăpadă purtată de vânt gonea în beznă peste câmpii.

Estrel șopti ceva ce bărbatul nu înțelese imediat.

— De ce l-ai omorât?

Destins, cu simțurile tocite, apelând la toate resursele de putere pentru etapa următoare a evadării lor lente și dificile, Falk nu răspunse. În cele din urmă, schiță un fel de rânjet și murmură:

— Ce altceva...?

— Nu știu. Ai fost nevoit.

Fața ei era palidă și secătuită de efort; el nu-i băgă în seamă cuvintele. Era prea înfrigurată ca să se odihnească acolo, așa că se sculă în picioare și o trase după el.

— Haide. Nu mai poate fi mult până la râu.

Era însă mult. Estrel venise în cortul lui după câteva ore de întuneric, așa cum aprecia el – în limbajul pădurii exista un termen pentru *ore,* deși înțelesul îi era imprecis și calitativ, deoarece o comunitate fără afaceri și comunicații prin timp și spațiu nu necesita ceasuri –, iar noaptea de iarnă era destul de lungă. Ei merseră înainte și noaptea merse înainte.

Când prima lumină sură începu să se strecoare prin volbura neagră a viscolului, ei coborau cu greutate o pantă acoperită de tufișuri și iarbă încâlcită și înghețată. O formă uriașă mugi și se ridică drept în fața lui Falk, după care se afundă în zăpadă. De undeva din apropiere auziră fornăitul altei vite și apoi, vreme de un minut, trecură printre creaturile masive cu boturi albe și ochi lucitori, speriați, reflectând lumina, umeri și flancuri lățoase pe care vântul le preschimbase în troiene. După aceea străbătură cireada și ajunseră pe malul râului mic care despărțea basnasskii de teritoriul samsit. Râulețul era iute, puțin adânc, neînghețat. Trebuiau să-l traverseze prin albie și curentul trase de tălpile lor peste pietrele nesigure, le împinse genunchii și se ridică mușcător de rece până când se căzniră să înainteze, afundați până la piept, prin ger arzător. Picioarele femeii cedară înainte să fi putut traversa albia. Falk o ridică din apă și o purtă prin păpurișul încrustat de gheață de pe malul vestic, după care se ghemui lângă ea, complet vlăguit printre tufișurile transformate în movile de nea de pe malul de deasupra lor. Stinse lanterna. Foarte slab, dar uriașă, o zi furtunoasă biruia bezna.

— Trebuie să mergem mai departe, trebuie să aprindem un foc.

Ea nu răspunse.

Falk o prinse în brațe și o lipi de el. Cizmele, pantalonii și hanoracele de la umeri în jos le erau înghețate bocnă. Chipul lui Estrel, culcat pe brațul său, era alb ca moartea.

Bărbatul îi rosti numele, încercând s-o trezească.

— Estrel! Estrel, scoală-te! Nu putem rămâne aici. Putem să mai mergem puțin. Nu va fi așa greu. Haide, trezește-te, micuțo, șoimulețule, trezește-te...

În oboseala lui cumplită îi vorbi așa cum obișnuise să-i vorbească lui Parth, la crăpatul zorilor, cu mult timp în urmă.

Ea îi dădu ascultare până la urmă, se căzni să se ridice cu ajutorul lui, strecură șnurul din piele în mănușile înghețate, apoi, pas cu pas, îl urmă peste țărm, în sus pe faleza puțin înaltă și mai departe prin ninsoarea neobosită, nemiloasă.

Urmară cursul râului, mergând spre sud, așa cum îi spusese Estrel că vor face, când plănuiseră evadarea. Falk nu avea nicio speranță reală că vor putea găsi ceva în vâltoarea aceea albă, tot atât de lipsită de detalii pe cât fusese viscolul din timpul nopții. În scurt timp însă ajunseră la un pârâu ce se vărsa în râul pe care-l traversaseră și merseră în amonte, un parcurs greu, deoarece terenul era accidentat. Se căzniră să continue. Bărbatului i se părea că lucrul cel mai bun pe care-l puteau face era să se întindă pe jos și să doarmă, dar izbuti să nu dea ascultare imboldului aceluia doar pentru că exista cineva care se bizuise pe el, cineva aflat la mare depărtare, cu foarte mult timp în urmă, care-l trimisese într-o călătorie; el nu se putea întinde pe jos, întrucât era răspunzător înaintea cuiva...

Auzi un murmur croncănit în ureche – glasul lui Estrel. În fața lor, un pâlc de trunchiuri înalte de plopi se ridicau în omăt ca stafii descărnate, iar femeia îl trăgea de braț. Se împleticiră în sus și în jos pe malul nordic al pârâului sufocat de zăpadă, imediat înapoia plopilor, căutând ceva.

— Un bolovan, repeta Estrel, un bolovan.

Și deși Falk nu știa de ce le trebuia un bolovan, căută și scormoni prin zăpadă alături de ea. Amândoi umblau în patru labe, când, în cele din urmă, femeia ajunse la reperul dorit: un bloc de piatră înalt de o jumătate de metru, acoperit de nea.

Cu mănuși înghețate, ea îndepărtă zăpada troienită pe fața estică a bolovanului. Lipsit de curiozitate, apatic de osteneală, Falk o ajută. Munca lor dezveli un dreptunghi metalic, aflat la nivelul solului curios de plat. Estrel încercă să-l deschidă. Un mâner ascuns se extinse, dar laturile dreptunghiului înghețaseră pe tot perimetrul, sudându-l de pământ. Bărbatul se strădui cu ultimele puteri să-l ridice, până când, în cele din urmă, își regăsi istețimea și încălzi metalul înghețat cu fasciculul termic din mânerul armei. După aceea ridicară trapa și priviră în jos scara abruptă, straniu de geometrică în sălbăticia urlătoare din jur, care se oprea înaintea unei uși închise.

— E-n regulă, murmură Estrel. Coborî pe scară cu spatele înainte, fiindcă picioarele abia o ascultau, împinse ușa, o deschise, apoi privi în sus la Falk. Haide! zise ea.

Bărbatul coborî și trase capacul deasupra lui, așa cum îi spusese Estrel. Brusc fură cufundați în beznă și, ghemuindu-se pe trepte, Falk se grăbi să apese butonul lanternei. Fața femeii străluci alb dedesubt. O urmă prin ușă, într-un loc care era foarte întunecos și foarte mare, atât de mare, încât raza lanternei abia putea atinge tavanul și pereții cei mai apropiați. Era liniște și aerul era mort, plutind pe lângă ei într-un curent slab și neschimbător.

— Ar trebui să fie lemne pe-aici, rosti de undeva din stânga vocea blândă și răgușită de efort a lui Estrel. Uite-le. Trebuie să aprindem focul, ajută-mă...

Lemne uscate erau stivuite în grămezi înalte într-un colț de lângă intrare. În timp ce el aprinse focul într-un cerc de pietre înnegrite din centrul cavernei, femeia dispăru într-un colț îndepărtat și reveni târând două pături grele. Se dezbrăcară amândoi și se frecară apăsat, apoi se ghemuiră în pături, în sacii de dormit basnasski, lângă foc. Flăcările ardeau fierbinți, ca într-un șemineu, ridicându-se spre un tiraj natural, care evacua și fumul. Încăperea vastă sau peștera, Falk nu știa ce era, nu se încălzi, totuși lumina focului și căldura îi destinse și-i înveseli. Estrel scoase carne uscată din raniță și o molfăiră, deși buzele îi dureau de la degerături și erau prea istoviți ca să simtă foamea. Treptat, căldura focului le pătrunse în oase.

— Cine a mai folosit locul ăsta?

— Presupun că toți cei care știu de existența lui.

— Aici a fost cândva o casă măreață, dacă ăsta era beciul, zise Falk.

Privi în umbrele ce pâlpâiau și se îndeseau în negru impenetrabil ceva mai departe de foc și se gândi la beciurile enorme de sub Casa Fricii.

— Se zice că aici ar fi fost un oraș întreg. Se zice că se întinde foarte mult de la ușă. Eu nu știu.

— De unde știai despre locul ăsta – ești o samsită?

— Nu.

El nu mai întrebă nimic, reamintindu-și eticheta, dar Estrel vorbi pe neașteptate, în felul ei supus:

— Sunt o Rătăcitoare. Noi cunoaștem multe locuri ca acesta, ascunzători... Presupun că ai auzit despre Rătăcitori.

— Câte ceva, răspunse Falk.

Se întinse și-și privi tovarășa de drum, aflată de cealaltă parte a focului. Era ghemuită în sacul de dormit, cârlionții castaniu-roșcați ai părului îi încadrau chipul, iar amuleta din jad alburiu de la gât reflecta văpăile.

— În pădure se știu puține despre noi.

— Niciun Rătăcitor n-a ajuns în est până la Casa mea. Ceea ce se spunea despre ei se potrivea mai bine cu basnasskii: sălbatici, vânători, nomazi.

Bărbatul vorbea somnoros și-și lăsă capul înapoi pe braț.

— Unii Rătăcitori pot fi numiți sălbatici. Alții, nu. Toți Vânătorii Vitelor sunt sălbatici și nu cunosc nimic în afara propriilor lor teritorii: basnasski, samsit și arksa. Noi mergem departe. În est, mergem până la pădure, în sud până la gura Fluviului Interior, iar în vest peste Munții Mari și Munții Apuseni, chiar până la mare. Eu însămi am văzut soarele apunând în mare, dincolo de șiragul de insule albastre care se întinde în largul coastelor, dincolo de văile înecate ale Californiei, scufundată de seisme...

Glasul ei încet lunecase în cadența unei incantații sau lamentații străvechi.

— Continuă, murmură Falk, însă femeia rămase tăcută și în scurt timp el adormi.

O vreme, ea îi privi fața cufundată în somn. După aceea strânse tăciunii laolaltă, șopti câteva cuvinte ca o rugăciune spre amuleta plată prinsă pe un șnur în jurul gâtului și se ghemui să doarmă de cealaltă parte a focului.

Când Falk se trezi, Estrel așeza cărămizi peste foc ca să sprijine un ibric plin cu zăpadă.

— Afară pare să fie sfârșitul după-amiezii, rosti femeia, dar poate la fel de bine să fie dimineață sau amiază. Viscolul este la fel de violent. Nu ne pot urmări. Și chiar dacă ar face-o, n-ar putea intra aici... Ibricul era laolaltă cu păturile, explică ea. Și mai este o pungă cu mazăre deshidratată. O să ne descurcăm binișor aici. Chipul delicat, însă dur, se întoarse către el cu un surâs vag. Este totuși întuneric. Nu-mi plac zidurile groase și întunericul.

— Este mai bine decât să porți un bandaj peste ochi. Deși mi-ai salvat viața cu bandajul acela. Mai bine orbul Horressins, decât mortul Falk. Bărbatul șovăi, apoi întrebă: Ce te-a împins să mă salvezi?

Ea înălță din umeri, fără ca surâsul slab, ezitant, să-i părăsească fața.

— Erai la fel ca mine, prizonier... Se spune mereu că Rătăcitorii sunt pricepuți în șiretlicuri și deghizări. Nu i-ai auzit numindu-mă Femeia Vulpe? Dă-mi voie să mă uit la rănile tale. Mi-am luat pungulița cu leacuri.

— Rătăcitorii sunt și tămăduitori buni?

— Avem unele abilități.

— Și cunoști Limba Veche; nu ai uitat calea veche a oamenilor, ca basnasskii.

— Da, noi toți cunoaștem galaktika. Ia uită-te, ți-a degerat marginea urechii. Asta pentru că ți-ai scos șnurul de la glugă, ca să nu mă pierzi în viscol.

— Nu-mi pot vedea singur urechea, rosti Falk, supunându-se mâinilor ei. De obicei n-am nevoie de așa ceva.

Pe când îi doftoricea tăietura încă nevindecată de la tâmpla stângă, femeia îi privi chipul cu coada ochiului și în cele din urmă rosti:

— Fără îndoială, există mulți Pădurari cu ochi ca ai tăi.

— Niciunul.

În mod vădit, eticheta prevala. Ea nu întrebă nimic, iar Falk, fiindcă decisese să nu se încreadă în nimeni, nu oferi nimic voluntar. Totuși propria lui curiozitate îl învinse și întrebă:

— Nu te sperie așadar, ochii ăștia de felină?

— Nu, răspunse Estrel în felul ei blând. M-ai speriat doar o singură dată. Când ai tras... atât de iute...

— Kokteky ar fi trezit întreaga tabără.

— Știu, știu, dar noi nu avem arme. Ai tras atât de iute, încât m-am speriat... a fost ca o întâmplare teribilă pe care am văzut-o cândva, în copilărie. Un bărbat care l-a ucis pe altul cu un pistol, mai iute ca gândul, exact ca tine. Era unul dintre Șterși.

— Șterși?

— Ei, îi mai întâlnești uneori prin Munți.

— Știu foarte puține despre Munți.

Femeia începu să-i explice, deși parcă fără chef:

— Cunoști Legea Lorzilor. Ei nu ucid... știi asta. Când în orașul lor există un ucigaș, ei nu-l pot omorî ca să-l oprească, așa că-l transformă într-un Șters. Fac ceva cu mintea lui. Îl pot elibera după aceea și el începe să trăiască o viață nouă, inocent. Bărbatul cu care am vorbit era mai vârstnic decât tine, dar avea mintea unui copil. Și ținea o armă în mâini, iar mâinile lui știau cum s-o folosească și el... a împușcat un om din imediata apropiere, la fel ca tine...

Falk tăcu. Privi peste foc către pistolul lui, care se afla pe raniță, instrumentul micuț și minunat care-i aprindea focurile, îi asigura carnea și-i luminase întunericul pe tot lungul drumului. Mâinile lui nu avuseseră știința folosirii armei... sau nu era așa? Metock îl învățase să tragă cu pistolul. El învățase de la Metock, apoi devenise iscusit, vânând. Era sigur în privința asta. Nu putea fi un simplu mutant și criminal, care căpătase o a doua șansă în viață prin caritatea arogantă a Lorzilor din Es Toch...

Nu era totuși ceva mai plauzibil decât propriile lui vise vagi și noțiuni despre originea sa?

— Și cum fac asta minții unui om?

— Nu știu.

— Ar putea s-o facă, rosti el, nu numai criminalilor, ci și... rebelilor?

— Ce sunt rebelii?

Femeia vorbea galaktika mult mai fluent decât el, însă nu auzise niciodată cuvântul acela.

Estrel îi terminase de tratat rana și-și aranja cu grijă puținele medicamente în pungă. Falk se răsuci atât de brusc spre ea, încât păru speriată și tresări, retrăgându-se puțin.

— Tu ai mai văzut vreodată ochi ca ai mei? întrebă el.

— Nu.
— Cunoști... Orașul?
— Es Toch? Da, am fost acolo.
— Atunci i-ai văzut pe shingi?
— Tu nu ești un shing.
— Nu, dar mă voi duce printre ei. Totuși mă tem...
Se opri.
Estrel închise punga cu medicamente și o puse în ranița ei.
— Es Toch este ciudat pentru oamenii sosiți din casele singuratice și de pe tărâmurile îndepărtate, vorbi ea în cele din urmă cu glasul ei moale și grijuliu. Eu însă am mers pe străzile lui fără să pățesc nimic; acolo locuiesc mulți oameni care nu se tem de Lorzi. Nu trebuie să fii temător. Lorzii sunt foarte puternici, dar multe dintre cele ce se spun despre Es Toch nu sunt adevărate...
Ochii lor se întâlniră. Falk decise brusc și, apelându-și puținele abilități paraverbale pe care le avea, îi vorbi pentru prima dată în minte:
— Spune-mi atunci ce este adevărat despre Es Toch!
Estrel clătină din cap și răspunse cu glas tare:
— Eu ți-am salvat viața și tu ai salvat-o pe a mea și suntem tovarăși și poate camarazi-Rătăcitori pentru o vreme. Dar nu-ți voi vorbi în minte nici ție, nici altui om întâlnit din întâmplare; nici acum și nici altă dată.
— Așadar mă crezi totuși un shing? întrebă el ironic, puțin umilit, știind că femeia avea dreptate.
— Cine poate fi sigur? replică ea și apoi adăugă cu surâsul ei șters: Deși mi-ar veni greu să cred asta despre tine... Uite, s-a topit zăpada din ibric. Ies afară să mai aduc. Este nevoie de multă ca să obținem niște apă și amândoi suntem însetați. Tu... numele tău este Falk?
El încuviință din cap, privind-o.
— Nu fi neîncrezător în privința mea, Falk, rosti Estrel. Dă-mi voie să ți-o dovedesc. Graiul minții nu demonstrează nimic, iar încrederea trebuie să crească, din acțiuni purtate de-a lungul zilelor.
— Ud-o atunci, rosti Falk, și eu sper că va crește.
Mai târziu, în noaptea lungă și tăcerea din cavernă, el se trezi din somn și o văzu ghemuită lângă tăciunii focului, cu fața arămie aplecată spre propriii ei genunchi. Îi rosti numele.

— Mi-e frig, spuse Estrel. N-a mai rămas pic de căldură...

— Vino la mine, îi vorbi el somnoros, zâmbind.

Femeia nu răspunse, dar se ridică și veni la el prin întunericul luminat în roșu, goală cu excepția pietrei alburii de jad dintre sâni. Era subțire și tremura de frig. În mintea lui, care din unele puncte de vedere era a unui bărbat foarte tânăr, Falk hotărâse să n-o atingă, întrucât Estrel îndurase atâtea din partea sălbaticilor, însă ea îi murmură:

— Încălzește-mă, adu-mi mângâiere.

Și el se înflăcără ca focul sub vânt și toate hotărârile fură spulberate de prezența ei și de supunerea ei absolută. Estrel rămase toată noaptea în brațele lui, lângă cenușa focului.

În timp ce viscolul se înteți și apoi se sfârși deasupra lor, Falk și Estrel petrecură trei zile și trei nopți în cavernă, dormind și făcând dragoste. Ea era întotdeauna la fel, ascultătoare și supusă. El, având doar memoria drăgostirii plăcute și voioase pe care o împărtășise cu Parth, fu uimit de pofta nepotolită și violența dorinței pe care i-o stârnea Estrel. Adesea amintirea lui Parth îi sosea însoțită de o imagine vie, amintirea unui pârâu cu apă iute și limpede, care se strecura printre pietre într-un loc adumbrit din pădure, lângă Poiană. Totuși nicio amintire nu-i potolea setea și o dată în plus căuta satisfacție în supunerea nesfârșită a lui Estrel, găsind cel puțin istovire. O dată totul se transformă în furie neînțeleasă. Bărbatul o acuză:

— Mă accepți doar pentru că crezi că trebuie s-o faci, fiindcă altfel te-aș fi siluit.

— Și n-ai fi făcut-o?

— Nu! exclamă el, crezându-și spusele. Nu vreau ca tu să mă slujești, să mi te supui... Nu ne dorim amândoi căldură omenească?

— Ba da, murmură ea.

Pentru o vreme Falk nu se apropie de femeie, hotărând că n-o va mai atinge niciodată. Ieși de unul singur cu pistolul laser pentru a explora locul straniu în care se găseau. După câteva sute de pași, caverna se îngustă, devenind un tunel înalt și larg, cu podea netedă, negru și tăcut, care înaintă mult, după care coti, fără să se îngusteze sau ramifice, pentru ca după cotul acela să continue în beznă. Pașii lui Falk răsunau înfundat. Nimic nu sclipea sau proiecta umbre sub raza lanternei. Bărbatul merse până când se simți obosit și flămând, și atunci se întoarse. Totul era absolut la fel, nu ducea nicăieri. Reveni la Estrel, la făgăduiala și neîmplinirea nesfârșită a îmbrățișărilor ei.

Viscolul încetase. Ploaia de o noapte dezgolise pământul negru și ultimele troiene de zăpadă roase de picături se topeau, sclipind. Falk se opri în capul scării, cu razele soarelui în păr, cu vântul proaspăt pe față și în plămâni. Se simțea ca o cârtiță care-și încheiase hibernarea, ca un șobolan ieșit dintr-o bortă.

— Să pornim, se adresă el lui Estrel și mai coborî în cavernă doar pentru a o ajuta să strângă iute lucrurile, apoi ieșiră.

O întrebase dacă știa unde erau ai ei și femeia răspunsese:

— Probabil că de acum au ajuns departe în vest.

— Ei știau că traversai singură teritoriul basnasskilor?

— Singură? Numai în basmele din Epoca Orașelor femeile merg singure undeva. Eram însoțită de un bărbat. Basnasskii l-au omorât.

Fața ei delicată era împietrită, lipsită de expresie.

Falk începu să-și explice atunci pasivitatea ei curioasă, lipsa de reacție care părea aproape o trădare a sentimentelor lui intense. Ea suferise prea multe și nu mai putea reacționa. Cine fusese tovarășul pe care-l omorâseră basnasskii? Nu era treaba lui să știe asta, dacă ea nu dorea să i-o spună. Însă furia lui pierise și din clipa aceea o trată pe Estrel cu încredere și tandrețe.

— Te pot ajuta să-i cauți pe ai tăi?

— Ești un om bun, răspunse ea încet, dar ei vor fi hăt departe și eu nu pot să caut pe toate Câmpiile Apusene...

Tonul pierdut, răbdător al vocii ei îl mișcă.

— Vino atunci spre vest împreună cu mine, până afli vești despre ei. Știi calea pe care voi merge eu.

Continua să-i vină greu să rostească numele „Es Toch“, care în graiul pădurii era o obscenitate, ceva abominabil. Încă nu se obișnuise cu felul cum Estrel vorbea despre orașul shing ca despre un loc la fel de banal ca oricare altul.

Ea șovăi, totuși când bărbatul insistă, acceptă să-l însoțească. Asta îl încântă, datorită dorinței lui pentru ea și a compătimirii, datorită singurătății pe care o cunoscuse el și pe care nu mai voia s-o știe. Porniră împreună prin razele reci ale soarelui și vânt. Inima lui Falk era fericită că se găsea sub cerul deschis, că era liber, că mergea. Astăzi nu mai conta sfârșitul călătoriei. Ziua era luminoasă, norii mari și strălucitori pluteau deasupra capetelor, calea era propriul ei sfârșit. Merse, iar femeia blândă, docilă și neobosită merse alături de el.

5

Traversară pe jos Marile Câmpii – ceea ce este ușor de spus, dar n-a fost nici ușor, nici repede de făcut. Zilele erau mai lungi decât nopțile și vânturile primăverii se înmuiau și se îndulceau când își zăriră, din depărtare, ținta: bariera, neclară din cauza zăpezii și a depărtării, zidul care zăgăzuia continentul de la nord la sud. Falk rămase nemișcat, privind munții.

— Es Toch se află sus în munți, rosti Estrel de lângă el. Sper ca amândoi să găsim acolo ce căutăm.

— Adesea îl privesc mai degrabă cu temeri decât speranțe... Mă bucur totuși că am văzut munții.

— Ar trebui să plecăm de aici.

— Îl voi întreba pe Prinț dacă-i de acord să pornim mâine.

Dar înainte de a se despărți de femeie, se întoarse și privi o vreme către est, la deșertul dinafara grădinilor Prințului, parcă cercetând drumul pe care ei doi îl străbătuseră împreună.

Acum știa și mai bine ce planetă pustie și misterioasă moșteniseră oamenii în aceste zile din urmă ale istoriei lor. Săptămâni la rând, el și tovarășa lui de drum merseseră fără să vadă nicio urmă a prezenței omenești.

La începutul călătoriei înaintaseră precauți prin teritoriile samsiților și altor nații de Vânătorii Vitelor, despre care Estrel știa că sunt la fel de agresivi ca basnasskii. După care, ajungând în tărâmuri mai aride, fuseseră siliți să urmeze drumurile pe care alții le folosiseră înaintea lor, pentru a găsi apă; când existau însă semne de oameni care trecuseră recent pe acolo sau care locuiau prin preajmă, Estrel era cu ochii în patru și uneori schimba cursul, pentru a evita până și riscul de a fi zăriți. Deținea o cunoaștere generală, și pe alocuri remarcabil de particulară, a regiunii pe care o traversau; iar uneori, când terenul devenea și mai accidentat și aveau dubii privind direcția în care să apuce, ea rostea:

— Să așteptăm până în zori.

Se îndepărta după aceea puțin, se ruga vreme de un minut la amuleta ei, apoi se întorcea, se strecura în sacul de dormit și dormea senină. Iar drumul pe care-l alegea în zori era întotdeauna cel bun.

— Instinctul Rătăcitorilor, spunea ea când Falk îi admira alegerea. Oricum suntem în siguranță atâta timp cât ne ținem aproape de apă și departe de oameni.

O dată însă, pe când se aflau la multe zile spre vest de caverna și urmau curbura unei văi adânci prin care curgea un pârâu, ajunseseră în mod atât de neașteptat la o așezare, încât străjile locului îi înconjuraseră înainte să fi putut fugi. Ploaia deasă și grea ascunsese orice vedere sau sunet ale locului. Când cei de acolo nu dovediseră violență și acceptaseră să-i găzduiască pentru o zi sau două, Falk fusese încântat, deoarece călătoria și camparea sub ploaia aceea fuseseră oribile.

Tribul sau poporul acela se autointitula Prisăcarii. Erau o grupare ciudată, alfabetizați și înarmați cu lasere, purtând toți, bărbați și femei deopotrivă, aceleași veșminte lungi din pânza-iernii galbenă, însemnate cu o cruce maronie pe piept, ospitalieri, totuși necomunicativi. Le oferiseră călătorilor paturi în dormitoarele-case, clădiri lungi, scunde și fragile din lemn și lut, și mâncare din abundență la masa comună, dar vorbeau atât de puțin, cu străinii și între ei înșiși, încât păreau aproape o comunitatea de înapoiați mintal.

— Au jurat tăcerea. Au legăminte, credințe și rituri, însă nimeni nu le cunoaște înțelesul, spusese Estrel cu disprețul calm și neinteresat pe care părea să-l simtă față de majoritatea oamenilor.

Falk crezuse că Rătăcitorii erau un popor mândru, dar Prisăcarii răspunseseră cu aceeași monedă la disprețul femeii: nu i se adresaseră nici măcar o dată. Vorbiseră însă cu Falk.

— Femeia ta vrea o pereche de încălțări de-ale noastre? îl întrebaseră de parcă Estrel ar fi fost calul lui și ei observaseră că trebuia potcovit.

Propriile lor femei aveau nume bărbătești, iar bărbații li se adresau și făceau referire la ele tot ca la bărbați. Erau fete grave, cu ochi senini și buze tăcute, care trăiau și munceau ca bărbații printre tineri și bărbați la fel de gravi și sobri. Puțini Prisăcari aveau peste patruzeci de ani și niciunul mai puțin de doisprezece. Era o comunitate stranie, precum cazarma hibernală a unei armate care poposise aici, în mijlocul solitudinii absolute, în armistițiul unui război neexplicat: ciudată, tristă și admirabilă. Ordinea și frugalitatea traiului lor îi reaminteau lui Falk de Casa lui din pădure, iar sentimentul unei dedicații integrale ascunse, dar perfecte, îl odihnea în mod neașteptat. Războinicii aceștia asexuați și frumoși dovedeau o mare siguranță, deși nu-i destăinuiseră niciodată străinului pricina din care erau atât de siguri.

— Își sporesc rândurile, împerechindu-se cu femei sălbatice capturate, pe care le folosesc ca pe niște scroafe de sământă, și le cresc copiii în grupuri. Adulează o divinitate numită Zeul Mort, pe care o îmbunează cu sacrificii... omoruri. Nu sunt altceva decât vestigiile unei superstiții străvechi, rosti Estrel când Falk spusese ceva în favoarea Prisăcarilor.

În ciuda supunerii ei, părea că disprețuiește să fie tratată ca o creatură dintr-o specie inferioară. Mândria unei făpturi atât de pasive îl înduioșară și în același timp îl amuză pe bărbat, care o tachină:

— Și eu te-am văzut murmurând către amuleta ta pe înserate. Religiile diferă...

— Așa este, încuviință ea însă păru tot supusă.

— Mă întreb împotriva cui se înarmează?

— Împotriva Inamicului lor, fără doar și poate. De parcă s-ar putea lupta cu shingii! De parcă shingii s-ar sinchisi să lupte cu ei!

— Vrei să continui, așa-i?

— Da. N-am încredere în oamenii aceștia. Țin prea multe ascunse.

În seara aceea, Falk merse să-și ia rămas-bun de la conducătorul comunității, Hiardan, un bărbat cu ochi cenușii, mai tânăr poate decât el. Hiardan îi primi laconic mulțumirile, după care rosti în felul simplu și măsurat al Prisăcarilor:

— Cred că ne-ai spus adevărul și pentru asta îți mulțumesc. Dacă ai fi venit singur, te-am fi primit mai călduros și ți-am fi spus lucruri pe care le cunoaștem.

Falk ezită înainte să răspundă.

— Îmi pare rău, totuși n-aș fi ajuns atât de departe, dacă n-ar fi fost călăuza și prietena mea. Voi trăiți aici toți împreună, Stăpâne Hiardan. Ai fost vreodată singur?

— Rareori, spuse celălalt. Solitudinea este moartea sufletului: omul înseamnă omenire. Așa spune proverbul nostru. Dar tot noi spunem să nu te încrezi decât în fratele tău și în geamănul de stup, pe care îi cunoști din pruncie. Aceasta este legea noastră. Doar ea asigură protecția.

— Eu nu am însă nici rude, nici protecție, Stăpâne, rosti Falk și, plecându-se soldățește în maniera Prisăcarilor, își luă rămas-bun, iar a doua zi, la crăpatul zorilor, plecă spre vest cu Estrel.

Pe măsură ce mergeau, văzură la răstimpuri alte așezări sau campamente, niciuna mare, toate răzlețite – cinci-șase pe distanță de șase sute de kilometri. Dacă ar fi fost singur, Falk s-ar fi oprit în unele dintre ele. Era înarmat și locurile păreau inofensive: două corturi de nomazi lângă un pârâiaș tivit cu gheață, sau un ciobănaș solitar pe o costișă uriașă, veghind boii roșii pe jumătate sălbatici sau, hăt departe pe ținutul unduitor, un fuior izolat de fum albăstrui sub cerul sur și nesfârșit. El părăsise pădurea pentru a căuta informații despre sine, indicii despre ce era el sau îndrumări spre ceea ce fusese în anii pe care nu și-i putea reaminti; dar cum avea să afle, dacă nu cuteza să riște să întrebe? Lui Estrel îi era însă frică să se oprească până și în cea mai micuță și săracă dintre așezările acelea din prerie.

— Lor nu le plac Rătăcitorii, îi spuse, și de fapt niciun fel de străini. Cei care trăiesc atâta timp singuri devin temători. În teama lor, ei ne vor primi și ne vor da mâncare și adăpost, dar apoi, în toiul nopții, ne vor lega și ne vor omorî. Tu nu poți să mergi la ei, Falk – și îi privi ochii –, și să le spui *eu sunt seamănul vostru om...* Ei știu că noi suntem aici, ne urmăresc din depărtare. Dacă ne vor vedea plecând mâine, nu ne vor cauza necazuri. Însă dacă nu vom pleca sau dacă vom încerca să mergem la ei, se vor teme de noi. Teama este cea care ucide.

Ars de vânt și obosit de drum, cu gluga împinsă pe spate, astfel încât vântul puternic dinspre vestul înfocat îi înfoia părul, Falk stătea cu brațele pe genunchi lângă focul lor, la adăpostul unui deal noduros.

— Foarte adevărat, zise el, deși privea melancolic fuiorul acela îndepărtat de fum.

— Poate că ăsta-i motivul pentru care shingii nu omoară pe nimeni.

Estrel îi cunoștea starea de spirit și încerca să-l îmbărbăteze, să-i schimbe gândurile.

— Care anume? întrebă el, conștient de intenția ei, dar indiferent.

— Pentru că ei nu se tem.

— Este posibil.

Femeia îl pusese gânduri, chiar dacă acelea nu erau foarte vesele. În cele din urmă rosti:

— Ei bine, fiindcă se pare că trebuie să mă duc direct la ei pentru a-mi pune întrebările, dacă mă vor ucide, voi avea satisfacția de a ști că i-am speriat...

Estrel clătină din cap.

— Nu-i așa. Ei nu omoară.

— Nici chiar gândaci? întrebă Falk, descărcându-și asupra ei iritarea cauzată de oboseală. Ei ce fac cu gândacii în Orașul lor – îi dezinfectează și apoi îi eliberează ca pe Ștersii despre care mi-ai povestit?

— Nu știu, răspunse femeia, care îi privea întotdeauna întrebările cu seriozitate. Totuși legea lor este respectul pentru viață și ei o cinstesc cu adevărat.

— Ei nu respectă viața oamenilor. Și de ce ar face-o? – nu sunt oameni.

— Păi, exact ăsta este motivul pentru care legea lor este respectul pentru viață, nu? Și am fost învățată că după venirea shingilor, n-au mai existat războaie nici pe Pământ și nici între planete. Oamenii sunt cei care se omoară între ei!

— Nu există oameni care mi-ar putea face ce mi-au făcut shingii. Eu cinstesc viața pentru că este mult mai dificilă și mai nesigură decât moartea, iar calitatea cea mai dificilă și mai nesigură dintre toate este inteligența. Shingii și-au cinstit legea și mi-au îngăduit să trăiesc, dar mi-au ucis inteligența. Asta nu-i o crimă? Au ucis bărbatul care am fost, copilul care fusesem. Ți se pare că respectul acela înseamnă să te joci cu mintea unui om? Legea lor este o minciună și respectul lor este batjocură.

Stingherită de furia lui, Estrel îngenunche lângă foc și tăie și pregăti un iepure pe care-l împușcase Falk. Cârlionții roșcat-prăfuit erau lipiți de capul plecat; chipul femeii era răbdător și îndepărtat. Ca întotdeauna, îl atrăgea spre ea prin remușcare și dorință.

Deși erau atât de apropiați, el n-o înțelegea niciodată; oare toate femeile erau așa? Estrel părea o cameră uitată dintr-o casă uriașă, o casetă sculptată fără cheie. Nu ascundea nimic de el, totuși secretele ei rămâneau neatinse.

Seara gigantică se întunecă peste kilometri de pământ și iarbă potopite de ploaie. Flăcăruile focului lor ardeau roșu-aurii în amurgul albăstrui cristalin.

— Este gata, Falk, anunță glasul moale.

Bărbatul se ridică și i se alătură lângă foc.

— Prietena mea, dragostea mea, spuse el și-i prinse mâna pentru o clipă.

Se așezară unul lângă celălalt și împărțiră friptura, iar mai târziu somnul.

Pe măsură ce continuară spre vest, preria deveni tot mai uscată și aerul mai transparent. Pentru câteva zile, Estrel îi călăuzi către sud, pentru a evita o zonă despre care spunea că era, sau fusese, teritoriul unui popor nomad foarte sălbatic: Călăreții. Falk se încrezu în judecata ei, nedorind să repete experiența cu basnasskii. În zilele a cincea și a șasea ale ocolului aceluia spre sud, traversară o regiune deluroasă și ajunseră pe teren înalt și arid, plat și lipsit de arbori, mereu bătut de vânturi. Viroagele se umpleau de torenți în timpul ploilor, iar a doua zi erau complet secate. În timpul verii probabil că aici era un semideșert; chiar și primăvara părea mohorât.

Trecură în două rânduri pe lângă ruine străvechi, simple movile și ridicături de pământ, însă aliniate în geometria largă a străzilor și piețelor. Fragmente de vase, cioburi de sticlă colorată și plastic abundau în solul spongios din jur. Trecuseră două mii de ani, poate chiar trei mii, de când fuseseră locuite. Stepa aceasta vastă, bună doar pentru pășunat, nu mai fusese recolonizată după diaspora spre stele, a cărei dată nu era clar cunoscută în înregistrările fragmentate și falsificate lăsate oamenilor.

— Interesant să te gândești, rosti Falk pe când ocoleau al doilea oraș îngropat de atâta vreme, că aici s-au jucat copii și... că femei au atârnat rufe la uscat... cu atâta vreme în urmă. În altă epocă. Mai îndepărtată de noi decât planetele din jurul altei stele.

— Epoca Orașelor, zise Estrel, Epoca Războiului... N-am auzit niciodată povești despre locurile astea, de la nimeni din semenii mei. Poate că am coborât prea mult în sud și ne îndreptăm către Deșerturile de Miazăzi.

Așa că schimbară cursul și merseră spre vest și ușor spre nord, iar în dimineața următoare ajunseră la un râu mare, cu ape portocalii și turbulente, puțin adânc, însă periculos de traversat, deși petrecură toată ziua căutând un vad.

Pe malul său vestic, ținutul era încă și mai arid. Ei își umpluseră ploștile la râu și, întrucât apa fusese o problemă doar în privința excesului, nu a lipsei, Falk o ignorase. Cerul era senin acum și soarele strălucea toată ziua; pentru prima dată după sute de kilometri, ei nu mai trebuiau să se lupte cu vântul rece în timp ce mergeau și puteau să doarmă uscați și calzi. Primăvara sosea iute și strălucitoare în tărâmul secetos; steaua dimineții ardea deasupra zorilor și flori sălbatice răsăreau sub pașii lor. Dar nu ajunseră la niciun pârâu sau izvor, deși trecuseră trei zile de când traversaseră râul.

Când trecuseră prin râu, Estrel răcise. Nu spusese nimic, însă nu mai putea ține pasul neobosită și începuse să se scofâlcească la chip. Apoi o lovi dizenteria. Poposiră devreme. În vreme ce zăcea întinsă lângă focul lor, seara, femeia începu să plângă, fără lacrimi, doar câteva suspine înăbușite, totuși care însemnau foarte mult pentru cineva care-și ținea emoțiile atât de zăvorâte la interior.

Speriat, Falk încercă s-o liniștească, prinzând-o de mâini; atunci o simți arzând de febră.

— Nu m-atinge, spuse Estrel. Nu, nu. Am pierdut-o, am pierdut-o, ce-o să mă fac?

Și el văzu că șnurul și amuleta din jad alburiu îi dispăruseră de la gât.

— Probabil c-am pierdut-o când am traversat râul, zise ea stăpânindu-se, lăsându-l pe bărbat să-i ia mâna.

— De ce nu mi-ai spus...

— La ce bun?

El nu avu ce să-i răspundă. Estrel tăcu din nou, dar Falk îi putea simți neliniștea reprimată, febrilă. Peste noapte starea i se înrăutăți și dimineață era foarte bolnavă. Nu putea mânca și, deși suferea de sete, nu suporta sângele de iepure, care era tot ce-i putea oferi el de băut. Bărbatul o instală pe cât de confortabil reuși, după care, luând ploștile goale, porni să caute apă.

Kilometru după kilometru de iarbă sârmoasă, presărată de floricele, și pâlcuri de tufișuri se întindeau la nesfârșit, ușor unduitor, spre marginea strălucitoare și pâcloasă a cerului. Soarele strălucea fierbinte; ciocârliile deșertului cântau de pe sol. Falk merse cu pas egal și iute, încrezător la început, apoi încăpățânat, descriind o curbă lungă, mai întâi către nord, după aceea spre est față de popasul lor. Ploile din săptămâna trecută se infiltraseră deja adânc în solul acesta și nu existau pâraie. Nu exista apă. El trebuia să continue către vestul taberei. Revenind din est, căuta neliniștit tabăra din ochi, când, de pe o măgură prelungă și scundă, văzu la mulți kilometri spre vest o pată, o pâclă întunecată care putea fi un pâlc de copaci. Peste numai câteva clipe zări fumul mai apropiat al popasului lor și porni intr-acolo în fugă, deși era obosit și soarele coborât îl izbea cu razele în ochi, iar gura îi era uscată ca iasca.

Estrel menținuse focul fumegând, ca să-l călăuzească înapoi. Zăcea lângă el în sacul de dormit uzat. Nu înălță capul când bărbatul se apropie de ea.

— Către vest, nu departe de locul ăsta, sunt copaci; poate fi și apă. Azi-dimineață am pornit în direcția greșită, rosti el, strângând lucrurile lor și punându-și ranița în spate.

Trebui s-o ajute pe Estrel să se scoale; o prinse de braț și porniră la drum. Frântă din mijloc, parcă oarbă, femeia se împletici alături de el mai bine de un kilometru, apoi încă o dată pe atât. Suiră pe unul dintre valurile lungi de pământ din zonă.

— Uite, rosti Falk, acolo – vezi? Sunt copaci, da, trebuie să fie și apă.

Insă Estrel căzuse în genunchi, după aceea se întinse pe o parte în iarbă, chircită de durere, cu ochii strâns închiși. Nu mai putea continua.

— Cred că mai sunt trei, cel mult patru kilometri, zise el. O să aprind un foc aici și tu te poți odihni; eu o să merg să umplu ploștile și mă întorc – sunt sigur că acolo există apă și nu va dura mult.

Femeia rămase nemișcată în timp ce el strânse vreascuri și crengi rupte din tufe și încropi un foc mic, după care adună lemne verzi pe care Estrel să le poată arunca în flăcări.

— Mă-ntorc repede, repetă Falk și porni.

În clipa aceea ea se ridică în capul oaselor, palidă și tremurând, și strigă:

— Nu! Nu mă lăsa! Nu trebuie să mă lași singură... nu trebuie...

N-avea rost să încerce să o convingă. Era bolnavă și speriată mai presus de rațiune. N-o putea lăsa acolo, cu noaptea apropiindu-se; desigur, ar fi putut s-o facă, dar i se părea că n-ar fi izbutit cu adevărat. O ridică în picioare, îi trecu un braț pe după gâtul lui și porni la drum, pe jumătate trăgând-o, pe jumătate purtând-o pe sus.

La următoarea ridicătură de teren zări iarăși arborii, care nu păreau mai aproape. Soarele apunea într-o ceață aurie peste oceanul de pământ. De acum el o ducea în brațe pe Estrel și la fiecare câteva minute era nevoit să se oprească, să-și lase povara și să se trântească lângă ea, pentru a-și recăpăta suflarea și puterile. I se părea că n-ar fi fost chiar așa greu, dacă ar fi avut măcar puțină apă, doar atât cât să-și umezească gura.

— Este o casă, îi șopti el cu glas uscat și șuierător. Apoi din nou: O casă, printre copaci. Nu-i foarte departe...

De data asta ea îl auzi și-și zvârcoli corpul, fără putere, se strădui să i se împotrivească și gemu:

— Nu te duce acolo. Nu, nu te duce acolo. Nu la case. Ramarren nu trebuie să meargă la case. Falk...

Începu să strige slab într-o limbă pe care bărbatul n-o înțelegea, ca și cum ar fi strigat după ajutor. El nu se opri, deși era cocârjat de greutatea ei.

Brusc, lumina străluci aurie în negurile amurgului târziu: lumină care răzbătea prin ferestrele înalte dinapoia copacilor negri și înalți.

Un urlet aspru se ridică în direcția ei și se apropie de Falk. Bărbatul continuă, după care se opri, zărind umbre ce alergau spre el din crepuscul și produceau vacarmul acela. Forme adumbrite, masive, înalte până la talia sa, îl încercuiră și repeziră către el boturi ce pocneau din fălci. Falk rămase locului, susținând greutatea lipsită de cunoștință a lui Estrel; nu-și putea scoate arma și nu cuteza să se clintească. La numai câteva sute de metri depărtare, luminile de la ferestrele înalte sclipeau senine.

— Ajutor! strigă Falk. Ajutor!

Vocea îi era însă doar o șoaptă cârâită.

Alte glasuri răsunară sonor din depărtare. Fiarele din umbre se retraseră. Oameni veniră spre Falk, care, fără să-i dea drumul lui Estrel, căzuse în genunchi.

— Luați femeia, rosti vocea unui bărbat.

Altă voce zise limpede:

— Ce avem aici? – altă pereche de uzinați?

Îi poruncică lui Falk să se scoale, dar el se împotrivi, scâncind:

— N-o răniți... e bolnavă...

— Haide, atunci!

Mâini aspre și grăbite îl siliră să dea ascultare. Îl lăsă s-o ia pe Estrel. Era atât de amețit de oboseală, încât nu înțelese decât după mult timp ce i se întâmpla și unde se afla. Îi dădură să bea apă rece pe săturate, asta era tot ce știa, tot ce conta.

Stătea jos. Cineva, al cărui grai nu-l putea înțelege, încerca să-l convingă să bea un pahar. Falk luă paharul și bău. Lichidul dinăuntru era pișcător și avea iz puternic de ienupăr. Un pahar – un păhărel umplut cu o pâclă verzuie: acela fu primul lucru pe care-l văzu clar. Nu mai băuse dintr-un pahar de când plecase din Casa Zove. Scutură din cap, simți cum lichiorul volatil îi limpezea gâtlejul și mintea, și înălță ochii.

Se afla într-o încăpere vastă. O podea lungă din piatră lustruită oglindea peretele îndepărtat pe care, sau în care, strălucea un disc de lumină galbenă, blândă. Căldura ca radia dinspre disc era palpabilă pe chipul lui. Pe podeaua goală, la jumătatea distanței dintre el și cercul de lumină aidoma unui soare, se afla un jilț masiv și înalt; lângă el, nemișcată, silueta unei fiare întunecate.

— Ce ești tu?

Falk zări liniile ascuțite ale nasului și maxilarului, mâna neagră de pe brațul jilțului. Glasul era gros și dur ca piatra. Cuvintele nu erau în galaktika pe care el o vorbise de atâta timp, ci în propriul lui grai, limba pădurii, deși dialectul diferea. Răspunse încet, spunând adevărul.

— Nu știu ce sunt. Cunoașterea de sine mi-a fost răpită acum șase ani. Într-o Casă a Pădurii am învățat calea omului. Mă duc la Es Toch, pentru a încerca să-mi aflu numele și natura.

— Te duci în Locul Minciunilor ca să cauți adevărul? Uzinați și-nstrăinați aleargă peste Pământul obosit cu multe solii, dar asta-i mai presus de orice nebunie sau minciună. Ce te-a adus la Regatul meu?

— Tovarășa mea...

— Vrei să-mi spui că ea te-a adus aici?

— Ea s-a îmbolnăvit; eu căutam apă. Ea este...

— Stăpânește-ți limba. Mă bucur că n-ai spus că ea te-a adus aici. Cunoști locul acesta?

— Nu.

— Aici este Enclava Kansas. Eu sunt Stăpânul ei. Sunt Lordul, Prințul și Dumnezeul ei. Eu mă îngrijesc de tot ce se întâmplă aici. Aici jucăm unul dintre marile jocuri. Se numește Regele Castelului. Regulile sunt foarte vechi și sunt singurele legi pe care le respect. Restul sunt făcute de mine.

Soarele molcom și îmblânzit străluci din podea până în tavan și dintr-un perete în celălalt înapoia vorbitorului, când acesta se ridică din jilț. Deasupra capului, foarte sus, bolți întunecate și grinzi reflectară printre umbre lumina aurie nepâlpâitoare. Radianța contură un nas coroiat, o frunte ușor piezișă, o siluetă înaltă, puternică, subțire, maiestuoasă ca postură, bruscă în mișcări. Când Falk se clinti puțin, fiara fabuloasă de lângă jilț se întinse și mârâi. Lichiorul cu iz de ienupăr îi volatilizase gândurile; ar fi trebuit să-și spună că nebunia îl făcuse pe bărbatul acesta să se intituleze rege, însă își spunea mai degrabă că regalitatea îl înnebunise pe bărbat.

— Nu ți-ai aflat așadar numele?

— Cei care m-au găsit mi-au spus Falk.

— Să pleci în căutarea adevăratului tău nume... oare există o cale mai bună pe care să fi pășit vreodată un om? Nu-i de mirare că te-a adus pe lângă poarta mea. Te voi lua ca Jucător al Jocului, zise Prințul de Kansas. Nu în fiecare seară la ușa mea apare cerșind un bărbat cu ochi ca nestematele galbene. A-l refuza ar fi prudent și nepoliticos, dar ce este regalitatea dacă nu risc și politețe? Ei ți-au spus Falk, însă eu n-o voi face. În joc tu ești piatra de Opal. Ești liber să te miști. Grifon, la picior!

— Prințe, tovarășa mea...

— ...este o shingă, sau o uzinată sau o femeie – tu pentru ce o păstrezi? Ușurel, omule, nu te pripi să le răspunzi regilor. Știu pentru ce o păstrezi. Însă ea nu are niciun nume și nu joacă în joc. Femeile cowboy-lor mei o vor îngriji și eu nu voi mai vorbi despre ea. Prințul se apropie de el, pășind fără grabă peste podeaua goală. Numele companionului meu este Grifon. Ai auzit vreodată în vechile Canoane și Legende vorbindu-se despre animalul numit câine? Grifon este un câine. Așa cum poți vedea, el are prea puține în comun cu lătrătorii galbeni care aleargă pe câmpii, deși sunt înrudiți. Specia lui a dispărut, ca și regalitatea. Opal, ce-ți dorești tu cel mai mult?

Prințul puse întrebarea aceea brusc, cu bunăvoință șireată, privindu-i atent pe Falk. Obosit, confuz și decis să spună adevărul, bărbatul răspunse:

— Să merg acasă.

— Să mergi acasă...

Prințul de Kansas era negru ca silueta sau ca umbra lui, un bărbat bătrân, negru ca pana corbului, înalt de doi metri cu fața ca lama unei săbii.

— Să mergi acasă...

Se îndepărtase puțin pentru a studia masa lungă de lângă scaunul lui. Falk văzu acum că tăblia ei era afundată cu câțiva centimetri într-o ramă și conținea o rețea de sârme din aur și argint pe care erau înșirate mărgele, astfel străpunse, încât puteau să treacă de pe o sârmă pe alta și, în anumite locuri, de la un nivel la altul. Erau sute de mărgele, de la mărimea pumnului unui prunc, până la a unei semințe de măr, făcute din lut, piatră, lemn, metal, os, plastic, sticlă, ametist, agat, topaz, turcoaz, opal, chihlimbar, beriliu, cristal, granat, smarald și diamant. Era o ramă de modele, așa cum aveau Zove și Ochiul-ciutei și alții din Casă. Considerat a proveni din măreața cultură davenant, deși de acum era vechi pe Pământ, obiectul era un ghicitor al viitorului, un computer, o unealtă de disciplină mistică, o jucărie. În a doua sa scurtă viață, Falk nu avusese timp să învețe prea multe despre ramele de modele. Cândva Ochiul-ciutei spusese că aveai nevoie de patruzeci-cincizeci de ani să-i stăpânești folosirea; iar rama ei, trecută din generație în generație în cadrul familiei, fusese un pătrat cu latura de numai cincisprezece centimetri, cu douăzeci sau treizeci de mărgele...

O prismă din cristal lovi o sferă din fier cu un clinchet stins, dar clar. Un turcoaz țâșni spre stânga și o legătură dublă de os lustruit incrustat cu granate porni în dreapta și în jos, iar un opal ca focul se învăpăie pentru o clipă în chiar mijlocul ramei. Mâini negre, subțiri, puternice fulgerară peste sârme, mișcând nestematele vieții și morții.

— Așadar, rosti Prințul, vrei să mergi acasă. Dar privește! Poți să citești rama? Vastitate. Abanos, diamant și cristal, toate nestematele focului, iar Opalul printre ele, mergând întruna. Dincolo de Casa Regelui, dincolo de Temnița Pereților de sticlă, dincolo de dealurile și vâlcelele lui Kopernik, piatra zboară printre stele. O să spargi rama, cadrul timpului? Privește!

Lunecările și pâlpâirile mărgelelor strălucitoare se încețoșau sub ochii lui Falk. El se prinse de marginea uriașei rame de modele și murmură:

— N-o pot citi...

— Acesta este jocul pe care-l joci, Opal, indiferent dacă-l poți citi sau nu. Bine, foarte bine. În seara asta câinii mei au lătrat la un cerșetor și el se dovedește a fi un prinț al luminii stelare. Opal, când eu voi sosi cerând apă din fântânile tale și adăpost între zidurile tale, mă vei lăsa să intru? Va fi o noapte mai rece ca aceasta... Și va fi după mult timp de acum! Tu sosești din urmă cu mulți, mulți ani. Eu sunt bătrân, însă tu ești mult mai bătrân; ar fi trebuit să fi murit acum un veac. Peste un veac îți vei aminti că în deșert ai întâlnit un rege? Haide, ți-am spus că ești liber să te miști pe aici. Slujitorii se vor ocupa de toate nevoile tale.

Falk traversă sala lungă spre un portal acoperit de o draperie. În anticamera de după el aștepta un băiat, care îi chemă pe alții. Fără surprindere sau servilism, respectuoși doar prin faptul că îl așteptară pe Falk să vorbească primul, îi asigurară o baie, un schimb de haine, cină și un pat curat într-o odaie liniștită.

Treisprezece zile locui el în Marea Casă a Enclavei Kansas, în vreme ce ultima ninsoare firavă și ploile răzlețe ale primăverii goniră peste tărâmurile pustii de dincolo de grădinile Prințului. Estrel, care se înzdrăvenea treptat, locuia în una dintre multele case micuțe înghesuite înapoia celei mari. Falk era liber să fie cu ea când dorea... era liber să facă orice ar fi ales. Prințul își conducea în mod absolut domeniul, totuși stăpânirea lui nu era niciodată impusă, ci mai degrabă acceptată ca o onoare; oamenii lui alegeau să-l slujească, poate fiindcă apreciau, afirmând astfel grandoarea înnăscută și esențială a unei singure persoane, că-și reafirmau propria lor calitate ca oameni. Nu erau mai mult de două sute, cowboy, grădinari, producători și reparatori, soțiile și copiii lor. Era un regat foarte mic. Cu toate acestea, Falk înțelese după numai câteva zile, că Prințul de Kansas ar fi fost la fel de prinț și dacă n-ar fi existat niciun supus, dacă ar fi trăit acolo absolut singur. O dată în plus era o chestiune de calitate.

Realitatea aceea stranie, autenticitatea aceea singulară a domeniului Prințului, îl fascină și absorbi în asemenea măsură încât, zile la rând, abia se mai gândi la lumea din exterior, la lumea fragmentată, violentă și incoerentă prin care călătorise atâta timp. Însă după ce vorbi cu Estrel în a treisprezecea zi și după ce discutară despre plecare, Falk începu să se întrebe despre relația dintre Enclavă și restul lumii și spuse:

— Crezusem că shingii nu acceptă Lorzi printre oameni. De ce l-ar lăsa pe el să-și păzească hotarele aici, numindu-se pe sine prinț și rege?

— Și de ce nu l-ar lăsa să bată câmpii? Enclava Kansas este un teritoriu întins, dar sterp și fără locuitori. De ce ar interveni peste el Lorzii din Es Toch? Bănuiesc că pentru ei este ca un țânc prostovan, care bolborosește, lăudându-se.

— Așa este pentru tine?

— Păi... ai văzut când a venit nava, ieri?

— Da.

O mașină zburătoare – prima pe care o văzuse Falk vreodată, deși îi recunoscuse zumzetul pulsatoriu – trecuse direct peste casă, foarte sus, și fusese vizibilă pentru câteva minute. Oamenii de pe domeniul Prințului ieșiseră în fugă în grădini, bătuseră în tingiri și învârtiseră pârâitoare, câinii și copiii urlaseră, iar Prințul declanșase solemn de pe un balcon o suită de artificii asurzitoare, până ce nava dispăruse în vestul neguros.

— Sunt la fel de prostovani ca basnasskii, iar bătrânul este nebun.

Deși Prințul nu voia s-o vadă pe Estrel, oamenii lui fuseseră foarte buni cu ea; tonul de amărăciune din glasul blând al femeii îl surprinse pe Falk.

— Basnasskii au uitat vechea cale a omului, replică el, pe când cei de aici și-o amintesc poate prea bine. Râse apoi. Oricum, nava a trecut mai departe.

— Nu însă pentru că ei ar fi speriat-o cu artificii, rosti serioasă Estrel parcă încercând să-l avertizeze despre ceva.

Falk o privi cu atenție. În mod limpede, ea nu vedea nimic din demnitatea romantică și lunatică a artificiilor acelora, care înnobilau până și o mașină zburătoare shing cu calitatea unei eclipse solare. În umbra calamității totale, de ce să nu lansezi artificii? Dar după boală și după pierderea talismanului ei din jad, femeia fusese neliniștită și lipsită de veselie, iar șederea aici, care-i plăcuse atât de mult lui Falk, era un chin pentru ea. Venise momentul să plece.

— Mă voi duce să vorbesc cu Prințul despre plecarea noastră, îi zise el încet și o lăsă acolo, sub sălciile care acum purtau mărgelele galben-verzui ale mugurilor frunzelor, iar el străbătu grădinile până la casa mare.

Îl însoțiră cinci dintre câinii negri cu picioare înalte și umeri masivi, o gardă de onoare căreia avea să-i ducă dorul după ce părăsea locul acesta.

Prințul de Kansas citea în sala tronului. Discul care acoperea în timpul zilei peretele estic al încăperii strălucea argintiu și rece, împestrițat, ca o lună domestică; numai noaptea ardea cu lumină și căldură solară, blândă. În fața lui se afla tronul din lemn pietrificat, lustruit, din deșerturile sudice. Falk îl văzuse pe Prinț pe tron doar în prima seară. Acum era așezat pe unul dintre scaunele de lângă rama de modele, iar draperiile fuseseră trase de pe ferestrele înalte de șapte metri dindărătul lui care dădeau spre vest. Acolo se înălțau munții îndepărtați și negri, încununați cu gheață.

Prințul își ridică fața ca o lamă de spadă și-l ascultă pe Falk. După aceea, nu-i răspunse, ci atinse cartea pe care o citea, nu unul dintre sulurile-proiectoare minunat decorate din Biblioteca lui extraordinară, ci o cărticică scrisă de mână pe file de hârtie prinse laolaltă.

— Cunoști Canonul acesta?

Falk privi versetul care-i era arătat:

Temerile oamenilor
trebuie temute.
Ah, pustiirea!
Î*ncă nu și-a atins, nu*
nu și-a atins limita!

— Îl cunosc, Prințe. Am pornit în călătoria mea, purtându-l în raniță. Dar în exemplarul tău, nu pot să citesc pagina din stânga.

— Acelea sunt simbolurile în care a fost scris prima dată, acum cinci sau poate șase mii de ani: limba împăratului Galben, strămoșul meu. Ai pierdut exemplarul tău pe drum? Ia-l atunci pe acesta. Mă aștept totuși să-l pierzi, de asemenea; când urmezi Calea, calea este pierdută. Ah, pustiirea! De ce rostești întotdeauna adevărul, Opal?

— Nu sunt sigur.

De fapt, Falk înțelesese treptat că el nu va minți indiferent cu cine ar fi vorbit sau cât de riscant ar fi putut părea adevărul; nu știa de ce ajunsese la decizia aceea.

— Dacă... dacă folosești arma inamicului, rosti el, înseamnă că joci jocul inamicului...

— Ah, dar inamicul și-a câștigat jocul cu foarte mult timp în urmă... Pleci, așadar? Dă-i drumul, atunci; fără doar și poate, este timpul. Eu însă îți voi mai ține pentru o vreme tovarășa aici.

— Prinţe, i-am spus că o voi ajuta să-și găsească poporul.

— Poporul ei? Chipul dur și adumbrit se întoarse către el. Tu ce crezi că este ea?

— O Rătăcitoare.

— Iar eu sunt o nucă și tu un pește, iar munții ăia sunt făcuți din căcăreze prăjite! Fă cum vrei. Spune adevărul și ascultă adevărul. Culege fructele din livezile mele pârguite pe măsură ce vei merge spre vest, Opal, și bea laptele din cele o mie de fântâni ale mele din umbra uriașelor ferigi arborescente. Nu așa că domnesc peste un regat plăcut? Miraje și colb întruna spre vest, spre beznă. Ce te face să ții la ea – carnea sau credința?

— Am străbătut o cale lungă împreună.

— Să n-ai încredere în ea!

— Ea mi-a oferit ajutor și speranță; suntem tovarăși. Între noi există încredere – cum o pot sfărâma?

— Ah, nebunule, ah, pustiirea! zise Prințul de Kansas. Îți voi dărui zece femei să te însoțească până la Locul Minciunii, cu lăute, fluiere, tamburine și anticoncepționale. O să-ți dăruiesc cinci prieteni buni înarmați cu artificii. O să-ți dăruiesc un câine – mă jur că o voi face, un câine viu din specia care a dispărut, care să-ți fie adevărat tovarăș. Știi de ce au murit câinii? Pentru că au fost loiali, pentru că au avut încredere. Du-te singur, omule!

— Nu pot.

— Du-te cum vrei. Jocul s-a terminat aici.

Prințul se ridică, merse la tronul de sub cercul lunii și se așeză. Nu întoarse capul când Falk încercă să-și ia rămas-bun.

6

Cu unica amintire a unui pisc solitar care întrupa cuvântul „munte“, Falk își imaginase că de îndată ce vor ajunge la munți, vor fi ajuns la Es Toch; nu-și dăduse seama că vor trebui să se cațere peste culmea unui continent. Munții se ridicau lanț după lanț; zi după zi, cei doi suiau încet în lumea înălțimilor, dar ținta lor se afla tot mai sus și tot mai departe spre sud-vest. Printre păduri, torenți și pantele de zăpadă și granit ce dispăreau în nori, la răstimpuri le apărea în cale câte o colonie micuță sau un sătuc. Adesea nu le puteau evita, întrucât nu exista decât o singură potecă. Înaintară pe catârii lor, darul princiar al Prințului la plecare, și nu fură stingheriți. Estrel spunea că muntenii care trăiau aici, în vecinătatea shingilor, erau oameni precauți, care nici nu molestau, nici nu primeau străinii și era preferabil să fie lăsați în pace.

În luna aprilie popasurile de noapte erau friguroase în munți și oprirea lor, o dată, într-un sat, însemnă o destindere salutară. Era un loc micuț, doar patru case din lemn lângă un pârâu zgomotos dintr-un canion umbrit de piscuri uriașe înnegurate de furtuni. Avea totuși un nume, Besdio, și Estrel îi spuse că locuise acolo cu ani în urmă, în adolescență. Oamenii din Besdio, dintre care o pereche avea pielea deschisă la culoare și părul roșcat-arămiu ca Estrel însăși, schimbară câteva cuvinte cu ea. Vorbiră în limba folosită de Rătăcitori; Falk vorbise întotdeauna galaktika cu Estrel și nu învățase graiul acesta vestic. Femeia explică, arătând către est și vest; muntenii încuviințară inexpresivi, studiind-o cu atenție și privindu-l pe tovarășul ei doar cu coada ochiului. Puseră puține întrebări și le oferiră hrană și adăpost pentru o noapte, binevoitori, dar într-o manieră detașată și lipsită de interes, care-l făcu pe Falk să se simtă ușor stânjenit.

Însă staulul în care aveau să doarmă era călduros, de la căldura degajată de vitele, caprele și găinile îngrămădite acolo în tovărășie murmurătoare, mirositoare și plăcută. În vreme ce Estrel mai stătu de vorbă cu gazdele lor în coliba principală, Falk se instală în staul. În podul cu fân de deasupra ieslelor, pregăti un culcuș dublu minunat din fân, peste care întinse sacii lor de dormit. Când Estrel sosi, bărbatul era deja pe jumătate adormit, totuși se trezi îndeajuns ca să remarce:

— Mă bucur c-ai venit... Miros un secret pe-aici, dar nu știu ce.

— Eu miros mai multe.

Fusese prima dată când Estrel încercase să facă o glumă și Falk o privi ușor surprins.

— Ești bucuroasă că te apropii de Oraș, așa-i? întrebă el. Mi-aș dori ca și eu să fiu așa.

— Și de ce n-aș fi? Acolo sper să-i găsesc pe ai mei; dacă nu, mă vor ajuta Lorzii. Iar tu vei găsi de asemenea acolo ceea ce cauți și-ți vei recăpăta moștenirea.

— Moștenirea? Crezusem că mă consideri un Șters.

— Pe tine? Niciodată! Doar nu crezi cu adevărat că shingii ți-ar fi umblat prin minte? Ai spus asta odată, jos pe câmpii, iar atunci nu te-am înțeles. Cum te-ai putea crede un Șters sau un om de rând? Tu nu te-ai născut pe Pământ!

Estrel vorbise rareori cu atâta certitudine. Cuvintele ei îl îmbărbătară, în acord cu propria lui speranță, însă în același timp îl puseră pe gânduri, deoarece ea fusese de mult timp tăcută și tulburată. Apoi zări ceva legănându-se de un șnur de piele în jurul gâtului ei.

— Ți-au dat o amuletă.

Aceea era sursa optimismului femeii.

— Da, încuviință Estrel și-și privi încântată pandantivul. Facem parte din aceeași credință. Acum totul va merge bine pentru noi.

Falk surâse ușor înaintea superstiției ei, dar fu bucuros că-i oferea liniște. Când se culcă, știu că Estrel era trează, stând întinsă și privind în bezna plină de mirosurile, răsuflările blânde și prezența animalelor. Când cocoșul cântă înainte de revărsatul zorilor, bărbatul se deșteptă pe jumătate și o auzi murmurând rugăciuni către amuletă într-un grai pe care el nu-l știa.

Plecară pe o cărare ce șerpuia la sud de piscurile furtunoase. Mai rămânea de trecut bastionul unui munte mare și suiră vreme de patru zile, până ce aerul deveni rarefiat și înghețat, cerul albastru-închis și soarele de aprilie străluci orbitor pe spinările scămoșate ale norilor ce pășteau pe pajiștile aflate mult sub ei. Apoi ajunseră în vârful pasului, cerul se întunecă și ninsoarea căzu pe stâncile goale, înveșmântând uriașii versanți sterpi, suri și roșii. În pas exista o colibă pentru călători și ei se ghemuiră înăuntru împreună cu catârii până ce ninsoarea încetă și putură începe coborârea.

— Acum drumul este ușor, spuse Estrel întorcându-se pentru a-l privi pe Falk peste crupa legănată a catârului ei și peste urechile ce încuviințau ale catârului lui.

Bărbatul surâse, dar în inima lui exista o spaimă care crescu întruna pe măsură ce coborâră către Es Toch.

Se apropiară tot mai mult, iar poteca se lărgi și deveni un drumeag; zăriră colibe, ferme, case. Văzură puțini oameni, fiindcă frigul și ploaia îi țineau pe locuitori sub acoperișuri. Cei doi continuară coborârea pe drumul singuratic, prin ploaie. A treia dimineață după trecerea prin pas fu însorită și după ce călăriseră vreo două ore, Falk își opri catârul și o privi întrebător pe Estrel.

— Ce este? întrebă femeia.

— Am ajuns... ăsta-i Es Toch, nu?

Relieful se nivelase în jurul lor, deși piscuri îndepărtate închideau orizontul de jur împrejur, iar pășunile și ogoarele de până atunci lăsaseră loc la case, case și alte case. Erau colibe, cabane, bojdeuci, localuri, hanuri, ateliere în care se produceau și schimbau obiecte, și peste tot copii, oameni pe șosea, oameni pe drumurile laterale, oameni pe jos, pe cai, catâri și glisoare, venind și plecând: era aglomerat, totuși nu ticsit, fără grabă și în același timp animat, murdar, posomorât și vioi sub cerul întunecat și luminos al dimineții în munți.

— Până la Es Toch mai sunt vreo doi kilometri.

— Orașul acesta ce este atunci?

— Astea sunt periferiile orașului.

Falk privi în jurul lui, uluit și surescitat. Drumul pe care-l urmase de la casa din Pădurea Răsăriteană devenise o stradă, care se apropia prea iute de capăt. Când își opriră catârii în mijlocul străzii, oamenii îi priviră, însă niciunul nu se opri și niciunul nu li se adresă. Femeile își feriră chipurile. Doar unii copiii zdrențăroși se holbară la ei sau îi arătară cu degetul țipând, apoi fugiră, dispărând pe o străduță plină de gunoaie sau îndărătul unei coșmelii. Nu era ceea ce se așteptase Falk; totuși la ce se așteptase el?

— N-am știut că în lume trăiesc atâția oameni, rosti bărbatul în cele din urmă. Roiesc în jurul shingilor ca muștele pe baligi.

— Larvele muștelor prosperă în baligi, replică Estrel sec. După care se întinse și-l atinse ușor pe mână. Aceștia sunt paria și paraziții, secăturile din afara zidurilor. Noi vom continua spre Oraș, adevăratul Oraș. Am parcurs cale lungă pentru a-l vedea...

Călăriră mai departe și în scurt timp zăriră cum deasupra acoperișurilor cocioabelor se ridicau zidurile unor turnuri verzi fără ferestre, strălucitoare sub lumina soarelui.

Inima lui Falk bubuia și observă că Estrel șoptea încetișor în amuleta pe care o primise în Besdio.

— Nu putem intra cu catârii în oraș, zise ea. O să-i lăsăm aici.

Se opriră la un grajd public dărăpănat și Estrel vorbi convingător în graiul vestic cu îngrijitorul de acolo; când Falk o întrebă ce-l rugase, ea îi răspunse:

— Să ne țină catârii ca garanție.

— ”Garanție”?

— Dacă nu vom plăti pentru întreținerea lor, îi poate păstra. Nu ai bani, nu-i așa?

— Nu, rosti umil Falk.

Nu numai că nu avea bani, ci nici nu văzuse vreodată bani; și cu toate că în galaktikă exista un termen pentru conceptul acela, nu exista și în dialectul lui din pădure.

Grajdul era ultima clădire de la marginea unui câmp de sfărâmături și gunoaie care separa mahalalele de un zid lung și înalt din blocuri de granit. Pentru cei sosiți pe jos la Es Toch exista o intrare marcată de pilaștri conici uriași. Pe cel din stânga o inscripție în galaktikă anunța: RESPECT PENTRU VIAȚĂ. Pe cel din dreapta era o inscripție mai lungă, cu litere pe care Falk nu le mai văzuse până atunci. Prin poartă nu circula nimeni și nu exista niciun străjer.

— Stâlpul Minciunii și stâlpul Secretului, rosti el cu glas tare, trecând printre ei și refuzând să-și îngăduie să fie uluit.

Dar apoi intră în Es Toch și îl văzu și rămase nemișcat fără un cuvânt.

Orașul Lorzilor Pământului era construit pe cele două maluri ale unui canion, o despicătură gigantică prin munți, îngustă și fantastică, cu pereți negri vrâstați cu verde prăbușindu-se amețitor cale de opt sute de metri până la panglica de argint sclipitor a unui râu din adâncurile adumbrite. Turnurile orașului se înălțau chiar pe muchiile stâncilor aflate față în față, practic fără temelii în pământ, legate peste hău prin poduri arcuite, delicate. Turnurile, drumurile și podurile încetau după aceea și zidul închidea orașul din nou, exact înaintea unui cot vertiginos al canionului. Elicoptere cu pale diafane brăzdau abisul și glisoarele licăreau în lungul străzilor pe jumătate întrezărite și a podurilor aparent fragile. Soarele care încă nu se înălțase mult deasupra piscurilor masive părea că aproape nu aruncă umbre aici; uriașele turnuri verzi străluceau în lumină ca și cum ar fi fost translucide.

— Vino, Falk, rosti Estrel, aflată cu un pas înaintea lui, cu ochi scânteietori. Aici n-ai de ce să te temi.

Bărbatul o urmă. Niciun om nu se găsea pe strada care cobora printre clădiri joase spre turnurile de pe marginea stâncilor. Privi în urmă către poartă, însă nu mai putea zări deschiderea dintre pilaștri.

— Unde mergem?

— Cunosc un loc, o casă unde vin cei din seminția mea.

Estrel îl prinse de braț pentru prima dată de când merseseră împreună și, ținându-se aproape de el, păstră privirea plecată în timp ce coborâră pe strada lungă, în zigzag. În dreapta lor clădirile se înălțau uriașe odată cu apropierea de centrul orașului, iar în stânga, defileul amețitor se căsca plin de umbre, un interstițiu negru între turnuri luminoase cocoțate, fără ziduri de protecție sau parapeturi.

— Dar dacă avem nevoie de bani aici...

— Ei vor avea grijă de noi.

Oameni în haine colorate și stranii îi depășeau pe glisoare; platformele de aterizare aflate sus pe clădirile cu pereți verticali pâlpâiau de elicoptere. Deasupra defileului, o mașină zburătoare zumzăia, suind.

— Toți ăștia sunt... shingi?

— Unii.

În mod reflex, Falk ținea mâna liberă pe laser. Fără să-l pri vească, totuși surâzând ușor, Estrel zise:

— Să nu-ți folosești arma aici. Ai venit să-ți câștigi memoria, nu s-o pierzi.

— Unde mergem?

— Aici.

— Aici? Ăsta-i un palat.

Zidul verzui luminos se ridica spre cer fără ferestre, monolitic. În fața lor era deschisă o ușă pătrată.

— Aici sunt cunoscută. Nu-ți fie frică. Vino cu mine.

Femeia se ținu strâns de brațul lui. Falk șovăi. Privind îndărăt pe stradă, zări câțiva oameni, primii pe care-i vedea mergând pe jos, îndreptându-se spre ei, privindu-i cu atenție. Asta îl sperie și, la braț cu Estrel, intră în clădire, trecând prin portalurile interioare automate care glisară, deschizându-se, la apropierea lor. După ce păși înăuntru, se opri copleșit de senzația unei judecăți greșite, de comiterea unei erori hidoase.

— Ce este locul acesta? Estrel...

Era o sală înaltă, plină de lumină verzuie densă, neclară ca o peșteră submarină; existau uși și coridoare, prin care bărbați se apropiau, grăbiți. Estrel se desprinsese de el. Panicat, se întoarse către ușile din spate: erau închise acum. Nu aveau clanțe. Siluete neclare intrară în sală, alergând spre el și strigând. Falk se lipi cu spatele de ușile închise și duse mâna la pistolul laser. Dispăruse. Era în mâinile lui Estrel, care stătea înapoia bărbaților ce-l înconjurară pe Falk. Când el încercă să treacă printre ei și fu oprit, se luptă, și fu bătut, auzi pentru o clipă un sunet pe care nu-l mai auzise niciodată: râsul ei.

Un sunet neplăcut răsuna în urechile lui Falk; un gust metalic îi umplea gura. Capul i se învârtea când îl ridică, iar ochii nu focalizau și părea că nu se putea mișca liber. Apoi înțelese că se trezea din pierderea cunoștinței și crezu că nu se putea mișca fiindcă fusese rănit sau drogat. După aceea văzu că încheieturile îi erau încătușate laolaltă de un lanț scurt, la fel ca gleznele. Însă amețeala din cap se înrăutățea. În urechi îi bubuia acum un glas puternic, care repeta mereu și mereu același cuvânt: *ramarren-ramarren-ramarren.* Se zbătu și strigă, încercând să scape de vocea bubuitoare care-l umplea de teroare. Lumini îi străluciră în ochi și, prin sunetele ce-i urlau în cap, auzi pe cineva zbierând cu propriul lui glas:

— Eu nu sunt...

Când își recăpătă cunoștința, totul era perfect nemișcat. Îl durea capul și tot nu putea să vadă foarte clar, dar acum nu avea cătușe la mâini și la picioare – dacă acelea existaseră vreodată – și știu că era protejat, adăpostit, îngrijit. Știau cine era el și era primit cu drag. Propriii lui oameni veneau după el și se afla în siguranță aici, prețuit și iubit; tot ce trebuia să facă acum era să se odihnească și să doarmă, să se odihnească și să doarmă, în vreme ce nemișcarea adâncă și blândă îi murmura delicat în minte *marren-marren-marren...*

Se trezi. Durǎ un timp, însă se trezi și izbuti să se scoale în capul oaselor. Pentru o vreme trebui să-și îngroape în brațe capul care-l durea acut, străduindu-se să învingă amețeala cauzată de mișcare, și la început își dădu seama doar că stătea așezat pe podeaua unei încăperi, o podea care părea să fie caldă și elastică, aproape moale, ca trupul unui animal masiv. Apoi ridică fruntea și se uită în jur.

Era singur în mijlocul unei camere atât de bizare, încât amețeala îi reînvie pentru o vreme. Nu exista niciun fel de mobilier. Pereții, podeaua și tavanul erau din același material translucid, care părea moale și ondulatoriu, alcătuit parcă din multe straturi de voaluri verde-deschis, totuși dur și lunecos la atingere. Basoreliefurile, încrețiturile și cutele stranii ce formau configurații complexe pe toată podeaua nu existau de fapt când încerca să le atingă cu degetele; erau desene ce amăgeau ochiul sau se aflau dedesubtul unei suprafețe transparente netede. Unghiurile sub care se întâlneau pereții erau amăgitoare din cauza unor iluzii optice de structuri reticulare și pseudoparalele, utilizate ca decorațiuni; aducerea colțurilor la nouăzeci de grade necesita un efort de voință, care era poate un efort de autoamăgire, deoarece era posibil, la urma urmelor, ca ele să nu aibă nouăzeci de grade. Dar niciuna dintre subtilitățile acelea provocatoare ale decorațiunilor nu-l dezorientă pe Falk la fel de mult ca faptul că întreaga încăpere era translucidă. Sub el se distingea altă cameră, vag, ca și cum ar fi privit în adâncul apei foarte verzi a unui lac. Deasupra capului, un petic de lumină putea fi luna, încețoșată și înverzită de unul sau mai multe plafoane intermediare. Printr-un perete al camerei se întrevedeau panglici și pete de lumină și bărbatul putea de asemenea să distingă mișcarea luminilor elicopterelor sau mașinilor zburătoare. Prin ceilalți trei pereți, luminile din exterior erau mult mai neclare, ocultate de vălurile altor pereți, coridoare și camere. Forme se deplasau în camerele acelea. El le putea vedea, însă nu le putea identifica: trăsături, haine, culori, dimensiuni, totul era neclar. Undeva în adâncurile verzui, o pată de umbră se ridică și deveni tot mai imprecisă, tot mai verzuie, topindu-se în labirintul nedeslușit. Vizibilitate fără discriminare, solitudine fără intimitate. Licări-rea aceasta mascată de lumini și forme prin planuri incipiente de verde era extraordinar de frumoasă și extraordinar de tulburătoare.

Pe neașteptate, Falk zări o mișcare pe un petic mai luminos de pe peretele apropiat. Se răsuci imediat și, cu un șoc de spaimă, văzu ceva în sfârșit clar, distinct: un chip, un chip cutat și sălbatic, care-l sfredelea cu doi ochi inumani, galbeni.

— Un shing, șopti el complet îngrozit.

Chipul își bătu joc de el și buzele teribile simulară fără sunet *Un shing,* iar bărbatul văzu că era reflexia propriei lui fețe.

Se sculă rigid, se duse la oglindă și-și trecu palma peste ea ca să se asigure. Era într-adevăr o oglindă, pe jumătate ascunsă de o ramă turnată și pictată astfel încât să pară mai plată decât în realitate.

Auzi sunetul unui glas și întoarse spatele oglinzii. De cealaltă parte a camerei, nu foarte clar în lumina difuză, care radia din surse ascunse, se afla cineva. Nu se vedea nicio ușă, însă un om intrase și rămăsese locului, privindu-l; un bărbat foarte înalt, cu o capă sau mantie albă coborându-i de pe umerii lați, păr alb și ochi negri, limpezi, pătrunzători. Bărbatul vorbi și glasul lui sună profund și foarte blând:

— Bun-sosit, Falk. Te-am așteptat de mult, te-am călăuzit de mult și te-am păzit.

Lumina spori în odaie, o radianță limpede, crescătoare. Vocea baritonală purta o nota de exaltare.

— Abandonează-ți teama și fii bine-venit printre noi, Mesagerule. Drumul întunecat este în urma ta, iar picioarele ți-au pornit pe calea ce te va duce acasă!

Strălucirea crescu, orbindu-l pe Falk; el fu nevoit să clipească și să clipească din nou, iar când ridică ochii mijiți, bărbatul dispăruse.

În mintea lui sosiră nechemate cuvinte rostite cu luni în urmă de un bătrân în pădure: *Bezna teribilă a luminilor strălucitoare din Es Toch.*

Nu avea să se mai lase manipulat, drogat, amăgit. Fusese un prost că venise aici; n-avea să mai scape viu, dar n-avea să se mai lase manipulat. Înaintă pentru a găsi ușa ascunsă și a-l urmări pe bărbat. Un glas vorbi din oglindă:

— Mai așteaptă o clipă, Falk. Iluziile nu sunt întotdeauna minciuni. Tu cauți adevărul.

O fantă se despică în perete și se lăți, devenind o ușă prin care pătrunseră două persoane. Una, slăbuță și scundă, pășea țanțoș; peste pantaloni purta un suspensor ostentativ, avea vestă și un acoperământ de cap ce aducea cu o cască de baie. Cealaltă persoană, mai înaltă, avea o robă grea și mergea cu pași afectați, pozând ca o balerină; păr lung, negru-purpuriu, îi cobora până la talie... era totuși probabil bărbat, fiindcă vocea, deși foarte moale, suna baritonal.

— Suntem filmați, să știi, Strella.

— Știu, zise omul micuț cu vocea lui Estrel. Niciunul dintre ei nu privi către Falk; se comportau ca și cum ar fi fost singuri. Așadar, ce doreai să spui, Kradgy?

— Voiam să te întreb de ce ți-a trebuit atât de mult?

— Mult? Ești nedrept, Lordul meu. Cum l-aș fi putut urmări în pădurea din estul lui Shorg?... este sălbăticie absolută. Animalele alea idioate n-au fost de niciun ajutor; ele nu fac nimic altceva decât să bolborosească Legea. Când mi-ai trimis în cele din urmă detectorul uman, mă aflam la trei sute de kilometri nord de el. Când l-am găsit, se îndrepta direct spre teritoriul basnasskilor. Știi că Consiliul le-a furnizat păsări-bombe și alte chestii, ca să-i poată rări pe Rătăcitori. Așa că a trebuit să mă alătur tribului ăluia împuțit. N-ai auzit rapoartele mele? Le-am expediat permanent, până mi-am pierdut emițătorul la trecerea unui râu la sud de Enclava Kansas. Maică-mea din Besdio mi-a dat altul. Nu mi-au păstrat rapoartele pe benzi?

— Eu nu ascult niciodată rapoarte. În tot cazul, ai irosit timp și risc, pentru că în toate săptămânile astea n-ai reușit să-l înveți să nu se teamă de noi.

— Estrel, rosti Falk. Estrel!

Grotescă și fragilă în hainele ei de travestit, Estrel nu se întoarse, nu-l auzi. Continuă să discute cu bărbatul în robe. Cu glas înăbușit de rușine și furie, Falk îi strigă numele, apoi înaintă și o prinse de umeri... dar acolo nu exista nimic, doar o ceață de lumini prin aer, un pâlpâit de culori, pălind.

Fanta-ușă din perete rămase deschisă și, prin ea, Falk, putu să vadă în camera vecină. Acolo stăteau bărbatul în robe și Estrel, cu spatele la el. Falk îi șopti numele și ea se întoarse și-l privi. Se uită în ochii lui fără triumf și fără rușine, calmă, pasivă, detașată și nepăsătoare, așa cum îl privise mereu.

— De ce... de ce m-ai mințit? întrebă el. De ce m-ai adus aici?

Știa răspunsul; știa ce era el și ce fusese mereu în ochii lui Estrel.

Nu inteligența îi vorbea acum, ci respectul de sine și loialitatea, care nu puteau îndura sau admite adevărul în acest prim moment.

— Am fost trimisă să te aduc aici. Tu doreai să vii.

Falk încercă să-și adune gândurile. Stând rigid, fără să se miște spre ea, întrebă:

— Ești o shingă?

— Eu sunt un shing, spuse bărbatul în robe și surâse amabil, iar toți shingii sunt mincinoși. Atunci, eu sunt un shing care te minte, caz în care, desigur, nu sunt un shing, ci un non-shing, care minte. Sau este o minciună că toți shingii mint? Însă eu sunt un shing, cu adevărat, și cu adevărat eu mint. Se știe că terranii și alte animale se folosesc de asemenea de minciuni; șopârlele își schimbă culoarea, gândacii imită crenguțe, iar peștii mint, stând nemișcați, imitând pietricele sau nisip, în funcție de fundul albiei pe care se află. Strella, ăsta-i chiar mai prost decât copilul.

— Nu, Lord Kradgy, este foarte inteligent, zise Estrel în felul ei moale, pasiv.

Vorbea despre Falk așa cum un om vorbește despre un animal.

Ea mersese alături de Falk, mâncase cu el, se culcase cu el. Dormise în brațele lui... Falk rămase, privind-o, tăcut, iar ea și bărbatul înalt stătură de asemenea în tăcere, nemișcați, parcă așteptând un semnal din partea lui de a-și continua spectacolul.

Falk nu putea simți ranchiună față de femeie. De fapt nu simțea nimic față de ea. Ea se preschimbase în aer, într-o pâclă și un licăr de lumină. Toate sentimentele lui erau întoarse către sine: îi era rău, rău fizic, de umilință.

Du-te singur, Opal, spusese Prințul de Kansas. Du-te singur, spusese Prisăcarul Fliardan. Du-te singur, spusese bătrânul Ascultător din pădure. Du-te singur, fiul meu, spusese Zove. Câți alții l-ar fi călăuzit corect, câți l-ar fi ajutat în căutarea lui, câți l-ar fi înarmat cu cunoaștere, dacă ar fi străbătut singur preria? Cât de multe ar fi putut învăța, dacă nu s-ar fi încrezut în călăuzirea și buna credință a lui Estrel?

Acum el nu știa nimic, decât doar că fusese infinit de naiv și că ea îl mințise. Îl mințise de la bun început, constant, din clipa când îi spusese că era o Rătăcitoare – ba nu, chiar mai dinainte, din momentul când îl văzuse prima oară și pretextase că nu știa cine sau ce era. Ea știuse din capul locului și fusese trimisă să se asigure că el va ajunge la Es Toch și să contracareze, poate, influența pe care cei care-i urau pe shingi o avuseseră și o puteau avea asupra minții lui. Și atunci, se întrebă el cu durere, stând într-o cameră și privind-o pe Estrel care se afla în altă cameră, de ce ea încetase acum să mai mintă?

— Nu contează ce-ți spun acum, rosti ea de parcă i-ar fi citit gândurile.

Era posibil să i le fi citit. Ei doi nu folosiseră niciodată graiul minții, dar dacă Estrel era shingă și deținea puterile mentale ale shingilor, ale căror dimensiuni erau necunoscute de oameni, s-ar fi putut acorda permanent la gândurile lui, în săptămânile cât călătoriseră împreună. Cum putea el să știe? Era inutil s-o întrebe...

Înapoia lui se auzi un zgomot. Falk se întoarse și văzu două persoane care stăteau în capătul opus al încăperii, lângă oglindă. Purtau haine negre cu glugi albe și erau de două ori mai înalți decât oamenii obișnuiți.

— Te lași prea ușor păcălit, rosti un uriaș.

— Trebuie să știi că ai fost păcălit, zise celălalt.

— Ești doar o jumătate de om.

— O jumătate de om nu poate cunoaște întregul adevăr.

— Cel care urăște este batjocorit și păcălit.

— Cel care ucide este șters și uzinat.

— De unde vii tu, Falk?

— Ce ești tu, Falk?

— Unde ești tu, Falk?

— Cine ești tu, Falk?

Ambii uriași își coborâră glugile, dezvăluind că înăuntrul lor nu existau decât umbre, și se retraseră în perete și prin el.

Estrel alergă spre Falk din cealaltă cameră, îl cuprinse în brațe, se lipi de el, îl sărută flămând, cu disperare.

— Te iubesc, te-am iubit din clipa în care te-am văzut prima dată. Crede-mă, Falk, crede-mă!

După aceea fu smulsă de lângă el, pe când plângea „Crede-mă!“, parcă trasă de o forță invizibilă și puternică, parcă suflată de un uragan, răsucită, împinsă printr-o ușă-fantă care se etanșă silențios îndărătul ei, aidoma unei guri care se închide.

— Îți dai seama, rosti bărbatul înalt din cealaltă cameră, că te afli sub influența unor droguri halucinatorii. Glasul lui șoptit, precis, suna sarcastic și plictisit. În tine însuți să ai cea mai mică încredere. Da?

Își ridică după aceea robele lungi și urină copios, apoi ieși, rearanjându-și veșmintele și netezindu-și părul lung, curgător.

Falk rămase privind podeaua verzuie a celeilalte încăperi, care absorbi treptat urina, până dispăru complet.

Laturile ușii se apropiau foarte lent, închizând fanta. Era singura ieșire din camera în care era captiv. Falk se trezi din letargie și sprintă prin fantă înainte să se închidă. Odaia în care stătuseră Estrel și bărbatul era exact la fel precum cea pe care o părăsise el, poate ceva mai mică și mai întunecoasă. O ușă-fantă era deschisă în peretele opus, dar se închidea încet. Falk traversă iute încăperea și intră în a treia cameră care era exact la fel cu celelalte două, poate ceva mai mică și mai întunecoasă. Fanta din peretele opus se închidea încet și el o traversă iute, intrând în altă odaie, mai mică și mai întunecoasă decât cea anterioară, iar din ea se strecură în altă cameră mică și întunecoasă, iar din ea se târî într-o oglindă mică și întunecoasă și căzu în sus, urlând de teroare bolnavă, spre luna albă, zbârcită, care-l țintuia cu privirea.

Se trezi, simțindu-se odihnit, viguros și confuz într-un pat confortabil, într-o încăpere luminoasă, fără ferestre. Se ridică în capul oaselor și în clipa imediat următoare, ca la un semnal, doi bărbați apărură dinapoia unui paravan, inși voinici cu expresii fixe, bovine, pe chipuri.

— Salutări, Lord Agad! Salutări, Lord Agad! rostiră ei unul după altul, apoi: Urmați-ne, vă rugăm, urmați-ne, vă rugăm.

Falk se sculă, gol-pușcă, gata de luptă – singurul lucru clar în mintea lui în clipa aceasta era încăierarea și înfrângerea în holul de la intrarea în palat –, însă cei doi nu schițară niciun gest de violență.

— Urmați-ne, vă rugăm, repetară ei cântat, până când Falk îi urmă.

Îl conduseră, el fiind tot în pielea goală, afară din odaie, printr-un coridor lung și pustiu, printr-un hol cu pereții acoperiți de oglinzi, în sus pe o scară ce se dovedi o rampă astfel pictată încât să simuleze trepte, prin alt coridor și pe alte rampe, și ajunseră în cele din urmă într-o încăpere spațioasă, mobilată, cu pereți verzi-albăstrui, dintre care unul strălucea de lumina soarelui. Un bărbat se opri în afara camerei, iar celălalt intră cu Falk.

— Aici sunt haine, aici este mâncare, aici este băutură. Acum... acum mâncați, beți. Acum... acum cereți ce vă trebuie. Este bine?

Îl privea fix, dar cu o expresie lipsită de orice interes.

Pe masă se găsea o carafă cu apă și primul lucru pe care-l făcu Falk fu să bea pe săturate, deoarece se simțea foarte însetat. Se uită în jurul odăii ciudate și plăcute, cu mobile din plastic masiv, transparent ca sticla, și cu pereți translucizi, fără ferestre, după care își studie cu curiozitate gardianul sau servitorul. Era un ins voinic, cu chip inexpresiv, care purta o armă la brâu.

— Care este Legea? îl întrebă, mânat de un impuls.

Ascultător și fără să pară surprins, bărbatul voinic și cu privire fixă răspunse:

— Să nu iei viața.

— Tu ai însă o armă.

— Arma asta paralizează, nu omoară, răspunse gardianul și râse. Modulațiile glasului său erau arbitrare, lipsite de legătură cu înțelesul cuvintelor, iar între cuvinte și râs urmă o pauză scurtă. Acum, mâncați, beți, spălați-vă. Aici sunt haine bune. Vedeți, aici sunt haine.

— Ești un Șters?

— Nu. Sunt Căpitan al Bodyguarzilor Adevăraților Lorzi și sunt conectat la computerul Numărul Opt. Acum, mâncați, beți, spălați-vă.

— O voi face, dacă vei părăsi camera.

O pauză scurtă.

— Da, foarte bine, Lord Agad, rosti bărbatul voinic și râse din nou, de parcă fusese gâdilat.

Poate că-l gâdila într-adevăr când computerul vorbea prin intermediul creierului său. Se retrase. Prin peretele interior al camerei, Falk putea să vadă, vag, siluetele mătăhăloase ale celor doi bodyguarzi, care așteptau de o parte și alta a ușii, pe coridor. Găsi baia și se spălă. Pe patul mare și moale care ocupa un capăt al camerei, erau întinse haine curate: robe lungi și largi, acoperite de desene roșii, magenta și violet; le examină cu neplăcere, însă le îmbrăcă. Pe măsuța din plastic sticlos montată în ramă de aur se afla ranița lui ponosită și conținutul părea neatins, totuși nu-și văzu nici hainele, nici pistolul. Îl aștepta pregătită masa și era flămând. Cât timp trecuse de când intrase prin ușile ce se închiseseră în urma lui? Nu știa, însă foamea îl anunță că fusese ceva vreme și se apropie de masă. Mâncărurile erau ciudate, foarte aromatizate, combinate cu sosuri, dar Falk le înghiți pe toate și căută altele. Nu mai erau și, întrucât făcuse tot ce i se ceruse să facă, începu să cerceteze încăperea. Nu mai putea zări umbrele vagi ale bodyguarzilor de cealaltă parte a peretelui verde-albăstrui semitransparent și se pregătea să investigheze, când se opri brusc. Fanta verticală abia vizibilă a ușii se lățea și o formă se mișca îndărătul ei. Fanta se deschise într-un oval înalt, prin care o persoană păși în odaie.

O fată, crezu Falk inițial, apoi văzu că era un băiat de vreo șaisprezece ani, îmbrăcat cu aceleași robe largi pe care le purta el însuși. Băiatul nu se apropie de el, ci se opri, întinse mâinile cu palmele în sus și revărsă un torent de cuvinte în păsărească.

— Cine ești?

— Orry, zise tânărul, Orry! și continuă în graiul lui neinteligibil.

Părea fragil și surescitat; vocea îi tremura de emoție. Căzu după aceea în genunchi și-și plecă mult capul, un gest pe care Falk_nu-l mai văzuse vreodată, deși înțelesul nu-i putea fi interpretat greșit: era gestul complet și original ale cărui vestigii le zărise printre Prisăcari și supușii Prințului de Kansas.

— Vorbește în galaktikă, zise Falk apăsat, șocat și stingherit. Cine ești?

— Sunt Har-Orry-Prech-Ramarren, șopti băiatul.

— Scoală-te. Nu mai sta în genunchi. Nu... Mă cunoști?

— Nu mă mai ții minte, prech Ramarren? Sunt Orry, fiul lui Har Weden...

— Care este numele meu?

Băiatul ridică fruntea și Falk îl privi fix – îi privi ochii, care-i țintuiau pe ai lui. Erau gri-chihlimbarii, cu excepția pupilei mari, care era întunecată: numai iris, fără alb vizibil, ca ochii unei pisici sau ai unui cerb; nu semănau cu niciun fel de ochi pe care Falk îi văzuse vreodată, decât doar în oglindă în seara trecută.

— Te numești Agad Ramarren, spuse băiatul, speriat și supus.

— De unde știi?

— Te... te știu dintotdeauna, prech Ramarren.

— Ești din neamul meu? Aparținem aceluiași popor?

— Eu sunt fiul lui Har Weden, prech Ramarren. Îți jur că eu sunt!

Pentru o clipă, ochii cenușiu-aurii se umplură de lacrimi. Falk însuși avusese mereu tendința de a reacționa înaintea stresului printr-o orbire scurtă de lacrimi; odată, Ochiul-ciutei îl mustrase că se simțea stânjenit de reacția aceea, spunându-i că părea să aibă natură pur fiziologică, probabil rasială.

Confuzia, stupoarea și dezorientarea simțite de Falk de când intrase în Es Toch nu-l ajutau deloc să judece apariția aceasta recentă. O parte a minții lui spunea *Asta-i exact ce doresc ei: să te deruteze, să te aducă în punctul credulității totale. În* momentul acesta bărbatul nu știa dacă Estrel – pe care o știuse atât de bine și o iubise cu loialitate – era un prieten, un shing sau o unealtă a shingilor, dacă ea îi spusese vreodată adevărul sau dacă îl mințise vreodată, dacă fusese capturată aici odată cu el sau dacă îl ademenise într-o capcană. Își amintea un râset, își amintea, de asemenea, o îmbrățișare disperată, o șoaptă... Ce trebuia atunci să creadă despre băiatul acesta care-l privea cu venerație și durere cu ochi nepământeni, identici cu propriii săi ochi: oare dacă-l atingea, avea să se transforme într-o pâclă de lumini? Oare avea să-i răspundă la întrebări prin minciuni, sau cu adevărul?

Lui Falk i se părea că în mijlocul tuturor iluziilor, erorilor și amăgirilor rămânea un singur drum de urmat: calea pe care o urmase el permanent de la Casa Zove. Se uită din nou la băiat și-i spuse adevărul.

— Nu te cunosc. Dacă ar trebui să-mi reamintesc chipul tău, n-o pot face, fiindcă nu-mi amintesc nimic din cele întâmplate cu mai mult de patru-cinci ani în urmă.

Își drese vocea, apoi se întoarse iarăși, se așeză pe unul dintre scaunele înalte și subțiratice și-i făcu semn băiatului să-i urmeze exemplul.

— Nu... nu-ți amintești de Werel?

— Cine este Werel?

— Este căminul nostru. Planeta noastră.

Asta îl duru, însă Falk nu spuse nimic.

— Nu-ți mai reamintești... călătoria până aici, prech Ramarren? întrebă băiatul, bâlbâindu-se.

În glasul lui se auzea limpede incredulitatea; nu părea să fi acceptat spusele lui Falk. Răzbătea de asemenea o notă șocată de nostalgie, înfrânată de respect sau frică.

Falk clătină din cap.

Orry repetă întrebarea sub altă formă:

— Prech Ramarren, îți mai reamintești călătoria noastră până la Pământ?

— Nu. Când a fost călătoria aceea?

— Acum șase ani terrani... Iartă-mă, te rog, prech Ramarren. N-am știut... eram plecat la Marea Californiei și au trimis o mașină zburătoare după mine, un vehicul automat, care nu mi-a spus pentru ce eram dorit. După aceea Lordul Kradgy m-a anunțat că fusese găsit un membru al Expediției și m-am gândit... Dar nu mi-a spus asta despre memoria ta... Așadar tu îți amintești... doar... doar Pământul?

Părea să implore o negare.

— Îmi amintesc doar Pământul, rosti Falk decis să nu se lase mișcat de emoția băiatului, de naivitatea lui sau de candoarea copilărească a chipului și vocii sale.

Trebuia să plece de la prezumția că acest Orry nu era ceea ce părea să fie.

Dar dacă era?

Nu mă voi lăsa păcălit din nou, gândi el cu amărăciune.

Ba da, replică altă parte a minții sale, *vei fi păcălit dacă ei vor să te păcălească și nu există nicio cale prin care să împiedici asta. Dacă nu vei pune nicio întrebare băiatului ăstuia, pentru ca nu cumva răspunsul să fie o minciună, atunci minciuna va prevala complet și nimic nu va rezulta din toată călătoria ta până aici, decât tăcere, batjocură și dezgust. Ai venit să-ți afli numele. El îți dă un nume: acceptă-l.*

— Vrei să-mi spui cine... cine suntem noi?

Plin de energie, băiatul începu să vorbească iarăși în păsărească, apoi se opri sub privirea neînțelegătoare a lui Falk.

— Nu mai știi să vorbești kelshak, prech Ramarren?

Tonul îi era aproape plângăreț.

Falk clătină din cap.

— Kelshak este limba ta nativă?

— Da, spuse băiatul, după care continuă sfios: Și a ta, prech Ramarren.

— Care este cuvântul pentru „tată“ în kelshak?

— Hiowech. Sau wawa – așa spun copiii.

Umbra unui surâs inocent trecu peste chipul lui Orry.

— Și cum ai numi un vârstnic pe care-l respecți?

— Sunt multe cuvinte în privința asta – termeni de înrudire – prevwa, kioinap, ska n-gehoy... Stai să-mi amintesc, prechna. N-am mai vorbit kelshak de mult timp... Un prechnoweg – cineva care nu-ți este rudă, dar se găsește la un nivel superior – poate fi tiokioi sau previotio...

— Tiokioi. Am rostit cuvântul ăsta o dată, fără să... știu unde l-am învățat...

Nu era un test adevărat. Mai exact, nu era niciun fel de test. Falk nu-i povestise niciodată lui Estrel multe despre șederea lui cu bătrânul Ascultător în pădure, însă poate că ei îi scormoniseră toate amintrile din creier, tot ce spusese, făcuse sau gândise vreodată, în timp ce-l dragaseră în noaptea sau în nopțile trecute. Nu putea să știe ce-i făcuseră sau ce urma să-i facă. Iar cel mai puțin dintre toate, nu putea să știe ce doreau. Tot ce putea face era să încerce să obțină ceea ce dorea el.

— Aici ești liber să vii și să pleci?

— Da, prech Ramarren. Lorzii au fost foarte mărinimoși. Ei au căutat mult timp orice... alți supraviețuitori ai Expediției. Știi cumva, prechna, dacă vreunul dintre ceilalți...

— Nu știu.

— Când am sosit aici, acum câteva minute, Kradgy a avut timp doar să-mi spună că ai trăit în pădurea din estul continentului acesta, cu un trib de sălbatici.

— O să-ți povestesc totul dacă vrei să afli, dar spune-mi mai întâi câteva lucruri. Nu știu cine sunt eu, cine ești tu, ce a fost Expediția, ce este Werel.

— Noi suntem kelshy, rosti băiatul cu sfială, stânjenit în mod evident să explice la un nivel atât de elementar cuiva pe care-l considera superiorul său, ca vârstă desigur, însă nu numai ca vârstă. Facem parte din Națiunea Kelshak de pe Werel și am sosit aici în nava *Alterra...*

— De ce am venit aici? întrebă Falk, aplecându-se înainte.

Și încet, cu digresiuni și reveniri, și cu o mie de întrebări-întreruperi, Orry povesti, până când obosi să vorbească și Falk obosi să audă, iar pereții ca văluri ale încăperii străluciră de lumina serii; apoi ei tăcură o vreme și servitori tăcuți le aduseră mâncare și băutură. Iar tot timpul cât mâncă și bău, Falk continuă să privească în minte nestemata care putea fi falsă și putea fi de neprețuit, povestea, modelul, întrezărirea – viziune adevărată sau nu – lumii pe care o pierduse.

7

Un soare ca un ochi de dragon, galben-portocaliu, ca un opal de foc cu șapte pandantive scânteietoare, care se roteau lent pe elipsele lor prelungi. A treia planetă, cea verde, avea nevoie de șaizeci de ani terrani ca să-și încheie anul. *Norocos este cel care-și vede a doua primăvară,* tradusese Orry un proverb de pe planeta aceea. Iernile emisferei nordice, îndepărtată de soare prin unghiul eclipticii când planeta se găsea la distanța maximă de steaua ei, erau reci, întunecoase, teribile; verile vaste, lungi cât jumătate de viață, erau peste măsură de bogate. Mareele gigantice ale mărilor adânci ale planetei ascultau de o Lună uriașă, care avea nevoie de patru sute de zile pentru a-și parcurge ciclul; planeta abunda în cutremure, vulcani, plante mergătoare, animale cântătoare, oameni vorbitori și constructori de orașe: un catalog de minuni. Cu douăzeci de ani în urmă, pe lumea aceea miraculoasă, totuși nu neobișnuită, sosise o navă din spațiul cosmic. Orry se referea la douăzeci din anii ei uriași, adică mai bine de o mie două sute de ani terrani.

Oamenii din nava aceea, coloniști și hilferi din Liga Tuturor Lumilor, își dedicaseră viețile și activitatea planetei nou-găsite, foarte îndepărtată de străvechile planete centrale ale Ligii, cu speranța de a-i aduce în Ligă speciile inteligente băștinașe – noi aliați în Războiul Inevitabil. Aceea fusese politica Ligii de când, cu multe generații în urmă, de dincolo de Hiade sosiseră avertismente despre un val uriaș de cuceritori care trecea de la o planetă la alta, de la un secol la altul, tot mai aproape de grupul de optzeci de planete care se intitula cu atâta mândrie Liga Tuturor Lumilor. Terra, aflată la periferia zonei centrale a Ligii și cea mai apropiată planetă a Ligii de nou-colonizata Werel, furnizase toți coloniștii din prima navă. Trebuiau să vină și alte nave, de pe alte planete ale Ligii, dar nu mai apăruse niciuna: Războiul sosise înaintea lor.

Unicele comunicații ale coloniștilor cu Pământul, cu Prima Lume Davenant și cu restul Ligii se desfășurau prin intermediul ansiblului, transmițătorul instantaneu, de la bordul navei lor. Nicio navă, spuse Orry, nu zburase vreodată mai repede ca lumina – aici Falk îl corectă. Existaseră nave de război ce fuseseră construite pe principiul ansiblului, însă fuseseră mașinării de ucis automate, incredibil de costisitoare, fără creaturi vii la bord. Atunci și acum, viteza luminii, care scurta timpul pentru călători, constituia limita voiajurilor oamenilor. În felul acesta, coloniștii de pe Werel erau la foarte mare distanță de cămin și complet dependenți de ansiblu pentru recepționarea știrilor. După numai cinci ani petrecuți pe Werel, ei fuseseră informați că Inamicul sosise, iar imediat după aceea comunicațiile deveniseră confuze, contradictorii, intermitente și în cele din urmă încetaseră complet. Aproximativ o treime din coloniști optaseră să se îmbarce în navă și să zboare înapoi peste hăul anilor spre Pământ, pentru a se realătura poporului lor. Restul rămăseseră pe Werel, naufragiați de bunăvoie. În decursul vieților lor, ei n-ar fi putut afla niciodată ce se întâmplase cu planeta lor natală și cu Liga pe care o slujeau sau cine era Inamicul și dacă el stăpânea Liga sau fusese nimicit. Fără navă sau comunicator, izolați, ei formaseră o colonie mică înconjurată de forme de viață cu inteligență dezvoltată curioase și ostile, cu cultură inferioară, dar cu rațiune egală cu a lor. Oamenii așteptaseră și fiii fiilor lor așteptaseră, însă stelele rămăseseră tăcute deasupra lor. Nicio navă nu mai apăruse, nicio veste. Probabil că propria lor navă fusese distrusă, iar înregistrările despre noua planetă se pierduseră. Micuțul opal galben-portocaliu fusese uitat printre atâtea stele.

Colonia prosperase și se extinsese pe o coastă maritimă plăcută, de la primul ei oraș, care fusese numit Alterra. Pentru ca după câțiva ani – Orry se opri și se corectă:

— Vreau să spun aproape șase secole după timpul terran. Cred că a fost Anul Zece al coloniei. Eu abia începeam să învăț istoria, dar tatăl meu și... și tu, prech Ramarren, mi-ați spus toate astea, înainte să fi pornit în Călătorie, mi-ați explicat toate...

După câteva secole, așadar, colonia trecuse printr-o perioadă grea. Puțini copii se mai nășteau, iar și mai puțini supraviețuiau nașterii. Aici băiatul se opri din nou, explicând finalmente:

— Țin minte că mi-ai spus că alterranii nu știau ce li se întâmpla și credeau că era un efect malign al consangvinizării, dar de fapt era un soi de selecție. Lorzii de aici spun că nu se poate așa ceva, că membrii unei colonii străine înființate pe o planetă rămân veșnic străini. Prin manipulări genetice, ei se pot încrucișa cu băștinașii, însă copiii rezultați vor fi mereu sterpi. Așa că eu nu știu ce li s-a întâmplat alterranilor. Eram un copil când tu și tata încercați să-mi explicați – mai țin minte că vorbeai despre selecția spre un... tip viabil... Oricum, coloniștii se apropiau de extincție când ultimii lor reprezentanți au reușit până la urmă să încheie o alianță cu o națiune băștinașă de pe Werel: tevaranii. Ei au trecut împreună prin Iarnă și când a sosit sezonul de împerechere al Primăverii, au descoperit că tevaranii și alterranii puteau avea copii. Mai exact, suficient de mulți dintre ei pentru a pune bazele unei rase hibride. Lorzii spun că nu este posibil, totuși îmi reamintesc că mi-ai povestit.

Băiatul părea îngrijorat și ușor confuz.

— Noi suntem descendenții rasei aceleia?

— Tu descinzi din Alterra Agat, care a condus colonia prin Iarna Anului Zece! Noi am învățat despre Agat la școală. Acela este numele tău, prech Ramarren: Agad de Charen. Eu nu am o asemenea descendență, dar străbunica mea a fost din familia Esmy de Kiow – acela este un nume alterran. Desigur, într-o societate democratică precum cea de pe Pământ, deosebirile astea sunt lipsite de sens, nu-i așa...?

O dată în plus Orry păru îngrijorat, de parcă în mintea lui ar fi existat un conflict. Falk îl readuse la istoria Werelului, completând cu presupuneri și extrapolări narațiunea copilărească pe care o putea furniza Orry.

Noul amestec de trăsături și culturi al națiunii tevaran-alterrane înflorise în anii ce urmaseră periculoasei Ierni a Anului Zece. Așezările micuțe crescură și o cultură mercantilă se instaurase pe unicul continent de pe emisfera nordică. După câteva generații se răspândise la popoarele primitive de pe continentele sudice, unde supraviețuirea în decursul Iernii nu era o problemă așa acută. Populația crescuse; știința și tehnologia își începuseră suișul exponențial, călăuzite și ajutate mereu de Cărțile lui Alterra, biblioteca navei, ale căror mistere deveniseră explicabile pe măsură ce descendenții îndepărtați ai coloniștilor reînvățaseră cunoștințe pierdute. Ei păstraseră și copiaseră cărțile acelea, generație după generație, și învățaseră limba în care erau scrise – galaktika, bineînțeles. În cele din urmă, după ce exploraseră Luna și planetele-surori, după ce orașele și rivalitățile între națiuni fuseseră controlate și echilibrate de puternicul Imperiu Kelshak din vechiul Tărâm Nordic, la apogeul unei epoci de pace și vigoare, Imperiul construise și lansase o navă luminică.

Nava aceea, *Alterra,* plecase de pe Werel la optsprezece ani și jumătate după asolizarea navei Coloniei terrane, adică o mie două sute de ani după timpul terran. Echipajul ei nu știa ce va găsi pe Pământ. Werel încă nu izbutise să redescopere principiile ansiblului și ezitase să emită semnale radio care i-ar fi trădat poziția spre o planetă posibil ostilă stăpânită de Inamicul de care se temuse Liga. Pentru a căpăta informații, într-acolo trebuiau să plece oameni, care după aceea să se întoarcă, traversând lunga noapte către căminul străvechi al alterranilor.

— Cât a durat călătoria?

— Mai bine de doi ani wereleni – o sută treizeci, poate o sută patruzeci de ani-lumină. Eu eram doar un băiat, un copil, prech Ramarren, și unele lucruri nu le înțelegeam, iar multe nu mi-au fost spuse...

Falk nu înțelegea de ce ignoranța aceea ar fi trebuit să-l stânjenească pe flăcău; era mult mai șocat de faptul că Orry, care părea să aibă cincisprezece-șaisprezece ani, trăia de vreo sută cincizeci de ani. Și el însuși?

— *Alterra,* continuă Orry, decolase de la o bază din apropierea vechiului oraș Tevar de pe coastă, cu coordonatele stabilite pentru Terra. Nava purta nouăsprezece bărbați, femei și copii, în mare parte kelshak și descendenți din coloniști; adulții fuseseră selectați de Consiliul Armonios al Imperiului în funcție de educație, inteligență, curaj, generozitate și arlesh. Nu cunosc un termen pentru „arlesh“ în galaktikă, își fulgeră Orry surâsul ingenuu. „Rale“ înseamnă... ceea ce-i corect să faci, de pildă să înveți la școală, sau felul cum un râu își urmează albia, și cred că „arlesh” provine din „rale”.

— Tao? întrebă Falk, însă Orry nu auzise niciodată de Vechiul Canon al Omului. Ce s-a întâmplat cu nava? Ce s-a întâmplat cu ceilalți șaptesprezece oameni?

— Am fost atacați la Barieră. Shingii au ajuns acolo abia după ce *Alterra* fusese distrusă și atacatorii se împrăștiau. Erau rebeli, în vehicule planetare. Shingii m-au recuperat dintr-un astfel de vehicul, dar nu știau dacă ceilalți fuseseră uciși sau capturați de rebeli. Au continuat să caute pe toată planeta, iar acum un an au auzit un zvon despre un bărbat care trăia în Pădurea Răsăriteană și care putea să fi fost unul dintre noi...

— Ce-ți mai amintești din toate acelea... atacul și restul?

— Nimic. Știi cum te afectează zborul la viteza luminii...

— Știu că timpul încremenește pentru cei aflați în navă, însă nu știu cum se simte asta.

— Păi, nici eu nu-mi reamintesc foarte clar. Eram doar un băiat – aveam nouă ani după timpul terran. Și nu sunt sigur că cineva și-ar putea reaminti clar. Nu poți spune cum se... cum se asociază lucrurile. Vezi și auzi, dar nu se-mbucă între ele – nimic *nu mai înseamnă* ceva – nu pot să explic. Este oribil, totuși numai ca în vis. Însă apoi, când revii în spațiul planetar, treci prin Barieră, cum o numesc Lorzii, care-i face pe pasageri să-și piardă cunoștința, dacă nu sunt pregătiți. Nava noastră n-a fost pregătită. Niciunul dintre noi nu-și revenise în simțire când am fost atacați, așa că eu nu-mi amintesc, la fel... la fel ca tine, prech Ramarren. Când mi-am recăpătat cunoștința, eram la bordul unei nave shing.

— Tu de ce ai fost luat?

— Tatăl meu era căpitanul expediției. Și mama era în navă. Înțelegi, prech Ramarren, dacă n-am fi plecat toți împreună... vreau să zic că dacă te-ai fi întors pe Werel, toate rudele directe ar fi fost moarte de foarte mult timp. Sigur că da, asta n-a contat până la urmă, fiindcă părinții mei tot au murit. Sau poate că și ei au fost tratați ca tine și... și nu m-ar recunoaște dacă m-ar întâlni...

— Care a fost rolul meu în expediție?

— Erai navigatorul nostru.

Ironia informației aceleia îl făcu pe Falk să se crispeze, însă Orry continuă în felul lui naiv și respectuos:

— Asta însemna că tu stabileai cursul navei, coordonatele – tu erai cel mai mare proskeny, matematician-astronom, dintre toți kelshy. Erai prechnowa pentru toți cei de la bord, mai puțin tatăl meu, Har Weden. Tu faci parte din al Optulea Ordin, prech Ramarren! Tu... Îți mai amintești ceva din toate astea...?

Falk clătină din cap.

Cedând până la urmă, băiatul rosti trist:

— Nu pot crede realmente că nu-ți reamintești, decât când faci așa.

— Când clatin din cap?

— Pe Werel, noi ridicăm din umeri în semn de negație. Uite așa!

Simplitatea lui Orry era irezistibilă. Falk încercă să strângă din umeri și avu impresia că gestul acela deținea un firesc care l-ar fi putut convinge că era într-adevăr un obicei vechi. Surâse și Orry se înveseli pe dată.

— Semeni tare mult cu tine însuși, prech Ramarren, și în același timp ești tare diferit! Iartă-mă. Dar ce au făcut ei ca să uiți atât de multe?

— M-au distrus. Bineînțeles că sunt ca mine însumi, fiindcă sunt eu însumi. Sunt Falk...

Lăsă capul în mâini. Stingherit, Orry tăcu. Aerul rece și liniștit al camerei strălucea în jurul lor ca o nestemată verde-albăstruie; peretele vestic sclipea sub razele soarelui din amurg.

— Cât de îndeaproape te urmăresc ei aici?

— Lorzilor le place să am asupra mea un comunicator, dacă plec cu mașinile zburătoare. Orry își atinse brățara de pe încheietura mâinii stângi, care părea alcătuită din zale simple de aur. La urma urmelor, poate fi periculos printre băștinași.

— Totuși ești liber să mergi unde vrei?

— Sigur că da. Camera asta, a ta, este la fel ca a mea, care se află dincolo de canion. Orry păru din nou derutat. Prech Ramarren, să știi că noi nu avem inamici aici...

— Nu? Atunci unde sunt inamicii noștri?

— Păi... afară... acolo de unde ai venit tu...

Se priviră în tăcere și în neînțelegere reciprocă.

— Tu crezi că oamenii sunt inamicii noștri – terranii, ființele umane? Tu crezi că ei mi-au distrus mintea?

— Cine alții? rosti Orry, speriat, căscând larg ochii.

— Extratereștrii – Inamicul – shingii!

— Dar, rosti băiatul cu blândețe sfioasă, parcă înțelegând în cele din urmă cât de complet ignorant și rătăcit era fostul lui superior și dascăl, n-a existat niciodată vreun Inamic. N-a existat niciodată vreun Război.

Camera se cutremură ușor ca un gong lovit, într-o vibrație aproape inaudibilă, iar după o clipă un glas imaterial rosti:

— Începe ședința Consiliului.

Ușa-fantă se deschise și intră o siluetă înaltă, măreață, în robă albă și perucă neagră, bogat împodobită. Sprâncenele îi erau rase și redesenate mai sus, arcuite; chipul, mascat de farduri la nivelul unei netezimi mate, era al unui bărbat îndesat de vârstă mijlocie. Orry se sculă iute de la masă și făcu o plecăciune, șoptind:

— Lord Abundibot.

— Har Orry, îl salută bărbatul cu glasul redus de asemenea la nivelul unui murmur scârțâit, după care se întoarse spre Falk. Fii bine-venit, Agad Ramarren. Consiliul Pământului se reunește pentru a-ți răspunde la întrebări și a-ți analiza cererile. Privește acum...

Se uitase la Falk doar pentru o secundă și nu se apropie de wereleni. Degaja un aer straniu de putere și în același timp de completă siguranță de sine și egoism. Era aparte, inabordabil. Toți trei rămaseră nemișcați un moment; urmând privirile celorlalți, Falk văzu că peretele interior al camerei se încețoșase și schimbase, părând acum o gelatină cenușie, limpede, în care tremurau și pâlpâiau forme. După aceea imaginea deveni clară și Falk își ținu răsuflarea. Era chipul lui Estrel, de zece ori mai mare decât în realitate. Ochii ei îl priveau cu calmul îndepărtat al unei picturi.

— Sunt Strella Siobelbel.

Buzele imaginii tremurară, totuși glasul nu avea o localizare precisă, ci era o șoaptă rece și abstractă care vibra în aerul încăperii.

— Am fost trimisă să aduc în Oraș un membru al Expediției Werel despre care se spunea că trăiește în estul Continentului Unu. Cred că acesta este bărbatul.

Iar fața ei păli și dispăru, înlocuită de cea a lui Falk.

Un glas imaterial, sâsâit, întrebă:

— Har Orry recunoaște această persoană?

Când Orry răspunse, chipul îi apăru pe ecran.

— Este Agad Ramarren, Navigatorul navei *Alterra.*

Fața băiatului dispăru la rândul ei și ecranul rămase gol, pâlpâind ușor, în timp ce multe glasuri murmurară și foșniră în aer, ca o discuție între spirite ce vorbeau o limbă necunoscută. Așa își țineau shingii Consiliul: fiecare în propria lui cameră, separați, doar cu prezența vocilor șoptitoare. Pe când întrebările și răspunsurile acelea de neînțeles continuară, Falk murmură spre Orry:

— Tu cunoști limba asta?

— Nu, prech Ramarren. Ei îmi vorbesc întotdeauna în galaktikă.

— De ce discută așa, și nu față în față?

— Sunt foarte mulți – Lordul Abundibot mi-a spus că în Consiliul Pământului se întâlnesc mii și mii. Iar ei sunt împrăștiați pe toată planeta, în multe locuri, deși Es Toch este singurul oraș. Acesta este Ken Kenyek.

Zumzetul glasurilor fără trup se stinsese și pe ecran apăruse alt chip: un bărbat cu piele albă ca de mort, păr negru și ochi alburii.

— Agad Ramarren, ne-am întrunit în Consiliu, iar tu ai fost adus în Consiliul nostru ca să-ți poți termina misiunea pe Pământ și, dacă dorești, să te întorci acasă. Lord Pelleu Abundibot îți va vorbi direct în minte.

Peretele reveni brusc la verdele translucid normal. Bărbatul înalt aflat de cealaltă parte a camerei îl privea fix pe Falk. Buzele nu i se mișcau, dar Falk îl auzi vorbind, nu într-o șoaptă acum, ci clar – foarte clar. N-ar fi putut crede că era graiul minții, totuși nu putea fi nimic altceva. Despuiată de caracter și timbru, forma aceasta de voce era comprehensibilitate pură, rațiune adresându-se rațiunii.

— Îți vorbesc în graiul minții pentru ca să poți auzi doar adevărul. Pentru că nu este adevărat că noi, care ne autointitulăm shingi, sau orice alți oameni, putem deforma sau ascunde adevărul în vorbirea paraverbală. Minciuna pe care oamenii ne-o atribuie este în sine o minciună. Dar dacă alegi să folosești graiul vorbit, fă-o și noi ne vom conforma în același fel.

— Nu am abilitate pentru a vorbi în minte, spuse Falk cu voce tare după o pauză. Glasul îi suna puternic și răgușit după contactul mental care fusese sclipitor și silențios. Te aud totuși destul de bine. Eu nu cer adevărul. Cine sunt eu ca să cer adevărul? Aș dori să aud însă ce alegeți voi să-mi spuneți.

Tânărul Orry păru șocat. Fața lui Abundibot nu exprima absolut nimic. În mod vădit, el era acordat atât la Falk, cât și la Orry – o reușită rară în sine, potrivit experienței lui Falk –, deoarece Orry auzea totul în mod cert când reîncepu vorbirea telepatică.

— Oamenii ți-au șters mintea și apoi te-au învățat ce doreau ei să știi, ce doreau ei să crezi. Fiindcă ai fost învățat în felul acela, nu ai avut încredere în noi. Ne-am temut că așa va fi. Întreabă însă orice dorești Agad Ramarren de Werel și noi îți vom răspunde cu adevărul.

— De cât timp sunt aici?

— De șase zile.

— De ce am fost drogat și amăgit la început?

— Am încercat să-ți restabilim memoria. Am dat greș.

Nu-l crede, nu-l crede, își spuse Falk cu atâta forță, încât shingul, dacă avea cât de cât abilitate empatică, receptă neîndoios mesajul limpede. Asta nu conta. Jocul trebuia jucat, și jucat în felul lor, deși ei stabileau toate regulile și aveau toate abilitățile. Nepriceperea lui nu conta. Conta în schimb onestitatea. Acum miza totul pe o singură convingere: că un om onest nu poate fi înșelat, că adevărul, dacă jocul era jucat corect până la capăt, va duce la adevăr.

— Spune-mi de ce ar trebui să am încredere în voi, zise el.

Graiul minții, pur și clar ca o notă muzicală produsă electronic, reîncepu, în vreme ce Abundibot, el și Orry stăteau nemișcați, ca piese pe o tablă de șah.

— Noi, cei pe care tu ne cunoști ca shingi, suntem oameni. Suntem terrani născuți pe Pământ din descendență umană, la fel cum a fost strămoșul tău Jacob Agat din Prima Colonie de pe Werel. Oameni te-au învățat ceea ce credeau ei despre istoria Pământului în cele douăsprezece secole scurse de la întemeierea Coloniei pe Werel. Acum noi – tot oameni – te vom învăța ce știm noi. N-a existat niciun Inamic care să vină vreodată de la stele îndepărtate ca să atace Liga Tuturor Lumilor. Liga a fost distrusă de revoluție, război civil, de propria ei corupție, militarism și despotism. Pe toate planetele au existat revolte, rebeliuni, uzurpări; de pe Prima Lume au pornit represalii care au pârjolit planete transformându-le în zgură neagră. Nicio navă luminică n-a mai plecat într-un viitor atât de riscant: doar SPL-urile, navele-proiectile superluminice, distrugătoarele de lumi. Pământul n-a fost nimicit, dar au fost nimicite jumătate din popoarele sale, orașele, navele și ansiblurile, arhivele, cultura – totul în doi ani teribili de război civil între Loialiști și Rebeli, facțiuni dotate cu armele indescriptibile construite de Ligă pentru a lupta împotriva inamicilor extratereștri. Unii oameni disperați de pe Pământ au dominat conflictul pentru o vreme, însă, înțelegând inevitabilitatea ulterioarelor contrarevolte, distrugeri și ruinări, au utilizat o armă nouă. Ei au mințit. Au inventat un nume pentru ei înșiși, un limbaj, ca și povești vagi despre îndepărtata planetă natală de pe care sosiseră, apoi au continuat să răspândească pe tot Pământul, în propriile lor rânduri, dar și în taberele Loialiștilor, zvonul că sosise Inamicul. Războiul civil se datora exclusiv Inamicului. Inamicul se infiltrase peste tot, dezintegrase Liga și conducea Pământul, se afla acum la putere și urma să pună capăt războiului. Iar Inamicul reușise toate astea prin neașteptata și sinistra sa putere extraterestră: puterea minciunii în minte. Oamenii au crezut povestea. Se potrivea cu panica lor, cu disperarea, cu sfârșeala. Întrucât lumea zăcea în ruine în jur, ei s-au predat înaintea unui Inamic pe care erau mulțumiți să-l creadă supranatural și invincibil. Au înghițit momeala păcii și de atunci au trăit în pace. Noi, cei din Es Toch, povestim un mit, potrivit căruia la începutul începuturilor Creatorul a spus o minciună uriașă. Nu exista absolut nimic, dar Creatorul a spus: Există! Și iată, pentru ca minciuna lui Dumnezeu să poată fi

adevărul lui Dumnezeu, universul și-a început existența... Dacă pacea umană depindea de o minciună, au existat doritori să întrețină minciuna.

Fiindcă oamenii insistau că Inamicul venise și conducea Pământul, noi ne-am autointitulat Inamicul și am condus. Nimeni n-a venit să ne conteste minciuna ori să ne spulbere pacea. Planetele Ligii sunt toate izolate, epoca zborurilor interstelare a trecut și doar poate o dată la un secol câte o navă de pe o planetă îndepărtată nimerește din greșeală aici, așa cum a fost cu nava voastră. Există rebeli împotriva conducerii noastre, precum cei care v-au atacat la Barieră. Noi încercăm să-i controlăm, deoarece, în mod bun sau rău, purtăm și am purtat vreme de un mileniu povara păcii umane. Pentru că am spus o minciună uriașă, trebuie să susținem acum o lege uriașă. Cunoști legea pe care noi – oameni între oameni – o impunem: Legea unică, învățată în ceasul cel mai teribil al omenirii.

Graiul minții sclipitor și atonal încetă; fusese ca rotirea unui comutator care stinsese o lumină. În tăcerea ca bezna ce urmă, tânărul Orry șopti cu glas tare:

— Respect pentru Viață.

Tăcere din nou. Falk rămase nemișcat, încercând să nu-și trădeze pe chip sau în gândurile poate audibile confuzia și nesiguranța pe care le simțea. Oare tot ce învățase era fals? Oare omenirea nu avea într-adevăr niciun Inamic?

— Dacă aceasta este istoria adevărată, zise el în cele din urmă, de ce n-o spuneți și de ce n-o dovediți oamenilor?

— Noi suntem oameni, sosi răspunsul telepatic. Suntem mii și mii care știm adevărul. Noi suntem cei care avem puterea și cunoașterea și le folosim pentru pace. De-a lungul istoriei omenirii au existat epoci întunecate când oamenii au considerat că lumea este condusă de demoni, iar aceasta este una dintre ele. Noi jucăm rolul demonilor din mitologiile lor. Îi ajutăm când ei încep să-și înlocuiască mitologia cu rațiune... și atunci ei învață adevărul.

— De ce îmi spui toate astea?

— Pentru binele adevărului și pentru propriul tău bine.

— Cine sunt eu ca să merit adevărul? repetă rece Falk, privind peste încăpere spre chipul ca o mască al lui Abundibot.

— Tu ai fost un mesager de pe o lume pierdută, o colonie despre care toate înregistrările dispăruseră în Anii Patimilor. Tu ai venit pe Pământ, dar noi, Lorzii Pământului, n-am reușit să te protejăm. Asta ne-a rușinat și ne-a îndurerat. Oameni de pe Pământ te-au atacat, au ucis sau au șters mințile tuturor tovarășilor tăi – oameni de pe Pământ, de pe planeta la care tu te-ai întors după atâtea secole. Au fost rebeli de pe Continentul Trei, care nu-i nici atât de primitiv, nici atât de puțin populat precum Continentul Unu. Au folosit vehicule interplanetare furate și v-au atacat fără avertisment, presupunând că orice navă luminică aparține „shingilor". Dacă am fi fost mai atenți, am fi putut preveni acțiunea aceea. Îți datorăm orice despăgubiri am fi în stare să ți le acordăm.

— Toți anii aceștia te-au căutat pe tine și pe ceilalți, interveni Orry, sincer și ușor rugător.

Era clar că dorea foarte mult ca Falk să creadă totul, să accepte și să... ce să facă?

— Ați încercat să-mi restabiliți memoria, zise Falk. De ce?

— Nu de aceea ai venit aici: pentru a-ți găsi eul pierdut?

— Așa este, dar eu...

Nu știa nici măcar ce întrebări să pună; nu putea nici să creadă, nici să nu creadă tot ce i se spusese. Aparent nu existau standarde după care să judece. Era de necrezut ca Zove și ceilalți să-l fi mințit, însă era cu siguranță posibil ca ei înșiși să fi fost înșelați și ignoranți. El era sceptic față de toate afirmațiile lui Abundibot, totuși acestea fuseseră trimise mental, în graiul minții limpede și imediat, în care minciuna era imposibilă... sau era posibilă? Dacă un mincinos spune că el nu minte... Falk renunță din nou la toată logica aceea. Îl privi iarăși pe Abundibot și zise:

— Te rog, nu-mi mai vorbi în minte. Aș... prefera mai degrabă să-ți aud glasul. Mi s-a părut că ai spus că nu mi-ați putut restabili memoria?

Șoapta stinsă și scârțâitoare a lui Abundibot în galaktikă sună straniu după fluența graiului minții.

— Nu am putut-o face prin metodele pe care le-am utilizat.

— Dar există și alte metode?

— Posibil. Crezusem că ți se aplicase un blocaj parahipnotic, totuși mintea ta a fost de fapt ștearsă. Nu știm unde au învățat rebelii tehnica aceasta, pe care noi o ținem strict secretă. Un secret încă și mai strict păzit este faptul că o minte ștearsă poate fi restabilită. Un surâs apăru pentru o clipă pe chipul greoi, ca o mască. Utilizând tehnicile noastre psihocomputerizate, credem că am putea efectua restaurarea în cazul tău. Ele necesită însă blocarea permanentă și totală a personalității înlocuitoare și de aceea n-am dorit să trecem la fapte fără acordul tău.

Personalitatea înlocuitoare... Nu însemna nimic în sine. Ce voia să spună?

Falk simți un fior foarte rece pe spinare și rosti cu grijă:

— Vrei să spui că pentru a-mi reaminti ce am fost, trebuie... să uit ce sunt acum?

— Din păcate, da. Regretăm foarte mult, dar în același timp considerăm că pierderea unei personalități înlocuitoare care n-a existat decât câțiva ani nu este poate un preț prea mare pentru redobândirea unei minți așa cum a fost, neîndoios, a ta. Desigur, și pentru posibilitatea încheierii misiunii tale importante printre stele: revenirea la planeta natală cu informațiile pe care le-ai căutat cu atâta curaj.

În ciuda șoaptelor sale nesigure, neobișnuite cu sunetul, Abundibot era la fel de fluent în vorbire ca și în graiul minții; cuvintele lui se revărsau și Falk le prindea înțelesul, atunci când îl prindea, doar la a treilea sau al patrulea ricoșeu...

— Posibilitatea... Încheierii...? repetă el, simțindu-se ca un idiot și se uită către Orry, parcă pentru a-l susține. Vrei să spui că m-ați trimite – că ne-ați trimite – înapoi la... planeta aceasta de pe care se afirmă că aș fi sosit?

— Am considera ca pe o onoare și un început al despăgubirilor ce ți se cuvin să-ți dăruim o navă luminică pentru călătoria spre casă, spre Werel.

— Pământul este casa mea, rosti Falk cu violență bruscă.

Abundibot tăcu. După un minut, Orry vorbi pe un ton nostalgic:

— Prech Ramarren, Werel este casa mea. Iar fără tine, nu mă voi putea întoarce niciodată acolo.

— De ce?

— Nu știu unde este. Eram doar un copil. Nava ne-a fost distrusă, computerele de curs și totul a fost aruncat în aer când am fost atacați. Eu nu pot să recalculez cursul!

— Însă oamenii ăștia au nave luminice și computere de curs! Ce vrei să spui? Nu trebuie să știi decât steaua pe a cărei orbită se află Werel.

— Dar n-o știu.

— Asta-i o prostie, începu Falk împins de o neîncredere tot mai mare care se transforma în furie.

Abundibot ridică mâna cu un gest neașteptat de puternic.

— Agad Ramarren, șopti el, lasă-l pe băiat să explice.

— Să explice că nu cunoaște numele soarelui planetei sale?

— Este adevărat, prech Ramarren, rosti Orry tremurător și învăpăiat la față. Dacă... dacă ai fi fost tu însuți, ai fi știut-o fără să mai fie nevoie s-o spun. Eu eram în a noua fază-lunară... eram încă în Nivelul Unu. Nivelurile... Uite cum stau lucrurile, cred că civilizația noastră, de acasă, diferă de tot ce există pe Pământ. Acum, când o privesc prin lumina celor ce încearcă Lorzii să facă aici și a idealurilor democratice, îmi dau seama că este foarte înapoiată din unele puncte de vedere. În sfârșit – noi avem Nivelurile, care traversează toate Ordinele și rangurile și formează Armonia Esențială a... prechnoye... Nu știu termenul în galaktikă. Cred că poate fi „cunoaștere”. Fiind copil, eu eram la Nivelul Unu, pe când tu erai la Nivelul și Ordinul Opt. Iar fiecare Nivel are... lucruri pe care nu le înveți și lucruri care nu-ți sunt spuse și nu-ți pot fi spuse sau înțelese, până nu intri în el. Și mi se pare că sub Nivelul Șapte nu înveți Adevăratul Nume al Lumii sau Adevăratul Nume al Soarelui; ele sunt pur și simplu „lumea” – Werel – și „soarele” – prahan. Adevăratele Nume sunt cele vechi și se găsesc în Analectele Opt ale Cărților Alterrei, cărțile Coloniei. Ele sunt în galaktikă, așa că ar însemna ceva pentru Lorzii de aici. Dar eu nu le-am putut spune, fiindcă nu le știam; tot ce știu este „soare” și „lume”, iar așa nu pot să ajung acasă... și nici tu n-ai putea ajunge, dacă nu ți-ai reaminti ce ai știut! Care soare?

Care planetă? Prech Ramarren, trebuie să-i lași să-ți recupereze memoria! Vezi acum?

— Ca printr-un geam întunecat{3}, răspunse Falk.

Iar cu cuvintele acelea din Canonul Iahve, el își aminti totul dintr-odată, sigur și perfect conturat în toiul uimirii sale, soarele strălucind deasupra Poienii, sclipitor pe balcoanele înconjurate de ramuri și bătute de vânt ale Casei Pădurii. Așadar el venise aici nu pentru a-și afla propriul nume, ci numele soarelui, numele adevărat al soarelui.

8

Bizarul Consiliu invizibil al Lorzilor Pământului se terminase. La plecare, Abundibot îi spusese lui Falk:

— Alegerea îți aparține: să rămâi Falk, oaspetele nostru pe Pământ, sau să-ți recapeți moștenirea și să-ți închei destinul ca Agad Ramarren de Werel. Noi dorim ca alegerea să fie făcută pe baza deținerii tuturor informațiilor și fără grabă. O așteptăm și ne vom supune ei. După care i se adresase lui Orry: Har Orry, plimbă-ți seamănul prin Oraș și anunță-ne orice ați dori.

Ușa-fantă se deschisese în spatele lui Abundibot, care se retrăsese, și silueta lui înaltă și mătăhăloasă dispăruse atât de instantaneu, încât păruse că fusese răsucit un comutator. Oare fusese cu adevărat acolo, în materialitate, sau doar ca un fel de proiecție? Falk nu era sigur. Se întrebase dacă până atunci văzuse cu adevărat un shing sau numai umbrele și imaginile shingilor.

— Există vreun loc unde ne-am putea plimba... sub cerul liber? se adresă brusc băiatului, sătul de modurile și zidurile indirecte și imateriale ale locului aceluia, și se întrebă în același timp cât de departe se extindea în realitate libertatea lor.

— Oriunde, prech Ramarren. Pe străzi... sau vrei să luăm un glisor? În Palat există și o grădină.

— Grădina va fi foarte bună.

Orry îl conduse pe un coridor uriaș, pustiu și strălucitor, apoi printr-o ușă-valvă într-o odăiță.

— Grădina, spuse el cu glas tare și valva se închise.

---

3 Trimiterea din original, „Through a glass, darkly", este din Epistola întâia către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel, 13, 12: „Vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură" (n. tr.).

Nu se simți nicio senzație de mișcare, dar când valva se redeschise, ieșiră într-o grădină. Nu era nici pe departe sub cerul liber: pereții translucizi scânteiau de luminițele Orașului, aflate hăt dedesubt, și Luna, aproape plină, lucea deformată și încețoșată prin acoperișul sticlos. Locul era plin de lumini și umbre delicate, mișcătoare, ticsit de tufișuri și liane tropicale, care se întrețeseau deasupra spalierelor și atârnau din arbori; florile lor crem și stacojii înmiresmau aerul umed, iar frunzișul oculta vederea la numai un metru de jur împrejur. Falk se răsuci iute, pentru a se asigura că poteca spre ieșire rămăsese deschisă îndărătul lor. Liniștea fierbinte, apăsătoare și parfumată era stranie; pentru o clipă i se păru că adâncurile ambigui ale grădinii ascundeau un indiciu extraterestru și enorm de îndepărtat, nuanțele, dispoziția și complexitatea unei lumi pierdute, o planetă de arome și iluzii, de smârcuri și transformări...

Pe aleea dintre florile adumbrite, Orry se opri să scoată dintr-o casetă un tub mic și alb; îl puse cu un capăt între buze, apoi aspiră cu nesaț. Falk era prea absorbit de alte impresii pentru a-l băga în seamă, dar, parcă ușor stânjenit, băiatul explică:

— Este pariitha, un tranchilizant – toți Lorzii îl folosesc, fiindcă are un efect stimulator asupra minții. Dacă vrei să...

— Nu, mulțumesc. Aș dori să te întreb mai multe lucruri.

Cu toate acestea, șovăia. Noile lui întrebări nu puteau fi pe de-a întregul directe. Pe toată durata explicațiilor „Consiliului” și ale lui Abundibot, Falk simțise, recurent și inconfortabil, că totul era un spectacol – o *piesă*, așa cum văzuse pe străvechile suluri-proiectoare din biblioteca Prințului de Kansas, Jocul-viselor de pe Hain, bătrânul și nebunul rege Lir, delirând pe un câmp de iarbă neagră bântuit de furtuni. În mod straniu însă, el avusese impresia clară că spectacolul nu fusese jucat în folosul său, ci al lui Orry. Nu înțelegea motivul, totuși simțise în mod repetat că toate cuvintele pe care i le adresase Abundibot avuseseră rolul de a-i dovedi ceva băiatului.

Iar băiatul îl crezuse. Pentru el nu fusese un spectacol; decât dacă poate el însuși fusese actor în piesa aceea.

— Un lucru mă nedumerește, spuse Falk cu grijă. Mi-ai spus că Werel se află la o sută treizeci sau o sută patruzeci de ani-lumină de Pământ. Câte stele se pot găsi exact la distanța aceea?

— Lorzii au spus că la o depărtare cuprinsă între o sută cincisprezece și o sută cincizeci de ani-lumină există patru stele cu planete care ar putea fi sistemul nostru natal. Ele se află însă în patru direcții diferite și dacă shingii ar trimite o navă să le investigheze, ar putea fi necesari până la o mie trei sute de ani de timp real ca să se deplaseze între cele patru posibilități, pentru a o găsi pe cea adevărată.

— Deși erai copil, pare ciudat că nu știai cât va dura călătoria... că nu știai, adică, ce vârstă vei avea când vei reveni acasă.

— Se vorbea de „doi ani“, prech Ramarren – adică aproximativ o sută douăzeci de ani terrani –, dar pentru mine a fost clar că aceea nu era cifra exactă și că nu trebuia să mă interesez care era ea.

Revenind astfel la Werel, băiatul vorbi pentru o clipă cu o undă de fermitate sobră pe care n-o dovedea în alte ocazii.

— S-ar putea ca, neștiind pe cine sau ce vor găsi pe Pământ, adulții din Expediție să fi dorit să se asigure că noi, copiii, lipsiți de tehnici de protecție a minții, nu puteam dezvălui coordonatele Werelului unui inamic. Poate că era mai sigur ca noi să fim ignoranți.

— Mai ții minte cum arătau stelele de pe Werel – configurațiile constelațiilor?

Orry ridică din umeri în semn de negație, apoi surâse.

— Și Lorzii m-au întrebat asta. Eu m-am născut Iarna, prech Ramarren. Când am plecat, Primăvara abia începea. Rareori am văzut un cer senin.

Dacă toate astea erau reale, atunci s-ar fi părut că într-adevăr doar el – mai exact, eul lui suprimat, Ramarren – putea spune de unde venise împreună cu Orry. Oare asta ar fi explicat atunci ceea ce părea a fi enigma centrală: interesul shingilor față de el, aducerea lui aici sub tutela lui Estrel și oferta lor de a-i restabili memoria? Exista o planetă care nu se afla sub controlul lor, acolo se reinventase zborul la viteza luminii și ei ar fi dorit să știe unde se găsea. Iar dacă îi restaurau memoria, Falk le-ar fi putut spune. Dacă îi puteau restaura memoria. Dacă cel mai mic lucru din toate pe care i le spuseseră era adevărat.

Falk oftă. Îl obosea clocotul acesta de suspiciuni, abundența de minuni neconfirmate. Uneori se întreba dacă nu cumva mai era sub influența vreunui drog. Se simțea complet inadecvat să aprecieze ce ar fi trebuit să facă. El și probabil băiatul acesta erau ca niște jucării în mâinile unor jucători ciudați și lipsiți de credință.

— Cel pe nume Abundibot... a fost cu adevărat în cameră sau a fost doar o proiecție, o iluzie?

— Nu știu, prech Ramarren, răspunse Orry. Substanța pe care o aspira din tub părea să-l liniștească și să-i ridice moralul; fusese mereu mai degrabă copilăros, iar acum vorbea cu o destindere veselă. Mă aștept să fi fost acolo, totuși ei nu se apropie niciodată de mine. Vreau să-ți spun ceva ciudat: în cei șase ani cât am fost aici, n-am atins niciodată pe vreunul. Se țin mereu la distanță, separați și singuri. Nu vreau să-nțelegi că n-ar fi binevoitori, se grăbi el să adauge privindu-i cu ochi limpezi pe Falk ca să se asigure că nu lasă o impresie greșită. Sunt foarte amabili. Eu țin mult la Lordul Abundibot, Ken Kenyek și Paria, dar ei sunt... mai presus de mine... Știu foarte multe. Au foarte multe griji. Ei păstrează cunoașterea vie, mențin pacea și poartă poverile, și au făcut asta de o mie de ani, în timp ce restul oamenilor de pe Pământ nu-și asumă nicio responsabilitate și trăiesc în libertate animalică. Semenii lor oameni îi urăsc și nu vor învăța adevărul oferit de ei. De aceea trebuie să se țină mereu la depărtare, să stea singuri, pentru a păstra pacea, abilitățile și cunoașterea care, fără ei, ar fi pierdută în câțiva ani, din cauza triburilor de războinici, caselor, Rătăcitorilor și canibalilor hoinari.

— Nu toți sunt canibali, zise Falk sec.

Lecția bine învățată a lui Orry părea să se fi terminat.

— Nu, încuviință el, cred că nu.

— Unii dintre ei spun că au decăzut atât de mult fiindcă shingii îi mențin în înapoiere. Că dacă ar căuta cunoaștere, shingii i-ar împiedica, iar dacă ar încerca să ridice propriul lor Oraș, shingii l-ar distruge atât pe el, cât și pe ei.

Urmă o pauză. Orry termină de aspirat din tubul de pariitha și-l îngropă cu grijă la rădăcina unui arbust cu flori lungi și atârnătoare, roșii precum carnea. Falk își așteptă răspunsul și încet-încet înțelese că nu-l va primi. Cuvintele lui pur și simplu nu ajunseseră în mintea băiatului, erau lipsite de înțeles pentru acesta.

Continuară să se plimbe printre luminile mișcătoare și miresmele umede ale grădinii, cu Luna încețoșată deasupra lor.

— Cea a cărei imagine a apărut prima, azi... pe ea o cunoști?

— Strella Siobelbel, răspunse prompt băiatul. Da, am mai văzut-o la întrunirile Consiliului.

— Este shingă?

— Nu, ea nu face parte dintre Lorzi. Cred că se trage dintr-un neam de băștinași munteni, însă a fost crescută în Es Toch. Mulți oameni își aduc sau își trimit copiii aici, pentru a fi crescuți în slujirea Lorzilor. Iar copiii cu minți subnormale sunt aduși aici și conectați la psihocomputere, pentru ca să se poată bucura de asemenea de realizările mărețe. Ei sunt cei pe care ignoranții îi numesc „uzinați“. Tu ai venit aici cu Strella Siobelbel, prech Ramarren?

— Am venit cu ea, am mers cu ea, am mâncat cu ea și m-am culcat cu ea. Își spunea Estrel și zicea că-i Rătăcitoare.

— Ți-ai fi putut da seama că nu era shingă..., zise băiatul, apoi se învăpăie la față, luă alt tub-tranchilizant și începu să aspire din el.

— O shingă nu s-ar fi culcat cu mine? întrebă Falk.

Băiatul ridică din umeri în negația wereleană, continuând să fie roșu la față; în cele din urmă, drogul îl încurajă să vorbească și spuse:

— Prech Ramarren, ei nu se ating de oamenii obișnuiți – ei sunt ca zeii, distanți, buni și înțelepți – se țin departe...

Era fluent, dar incoerent și copilăros. Oare își cunoștea propria solitudine, orfan și extraterestru, ieșit din copilărie și intrând în adolescență printre oamenii aceștia care se țineau distanți, care nu-l atingeau, care-l îndopau cu vorbe, dar îl lăsau atât de pustiit de realitate încât, la cincisprezece ani, căuta alinare într-un drog? Cu certitudine nu-și cunoștea izolarea ca atare – nu părea să aibă idei clare în multe privințe –, totuși uneori îl privea nostalgic pe Falk. Nostalgic și cu speranțe firave, privirea cuiva care, murind de sete într-un deșert de sare, ridică ochii spre un miraj. Falk ar fi dorit să-l întrebe multe altele, însă ar fi fost aproape inutil. Compătimindu-l, își puse mâna pe umărul lui firav. Orry tresări sub atingere, zâmbi timid și vag și aspiră iarăși din tranchilizant.

Revenit în odaia lui, unde totul era aranjat atât de luxos pentru confortul său – și pentru a-l impresiona pe Orry? –, Falk se plimbă o vreme înainte și înapoi ca un urs în cușcă, pentru ca în cele din urmă să se întindă să doarmă. În visele lui se afla într-o casă, așa cum fusese Casa Pădurii, însă oamenii de acolo aveau ochi de culoarea agatului și chihlimbarului. El încercă să le spună că era de-ai lor, că erau semeni, dar nu-i înțelegeau graiul și-l priveau straniu pe când se bâlbâiau și căuta cuvintele potrivite, cuvintele adevărate, numele adevărate.

Când se trezi, uzinați așteptau să-l servească. Îi îndepărtă cu un gest și ei plecară. Ieși pe hol. Nimeni nu-i opri calea și nu întâlni pe nimeni. Totul părea pustiu, nimeni nu umbla pe lungile coridoare încețoșate, pe rampe sau înăuntrul camerelor pe jumătate văzute, cu pereți pâcloși, ale căror uși nu le putu găsi. Dar în tot acel timp simți că era supravegheat, că toate mișcările lui erau urmărite.

Când reveni în odaie, Orry îl aștepta, dorind să-i arate orașul. Mergând pe jos sau cu un glisor paristolis, explorară toată după-amiaza străzile și grădinile terasate, podurile, palatele și clădirile din Es Toch. Orry primise o mulțime de foițe din iridiu care slujeau ca bani și, când Falk comentă că nu-i plăceau hainele bizare pe care i le puseseră la dispoziție gazdele sale, Orry insistă să meargă într-un magazin de unde să-și aleagă ceva pe gustul lui. Bărbatul stătu printre rafturi și mese cu materiale minunate, țesute și plastiformate, sclipitoare, cu configurații viu colorate; se gândi la Parth, care țesea la războiul ei micuț sub razele soarelui un șir de cocori albi pe fundal gri. „Voi țese pânză neagră pe care s-o port", spusese ea și, amintindu-și cuvintele acelea, Falk alese dintre toate curcubeiele minunate de robe, veșminte și haine, pantaloni negri, cămașă neagră și o mantie scurtă și neagră din pânza-iernii.

— Aduc puțin cu hainele noastre de acasă... de pe Werel, comentă Orry privindu-și pentru o clipă cu îndoială propria tunică roșie ca focul. Atât doar că noi nu avem acolo pânza-iernii. Oho, ar fi atâtea pe care le-am putea duce de pe Pământ pe Werel, să le povestim și să-i învățăm – dacă ne-am putea întoarce!

Se duseră după aceea la un restaurant construit pe o platformă transparentă deasupra defileului. Pe măsură ce seara rece din munții înalți întunecă abisul de dedesubt, clădirile ce se ridicau de pe marginile canionului scânteiară, iar străzile și podurile aeriene străluciră de lumini. Muzică unduia prin văzduh, în timp ce se ospătau cu mâncăruri al căror gust era ascuns de mirodenii și priveau mulțimile orașului venind și plecând.

Unii dintre cei care intrau în Es Toch erau îmbrăcați sărăcăcios, alții luxos, mulți în straie extravagante pentru travestiți, așa cum Falk își reamintea, vag, că o văzuse pe Estrel purtând. Existau numeroase conformații fizice, dintre care unele care nu semănau cu nimic din ce văzuse Falk vreodată. Unii oameni aveau piele albă, ochi albaștri și păr de culoarea paiului. Falk crezuse că se decoloraseră ei înșiși cumva, dar Orry îi spuse că proveneau din triburi ce trăiau într-o zonă de pe Continentul Doi, a cărei cultură era încurajată de shingi, care îi aduseseră pe conducătorii și pe tinerii lor aici, pentru a vedea Es Toch și a-i învăța căile.

— Nu este adevărat, prech Ramarren, că Lorzii refuză să-i învețe pe băștinași, ci băștinașii sunt cei care refuză să învețe. De pildă, aceștia albi împărtășesc cunoașterea Lorzilor.

— Și ce au uitat ei, ca să merite premiul ăsta? întrebă Falk, însă întrebarea nu însemnă nimic pentru Orry.

Băiatul nu știa aproape nimic despre „băștinași”, cum trăiau sau ce cunoștințe aveau. Pe vânzătorii din magazine și chelneri îi trata condescendent, totuși amabil, ca pe niște inferiori. Era posibil ca aroganța aceea s-o fi adus de pe Werel; el descrisese societatea kelshak ca fiind ierarhică și acut de conștientă de locul fiecărei persoane pe o scară sau într-un ordin, deși Falk nu înțelegea pe ce valori fusese întemeiat ordinul acela. Nu era vorba doar de un rang căpătat prin naștere, iar amintirile lui Orry din copilărie nu erau suficiente pentru a oferi o imagine clară. În același timp lui Falk nu-i plăcea tonul cuvântului „băștinași” în gura lui Orry și în cele din urmă întrebă cu o urmă de ironie:

— De unde știi cui trebuie să te pleci și cine trebuie să ți se plece? Eu nu-i pot deosebi pe Lorzi de băștinași. Lorzii *sunt* băștinași, nu-i așa?

— A, da. Băștinașii își spun așa, deoarece ei insistă că Lorzii sunt cuceritori extratereștri. Nici eu nu-i pot deosebi întotdeauna, răspunse băiatul cu surâsul lui vag, atrăgător și ingenuu.

— Majoritatea celor de pe stradă sunt shingi?

— Așa cred. Desigur, îi cunosc doar pe câțiva din vedere.

— Nu înțeleg ce îi deosebește pe Lorzi, pe shingi, de băștinași, dacă toți sunt terrani la origine?

— Păi, cunoașterea, puterea... Lorzii au stăpânit Pământul mai mult timp decât achinowao i-au stăpânit pe kelshy!

— Dar ei se mențin o castă aparte? Ai spus că Lorzii cred în democrație.

Era un termen străvechi și fusese uimit când îl folosise Orry; nu era sigur asupra înțelesului său, însă știa că avea legătură cu participarea generală la guvernare.

— Da, cu siguranță, prech Ramarren. Consiliul conduce democratic pentru binele tuturor și nu există un rege sau un dictator. Nu vrei să mergem la o sală pariitha? Dacă nu-ți place pariitha, au stimulente, dansatoare și cântăreți la tëanbul...

— Îți place muzica?

— Nu, zise băiatul cu candoare apologetică. Mă face să plâng sau să țip. Desigur pe Werel doar animalele și copiii mici cântă. Este... pare greșit să-i auzi pe adulți cântând, totuși Lorzilor le place să încurajeze artele băștinașe. Iar dansurile sunt uneori foarte frumoase...

— Nu.

O agitație îl cuprindea pe Falk, dorința de duce lucrurile până la capăt și de a termina cu ele.

— Am o întrebare pentru cel numit Abundibot, dacă ne va primi.

— Sigur că da. Mi-a fost profesor mult timp și-l pot apela prin comunicator.

Orry duse la gură brățara din zale de aur pe care o purta la încheietură. Cât timp vorbi în ea, Falk își reaminti de rugăciunile murmurate de Estrel în amuleta ei și se minună de propria și vasta lui mărginire. Orice prost ar fi ghicit că obiectul era un transmițător; orice prost, mai puțin el...

— Lordul Abundibot spune că putem veni oricând dorim. El se află în Palatul Răsăritean, anunță Orry și aruncă o foiță de bani spre chelnerul care-i conduse cu plecăciuni afară din restaurant.

Nori de furtună ascunseseră stelele și Luna, dar stelele străluceau de lumină. Falk mergea cu inima împovărată. În ciuda temerilor sale, tânjise să vadă orașul, *elonaae,* Locul Oamenilor, însă acesta îl tulburase și-l obosise. Nu mulțimile îl deranjaseră, deși din câte își amintea nu văzuse mai mult de zece case sau de o sută de oameni laolaltă. Nu realitatea orașului era copleșitoare, ci irealitatea sa. Acesta nu era un Loc al Oamenilor. Es Toch nu oferea o senzație a istoriei, a întoarcerii prin timp și extinderii prin spațiu, deși stăpânea planeta de un mileniu. Nu exista niciuna dintre bibliotecile, școlile și muzeele pe care străvechile suluri-proiectoare din Casa Zove îl împinseseră să le caute, nu existau nici monumente, nici vestigii ale Epocii Mărețe a Omului, nu exista o abundență de educație sau de bunuri. Banii pe care-i utilizau reprezentau o simplă larghețe din partea shingilor, pentru că nu exista o economie care să-i confere locului propria sa vitalitate. Deși se spunea că existau mulți Lorzi, ei aveau pe Pământ doar acest unic oraș, izolat, tot așa cum Pământul însuși era izolat de celelalte planete care alcătuiseră cândva Liga. Es Toch era autonom, independent și fără rădăcini; toată strălucirea și efemeritatea luminilor, mașinilor și chipurilor, mulțimea de străini, complexitatea luxoasă erau construite peste un hău din sol, peste un gol. Era Locul Minciunii. În același timp era minunat, ca o bijuterie sculptată căzută în vasta sălbăticie a Pământului: frumos, în afara timpului, complet străin.

Glisorul îi purtă peste unul dintre podurile aeriene fără balustrade, spre un turn luminos. Mult dedesubt, râul curgea invizibil în beznă; munții erau ascunși de noapte, furtună și strălucirea orașului. Uzinați îi primiră pe Falk și Orry la intrare, îi conduseră într-un elevator-valvă și de acolo într-o cameră ai cărei pereți, translucizi și lipsiți de ferestre ca întotdeauna, păreau făcuți dintr-o ceață albăstruie, scânteietoare. Îi rugară să ia loc și îi serviră cu pocale înalte din argint pline cu băutură. Falk gustă grijuliu și fu surprins să vadă că era același lichior cu gust de ienupăr pe care-l primise cândva în Enclava Kansas. Știa că era o băutură alcoolică puternică și nu mai bău, însă Orry își deșertă pocalul cu încântare. În odaie intră Abundibot, înalt, cu robă albă și chip ca o mască, care-i concedie pe uzinați cu un gest scurt. Se opri departe de Falk și Orry. Uzinații lăsaseră un al treilea pocal din argint pe măsuța mică. El îl ridică, parcă în gest de salut, îl goli, după care rosti cu glasul lui uscat și șoptit:

— Nu bei, Lord Ramarren. Pe Pământ există o zicală foarte veche: În vin este adevărul. Zâmbi, apoi zâmbetul îi dispăru brusc. Dar poate că setea ta este pentru adevăr, nu pentru vin.

— Doresc să-ți pun o întrebare.

— Numai una?

Nota de batjocură îi păru clară lui Falk, într-atât de evidentă, încât privi către Orry ca să vadă dacă o percepuse. Însă băiatul, care aspira din alt tub de pariitha, cu pleoapele coborâte peste ochii sur-aurii, nu observase nimic.

— Aș prefera să vorbesc singur cu tine pentru câteva momente, rosti Falk direct.

Orry ridică fruntea, surprins la vorbele acelea, iar shingul zise:

— Bineînțeles. Pentru răspunsul meu nu va conta însă câtuși de puțin dacă Har Orry este sau nu prezent. Nu putem ascunde de el nimic din ce ți-am putea spune ție, deoarece nu putem ascunde de tine nimic din ce i-am putea spune lui. Dacă preferi totuși ca el să plece, așa să fie.

— Așteaptă-mă pe hol, Orry, spuse Falk.

Docil, băiatul părăsi camera. Când buzele verticale ale ușii se încinseseră înapoia lui, Falk rosti – mai degrabă șopti, întrucât aici toți șopteau.

— Vreau să repet o întrebare pe care ți-am pus-o mai devreme. Nu sunt sigur dacă am înțeles răspunsul. Îmi puteți restaura memoria anterioară, doar cu prețul memoriei mele actuale – este adevărat?

— De ce mă întrebi ce este adevărat? Mă vei crede?

— De ce... de ce n-aș crede? replică Falk, dar inima i se strânse, fiindcă simți că shingul se juca cu el, așa cum ar fi făcut cu o făptură incompetentă și lipsită de putere.

— Nu suntem noi Mincinoșii? Nu trebuie să crezi tot ce spunem. Asta ai fost învățat în Casa Zove și asta crezi. Noi știm ce crezi tu.

— Răspunde-mi la ce am întrebat, zise Falk, știind inutilitatea încăpățânării sale.

— Îți voi spune ce ți-am spus și înainte, și pe cât pot de bine, deși Ken Kenyek cunoaște cel mai bine problemele acestea. El este cel mai iscusit dintre manipulatorii noștri de minți. Dorești să-l chem? – va fi de acord fără îndoială să se proiecteze aici, pentru noi. Nu? Nu contează, desigur. Simplist exprimat, răspunsul la întrebarea ta este următorul: Folosind terminologia noastră, mintea ta a fost ștearsă. Ștergerea minții este o operație, bineînțeles nu chirurgicală, ci paramentală, care implică echipamente psihoelectrice ale căror efecte sunt mai eficiente decât cele ale unui simplu blocaj hipnotic. Restaurarea unei minți șterse este posibilă, totuși operația este mult mai drastică decât înlăturarea unui blocaj hipnotic. În momentul acesta problema ta o reprezintă memoria parțială și structura secundară a personalității, adăugate ulterior – cele pe care tu le consideri „eul“ tău. Evident, lucrurile nu stau deloc așa. Dacă privim obiectiv, acest al doilea eu, dezvoltat, al tău este un simplu rudiment, redus emoțional și incompetent intelectual prin comparație cu cel adevărat care se află atât de adânc ascuns. Pentru că însă noi nu putem și nici nu ne așteptăm din partea ta să privești obiectiv, am vrea să te putem asigura că restaurarea lui Ramarren va include continuitatea lui Falk. Și am fost ispitiți să te mințim în privința asta, pentru a te cruța de temeri și îndoieli și a-ți ușura luarea deciziei. Este totuși preferabil să știi adevărul; nu dorim altceva și cred că nici tu n-ai dori. Adevărul este că atunci când vom restaura la starea și funcționarea ei normală totalitatea sinaptică a minții tale originare, dacă pot simplifica astfel operația incredibil de complexă pe care Ken Kenyek și psihocomputerele lui sunt pregătiți s-o efectueze, restaurarea va duce la blocarea completă a totalității sinaptice secundare pe care o consideri acum ca fiind mintea și eul tău. Această totalitate secundară va fi suprimată iremediabil: va fi ștearsă la rândul ei.

— Așadar pentru a-l învia pe Ramarren, trebuie să-l ucideți pe Falk.

— Noi nu ucidem, spuse shingul cu șoapta lui aspră, apoi repetă cu intensitate arzătoare în graiul minții: *Noi nu ucidem!*

Urmă o pauză.

— Pentru a obține câștigul cel mare, trebuie să renunți la câștigul cel mic, murmură shingul. Aceasta este regula eternă.

— Pentru a trăi, trebuie să fii de acord să mori, replică Falk și văzu o grimasă pe chipul-mască. Perfect! Sunt de acord. Consimt să vă las să mă omorâți. Consimțământul meu nu prea contează de fapt, nu-i așa? – totuși îl doriți.

— Noi nu te vom ucide. Șoapta era mai sonoră. Noi nu ucidem. Noi nu luăm viața. Noi te restaurăm la adevărata ta viață și adevărata ta ființă. Atât doar că trebuie să uiți. Acesta este prețul și nu există altă alegere sau îndoială: ca să fii Ramarren, trebuie să-l uiți pe Falk. Pentru asta trebuie să consimți, într-adevăr, dar este tot ce-ți cerem.

— Mai lăsați-mă o zi, spuse Falk, apoi se ridică sfârșind conversația.

Pierduse; era lipsit de puteri. Cu toate acestea, adusese o grimasă pe mască, atinsese, pentru o clipită, punctul sensibil al minciunii și în clipa aceea simțise că adevărul se afla foarte aproape, dacă ar fi avut inteligența sau puterea să-l atingă.

Falk părăsi clădirea împreună cu Orry și când ajunseră pe stradă îi spuse:

— Urmează-mă pentru un minut. Vreau să vorbesc cu tine în afara pereților ăstora.

Traversară artera animată până la muchia stâncii și acolo stătură umăr la umăr în vântul rece al nopții de primăvară, cu luminile podului țâșnind întruna pe lângă ei, peste hăul negru care se prăbușea în adânc de la marginea străzii.

— Când eram Ramarren, rosti Falk fără grabă, aveam dreptul de a-ți cere să-mi faci vreun serviciu?

— Absolut orice serviciu, răspunse băiatul cu promptitudinea serioasă care părea să-i fi fost inoculată de începuturile educației sale pe Werel.

Falk îl privi drept în ochi pentru câteva secunde. Îi arătă brățara din zale de aur de pe încheietura mâinii și, prin alt gest, arătă să și-o scoată și s-o arunce în defileu.

Orry dădu să vorbească. Falk își puse degetul pe buzele lui.

Privirea băiatului oscilă; șovăi, după care scoase brățara și o azvârli în beznă. Se întoarse apoi către Falk și pe chipul lui se distingeau limpede teama, confuzia și dorința de aprobare.

Pentru prima dată, Falk îi vorbi în graiul minții:

— Mai porți și alte dispozitive sau podoabe, Orry?

La început băiatul nu înțelese. Emisia lui Falk era nepricepută și slabă prin comparație cu shingii. Când pricepu în cele din urmă, el răspunse paraverbal cu mare claritate:

— Nu, doar comunicatorul. De ce mi-ai cerut să-l arunc?

— Vreau să vorbim fără să ne audă nimeni.

Băiatul părea uimit și speriat.

— Lorzii pot să audă, șopti el verbal. Ei pot auzi graiul minții oriunde, prech Ramarren – iar eu abia am început instruirea în apărarea minții...

— Atunci vom vorbi cu glas tare, zise Falk deși se îndoia că shingii puteau auzi graiul minții „oriunde", fără niciun ajutor de natură mecanică. Iată ce vreau să te rog. Se pare că Lorzii aceștia de Es Toch m-au adus aici pentru a-mi restabili memoria de Ramarren. Însă ei n-o pot face, sau n-o vor face, decât cu prețul memoriei mele despre mine așa cum sunt acum și cu prețul a tot ce am învățat pe Pământ. Ei insistă în privința asta. Eu nu vreau să se întâmple așa. Eu nu vreau să uit ceea ce știu și ghicesc și să fiu o unealtă ignorantă în mâinile lor. Nu vreau să mor din nou înainte de moartea mea! Nu cred că mă pot împotrivi lor, dar voi încerca și de aceea îți voi cere să-mi faci un serviciu...

Se opri, ezitând între alegeri, fiindcă nu-și pusese încă planul la punct.

Fața lui Orry, care devenise incitată, se încruntă acum, derutată, și în cele din urmă băiatul întrebă:

— Dar de ce...?

— Ce este? zise Falk, văzând că autoritatea pe care o exercitase pentru scurt timp asupra lui se evapora.

Îl șocase totuși pe Orry într-atât încât să întrebe „De ce?" și dacă avea să ajungă vreodată la sufletul său, acum era momentul.

— De ce n-ai încredere în Lorzi? De ce ar dori ei să-ți suprime amintirile despre Pământ?

— Pentru că Ramarren nu știe ce știu eu. Și nici tu nu știi. Iar ignoranța noastră poate să trădeze planeta care ne-a trimis aici.

— Dar tu... tu nici măcar nu-ți reamintești planeta noastră...

— Nu, însă nu-i voi sluji pe Mincinoșii care o conduc pe aceasta. Ascultă-mă! Asta-i tot ce pot ghici despre ce doresc ei. Ei îmi vor restaura mintea anterioară, pentru ca să afle numele adevărat și coordonatele planetei noastre natale. Dacă le vor afla în timp ce lucrează asupra minții mele, cred că mă vor ucide pe loc și-ți vor spune că operația a fost fatală sau îmi vor șterge mintea din nou și-ți vor spune că operația a dat greș. Dacă nu, mă vor lăsa să trăiesc, cel puțin până le voi spune ce doresc ei să știe. Iar ca Ramarren, eu nu voi ști destule ca să nu le spun. Apoi ne vor trimite înapoi la Werel ca unici supraviețuitori ai marii călătorii, care revin după secole pentru a povesti semenilor lor cum shingii țin aprinsă cu bravură torța civilizației pe Pământul întunecat și barbar. Shingii care nu sunt Inamicii oamenilor, ci Lorzi care se autosacrifică, Lorzi înțelepți care sunt în realitate oameni de pe Pământ, nu extratereștri sau cuceritori. Noi vom spune Werelului totul despre shingii prietenoși și werelenii ne vor crede. Vor crede minciunile în care credem noi. Și de aceea nu se vor teme de un atac din partea shingilor și nici nu vor trimite ajutoare către oamenii Pământului, oamenii adevărați care așteaptă mântuirea de Minciună.

— Prech Ramarren, spuse Orry, dar acelea nu sunt minciuni. Falk îl privi în lumina difuză, puternică, mișcătoare. Inima i se prăbuși, însă în cele din urmă rosti:

— Vei face serviciul pe care ți-l voi cere?

— Da, șopti băiatul.

— Fără să spui nimănui despre ce-i vorba?

— Da.

— Este ceva foarte simplu. Când mă vei vedea prima dată ca Ramarren – dacă mă vei revedea vreodată –, spune-mi așa: Citește prima pagină din carte.

— „Citește prima pagină din carte”, repetă Orry docil.

După aceea tăcură amândoi. Falk se simțea cuprins de inutilitate, ca o muscă înfășurată în mătasea păianjenului.

— Acesta este tot serviciul, prech Ramarren?

— Da.

Băiatul plecă fruntea și murmură o frază în limba lui natală, evident o formulă de făgăduială. Apoi întrebă:

— Ce să le spun despre comunicator, prech Ramarren?

— Adevărul. Important este să ții celălalt secret, răspunse Falk.

Cel puțin părea că nu-l învățaseră pe băiat să mintă. Totuși nu-l învățaseră nici să deosebească adevărul de minciuni.

Orry îl duse înapoi peste pod pe glisorul lui și bărbatul reintră în palatul sclipitor, cu pereți din cețuri în care îl adusese Estrel. După ce rămase singur în cameră, își dădu frâu liber furiei, știind cât de complet îl amăgiseră și dezarmaseră; după ce își stăpânise mânia, tot continuă să se plimbe înainte și înapoi ca un urs în cușcă, luptându-se cu spaima de moarte.

Dacă i-ar fi implorat, nu s-ar fi putut să-l lase să trăiască tot ca Falk, care era inutil pentru ei, dar inofensiv?

Nu. N-aveau s-o facă. Asta era clar și doar lașitatea îl făcea să se întoarcă spre ideea aceea. Ea nu oferea nicio speranță.

Putea să evadeze?

Poate că da. Aparenta pustietate a clădirii acesteia uriașe putea fi o minciună, o cursă sau, ca multe altele de aici, o iluzie. Simțea și bănuia că era constant spionat, auditiv sau vizual, de prezențe sau dispozitive ascunse. Toate ușile erau păzite de uzinați sau de monitoare electronice. Și dacă ar fi evadat din Es Toch, ce ar fi făcut după aceea?

Ar fi putut oare să se întoarcă peste munți, peste câmpii, prin pădure, și să ajungă în cele din urmă în Poiană, unde Parth... Nu! Se opri mânios. Nu se mai putea întoarce. Ajunsese atât de departe urmându-și drumul și trebuia să-l urmeze până la capăt: prin moarte dacă trebuia, spre renaștere – renașterea unui străin, a unui alt suflet.

Însă aici nu exista nimeni care să-i spună adevărul străinului și necunoscutului aceluia. Aici nu exista nimeni în care Falk să se poată încrede, cu excepția propriei sale persoane, și de aceea Falk trebuia să moară și moartea lui ar fi slujit voința Inamicului. Asta nu putea el să accepte; asta era intolerabil. Continuă să umble înainte și înapoi prin negurile verzui și nemișcate ale camerei. Fulgere încețoșate și inaudibile licăriră peste tavan. El nu avea să-i slujească pe Mincinoși, nu avea să le spună ce doreau să știe. Nu pentru că ar fi ținut la Werel, deoarece era perfect posibil ca toate bănuielile lui să fie complet eronate și Werel în sine să fie o minciună, iar Orry să fie un Estrel mai complex; nu putea preciza asta. Dar el iubea Pământul, deși era un străin pe suprafața lui. Și Pământul însemna pentru el Casa din pădure, razele soarelui în Poiană, Parth. Nu avea să trădeze lucrurile acelea. Trebuia să creadă că exista o cale prin care să se împotrivească tuturor forțelor și vicleșugurilor de a-i trăda pe ei.

Se strădui în mod repetat să-și imagineze un mod în care Falk i-ar fi putut lăsa un mesaj lui Ramarren: o problemă în sine atât de grotescă, încât îi depășea imaginația și devenea astfel de nerezolvat. Chiar dacă shingii nu l-ar fi văzut când ar fi scris un asemenea mesaj, cu certitudine ei l-ar fi găsit după ce fusese scris. La început se gândise să-l folosească pe Orry ca intermediar, poruncindu-i lui Ramarren „Nu răspunde la întrebările șilingilor”, dar nu fusese în stare să se încreadă că Orry îl va asculta sau va păstra secretul poruncii. Shingii îl manipulaseră mental în asemenea măsură pe băiat, încât era acum practic instrumentul lor și chiar mesajul lipsit de sens pe care i-l transmisese Falk putea deja să fie cunoscut de Lorzii lui.

Nu exista niciun dispozitiv sau șiretlic, niciun mijloc sau modalitate prin care să găsească o soluție ori să fugă. Exista doar o singură speranță, foarte măruntă: că va putea continua, că indiferent ce aveau să-i facă, el își va păstra controlul și va refuza să uite, să moară. Unicul lucru care-i dădea motive să spere că așa ceva putea fi posibil era faptul că shingii spuseseră că era imposibil.

Ei doreau ca el să creadă că era imposibil.

Amăgirile, aparițiile și halucinațiile primelor ore sau zile petrecute de el în Es Toch acționaseră așadar asupra lui doar pentru a-l deruta și pentru a-i slăbi încrederea în sine; pentru că asta doreau ei. Doreau ca el să nu aibă încredere în sine, în propriile lui credințe, în cunoștințele lui, în puterile lui. Toate explicațiile despre ștergerea minții erau așadar în aceeași măsură o sperietoare menită să-l convingă că nu putea rezista la operația lor parahipnotică...

Ramarren nu le rezistase...

Însă, spre deosebire de Falk, Ramarren nu avusese nicio bănuială sau avertisment despre puterile lor sau despre ce vor încerca să-i facă. Asta putea fi important. Iar memoria lui Ramarren nu fusese distrusă în mod irecuperabil, așa cum insistaseră ei că se va întâmpla cu Falk; dovada respectivă era că intenționau s-o restaureze.

O speranță; o speranță foarte măruntă. El nu putea decât să spună *voi supraviețui,* cu speranța că s-ar putea să fie adevărat; și cu noroc avea să fie adevărat. Dar fără noroc...?

Speranța este delicată, însă mai dură chiar decât încrederea, gândi el, plimbându-se prin cameră în timp ce fulgere vagi și silențioase licăreau pe deasupra. Într-un anotimp bun, te încrezi în viață; într-un anotimp rău, doar speri. Totuși ele au aceeași esență: sunt relația indispensabilă a minții cu alte minți, cu lumea și cu timpul. Fără încredere, omul trăiește, dar nu duce o viață omenească; fără speranță, el moare. Când nu există nicio relație, când mâinile nu se ating, emoția se atrofiază în vid și inteligența devine sterilă și obsedată. Unica legătură rămasă între oameni este cea dintre stăpân și sclav, sau dintre ucigaș și victimă.

Legile sunt făcute împotriva impulsului de care oamenii se tem cel mai mult în sine. *Nu ucide* era unica Lege pentru care insistau shingii. Orice altceva era permis, ceea ce însemna, poate, că lucrurile pe care ei doreau să le facă cu adevărat erau prea puține... Temându-se de propria lor atracție profundă față de moarte, ei predicau Respectul pentru Viață, autoamăgindu-se în cele din urmă cu propria lor minciună.

Falk nu i-ar fi putut învinge niciodată, decât, poate, prin singura virtute căreia niciun mincinos nu-i poate face față vreodată: integritatea. Poate că shingii nu s-ar fi gândit că un om ar putea dori într-atât să fie el însuși, să-și trăiască viața, încă să le poată rezista chiar și dacă ar fi neajutorat în mâinile lor.

Poate, poate...

În cele din urmă, stăpânindu-și deliberat gândurile, luă cartea primită de la Prințul de Kansas și pe care, contrazicând predicția Prințului, încă n-o pierduse și citi din ea o vreme, foarte concentrat, înainte de culcare.

În dimineața următoare – poate ultima a vieții sale –, Orry sugeră o plimbare cu mașina zburătoare și Falk fu de acord, spunând că dorea să vadă Oceanul Apusean. Cu politețe elaborată, doi shingi, Abundibot și Ken Kenyek, întrebară dacă își puteau însoți cinstitul oaspete, pentru a-i răspunde la orice alte întrebări ar fi avut despre Dominionul Pământ sau despre operația care fusese planificată în ziua următoare. Falk sperase vag că va afla mai multe detalii despre ce intenționau să-i facă minții sale, pentru fi în stare să opună o rezistență mai susținută, dar în zadar. Ken Kenyek vorbi întruna, copleșindu-l cu neuroni și sinapse, recuperare, blocare, eliberare, droguri, hipnoză, parahipnoză, computere conectate prin creiere... lucruri complet ininteligibile, lucruri înspăimântătoare. În scurt timp Falk încetă să mai încerce să înțeleagă.

Mașina zburătoare, pilotată de un uzinat fără grai care părea cu puțin mai mult decât o prelungire a comenzilor, trecu peste munți și goni deasupra deșerturilor, strălucitoare de florile efemere ale primăverii lor. După numai câteva minute se apropiară de fațada de granit a Lanțului Apusean. Încă forfecate, strivite și dezgolite de cataclisme petrecute cu două mii de ani în urmă, Sierra se ridicau ca piscuri zdrențuite ce țâșneau din hăuri de zăpezi. Dincolo de creste era oceanul, sclipitor în lumina soarelui; ținuturile inundate se întindeau întunecate sub valuri.

Acolo existau orașe care fuseseră rase de pe fața Pământului – așa cum erau în propria lui minte orașe uitate, locuri pierdute, nume pierdute. Când mașina zburătoare viră pentru a reveni spre est, el spuse:

— Mâine cutremurul și Falk se prăbușește în adânc...

— Păcat că trebuie să fie așa, Lord Ramarren, rosti Abundibot cu satisfacție.

Sau cel puțin așa i se păru lui Falk. De câte ori Abundibot exprima vreo emoție în cuvinte, suna atât de fals, încât părea să implice emoția opusă; dar poate că de fapt implica lipsa totală a oricărui afect sau sentiment. Palid la față și cu ochi albicioși, cu trăsături regulate și atemporale, Ken Kenyek nici nu trăda, nici nu pretindea vreo emoție atunci când vorbea sau când, ca acum, stătea nemișcat și inexpresiv, nici senin, nici apatic, însă complet închis, izolat, îndepărtat.

Mașina zburătoare fulgeră înapoi peste deșert, mulți kilometri între Es Toch și ocean; pe toată întinderea aceea vastă nu se zărea niciun semn de populație. Aterizară pe acoperișul clădirii în care se afla odaia lui Falk. După două ore petrecute în prezența rece și apăsătoare a shingilor, bărbatul tânjea până și după solitudinea aceea iluzorie. Ei i-o îngăduiră; își petrecu restul după-amiezii și seara singur în camera cu pereți din ceață. Se temuse că shingii l-ar putea droga iarăși sau i-ar putea trimite iluzii care să-l distragă și slăbească, dar se părea că ei apreciau că nu mai era nevoie de alte precauții. Falk fu lăsat să se plimbe netulburat înainte și înapoi pe podeaua translucidă, să stea nemișcat și să citească din cartea lui. La urma urmelor, ce ar fi putut face împotriva voinței lor?

În orele acelea, el reveni în mod repetat la carte: Vechiul Canon. Nu cuteza s-o însemneze nici măcar cu unghia; doar o citea, deși o știa prea bine, total absorbit, pagină după pagină, deschizându-se înaintea cuvintelor, repetându-le în timp ce umbla sau stătea așezat ori întins, revenind din nou și din nou, și din nou, la început, la primele cuvinte de pe prima pagină:

Calea pe care se poate merge
nu este Calea veșnică.
Numele care poate fi numit
nu este Numele veșnic.

Și hăt în noapte, sub apăsarea oboselii și a foamei, a gândurilor pe care nu-și îngăduia să le gândească și a terorii morții pe care nu-și îngăduia s-o simtă, mintea lui intră până la urmă în starea pe care o căutase. Pereții dispărură; eul se îndepărtă și el însuși nu mai fu nimic. El devenise cuvintele: el era cuvântul rostit în întuneric, când nimeni nu-l auzise la începuturi, prima pagină a timpului. Eul lui se îndepărtase și el supraviețuia complet, veșnic, propriei sale ființe: fără nume, singur, unic.

Treptat momentul pieri și lucrurile avură nume, iar pereții se ridicară. Falk citi iarăși prima pagină a cărții, apoi se întinse și adormi.

Peretele estic al camerei lui era smarald-strălucitor sub primele raze de soare când doi uzinați veniră și-l conduseră prin holul încețoșat și nivelurile inferioare ale clădirii până la stradă, după aceea cu glisorul pe străzile adumbrite și peste abis, la alt turn. Aceștia nu erau servitorii care avuseseră grijă de el, ci doi gardieni voinici, muți. Amintindu-și brutalitatea metodică a bătăii pe care o încasase când intrase în Es Toch, prima lecție de neîncredere primită de la shingi, Falk bănui că ei se temuseră că ar putea încerca să evadeze în acest ultim minut și asiguraseră gardienii pentru a descuraja orice asemenea impuls.

Fu dus printr-un labirint de încăperi care se sfârși în compartimente subterane, puternic iluminate, înconjurate și dominate de ecranele și consolele unui complex imens de computere. Dintr-un asemenea compartiment, ieși să-l întâmpine Ken Kenyek, singur. Era interesant că Falk nu văzuse decât unul, cel mult doi shingi odată, și de altfel foarte puțini. Nu avea însă timp să se gândească la asta acum, deși, la periferia minții sale, o amintire vagă, o explicație dansă până când Ken Kenyek vorbi.

— Nu ai încercat să te sinucizi azi-noapte, rosti shingul cu șoapta lui fără expresie.

Aceea era de fapt singura cale de evadare la care Falk nu se gândise niciodată.

— M-am gândit să te las pe tine să te ocupi de asta, replică el.

Ken Kenyek nu-i băgă în seamă cuvintele, deși avea aerul cuiva care asculta cu atenție.

— Totul este pregătit, rosti el. Acestea sunt aceleași bănci de memorie și exact aceleași conexiuni care au fost utilizate acum șase ani pentru a-ți bloca structura mentală-paramentală primară. Îndepărtarea blocajului ar trebui să se facă fără dificultăți sau traume, întrucât avem consimțământul tău. Consimțământul este esențial pentru restaurare, deși nu pentru reprimare. Ești pregătit acum?

Aproape simultan cu cuvintele rostite, el i se adresă lui Falk în graiul orbitor de clar al minții:

— Ești pregătit?

Ascultă apoi cu atenție când Falk răspunse în același fel:

— Sunt pregătit.

Parcă mulțumit de răspuns ori de tonul său apăsat, shingul încuviință scurt din cap și vorbi în șoapta lui monotonă:

— Voi începe atunci fără droguri. Drogurile încețoșează claritatea proceselor parahipnotice; este mai ușor de lucrat fără ele. Așază-te acolo.

Falk ascultă, în tăcere, străduindu-se să-și țină mintea la fel de tăcută.

Un asistent intră la un semnal nerostit și se apropie de Falk, în timp ce Ken Kenyek se așeză înaintea unei console de computer, așa cum un muzician se așază înaintea unui instrument. Pentru o clipă Falk își aminti uriașa ramă de modele din sala tronului din Kansas, mâinile negre și iuți care plutiseră deasupra ei, făcând și desfăcând configurațiile nestatornice de pietre, stele, gânduri... O negură îi coborî ca o cortină peste ochi și peste minte. Simți că i se punea ceva peste cap, o glugă sau o cască, după aceea nu mai conștientiză nimic, doar beznă infinită. Întunericul. În întuneric o voce rostea un cuvânt în mintea lui, un cuvânt pe care aproape că-l înțelegea. Mereu și mereu același cuvânt, cuvântul, numele... Precum intensificarea unei lumini, voința lui de a supraviețui se intensifică și el declară cu efort teribil, împotriva tuturor probabilităților, în tăcere: *Eu sunt Falk!*

Apoi întuneric.

9

Era un loc liniștit, scăldat în penumbre, ca o pădure adâncă. Zăcu slăbit mult timp între somn și trezie. Adesea visa ori își amintea fragmente de vis dintr-un somn anterior, mai profund. După aceea dormi din nou și se trezi din nou în lumina verzuie slabă și tăcere.

Lângă el se mișcă ceva. Întoarse capul și văzu un tânăr, un străin.

— Cine ești tu?

— Har Orry.

Numele căzu ca o piatră în liniștea visătoare a minții sale și dispăru. Doar cerculețele cauzate de el se lărgiră și se tot lărgiră, lin, până când, finalmente, cercul exterior atinse țărmul și se frânse. Orry, fiul lui Har Weden, unul dintre Călători... un băiat, un copil, născut-Iarna.

Suprafața nemișcată a iazului somnului fu străbătută în toate direcțiile de o tulburare. El închise ochii iarăși și-și dori să se cufunde.

— Am visat, murmură cu ochii închiși. Am avut multe vise...

Dar era treaz din nou și privea chipul băiețesc speriat, șovăitor.

Era Orry, fiul lui Weden; Orry așa cum ar fi arătat peste cinci-șase faze-lunare, dacă aveau să supraviețuiască acestei Călătorii.

Oare ce uitase el?

— Ce-i locul ăsta?

— Prech Ramarren, te rog, stai nemișcat – nu vorbi deocamdată. Te rog, stai nemișcat.

— Ce mi s-a întâmplat?

Amețeala îl sili să-l asculte pe băiat și să se întindă la loc. Corpul, chiar și mușchii buzelor și limbii când vorbea, nu-l asculta așa cum se cuvenea. Nu era slăbiciune, ci o absență bizară a controlului. Pentru a-și ridica mâna, trebuia să se folosească de voință conștientă, de parcă ar fi ridicat mâna altcuiva.

Mâna altcuiva... Rămase privindu-și brațul și mâna. Pielea era curios înnegrită, având culoarea pielii de hann tăbăcite. Pe antebraţ, coborând spre încheietură, se vedeau mai multe cicatrice paralele albăstrui, ușor încrețite, ce păreau făcute prin împunsături repetate de ac. Chiar și pielea palmei era înăsprită și bătătorită, de parcă ar fi lucrat mult timp sub cerul liber, nu în laboratoarele și sălile de computere ale Centrului de Călătorii, în Sălile Consiliului și în Locurile Tăcerii din Wegest...

Privi în jur cu multă atenție. Odaia în care se afla era lipsită de ferestre, totuși, în mod straniu, putea să vadă razele soarelui atât înăuntru, cât și prin pereții ei verzui.

— A fost un accident, rosti el în cele din urmă. La lansare, sau când... Dar noi am încheiat Călătoria. Am reușit-o. Am visat oare?

— Nu, prech Ramarren, n-ai visat. Am încheiat Călătoria.

Tăcere, iarăși. După un timp, el spuse:

— Îmi pot aminti Călătoria doar ca și cum ar fi fost o noapte, o noapte lungă, ultima noapte... Însă pe tine te-a îmbătrânit, din copil ai devenit aproape bărbat. În cazul acesta noi ne-am înșelat în privința ei.

— Nu... nu Călătoria m-a îmbătrânit...

Orry se opri.

— Unde sunt ceilalți?

— I-am pierdut.

— Sunt morți? Răspunde complet, vesprech Orry.

— Probabil că sunt morți, prech Ramarren.

— Ce-i locul ăsta?

— Te rog, odihnește-te acum...

— Răspunde!

— Aceasta este o încăpere din orașul Es Toch de pe planeta Pământ, răspunse băiatul dintr-o suflare, după care glasul i se frânse într-un soi de bocet. Nu știi?... nu-ți aminteşti nimic? Este mai rău ca înainte...

— Cum mi-aș putea reaminti Pământul? șopti Ramarren.

— Eu... eu trebuia să-ți spun *Citește prima pagină din carte.*

Ramarren nu-i băgă în seamă bâlbâielile. Înțelegea acum că totul mersese prost și că se scursese un timp despre care el nu știa nimic. Însă nu putea face nimic până nu-și stăpânea această slăbiciune ciudată a corpului, așa că tăcu până îi trecu amețeala. După aceea, cu mintea închisă, recită câteva dintre Solilocviile Nivelului Cinci; iar când ele îi potoliseră de asemenea mintea, chemă somnul.

Visele suiră din nou în jurul lui, complexe și înfricoșătoare, totuși străbătute de dulceață, ca razele soarelui ce sfâșie întunericul unei păduri bătrâne. Odată cu somnul mai profund, fantasmele acelea se risipiră și visul lui deveni o amintire simplă, vie: el aștepta lângă avionetă pentru a-și însoți tatăl în oraș. La poalele lui Charn, pădurile erau încă pe jumătate desfrunzite în moartea lor îndelungată, dar aerul era cald, limpede și nemișcat. Tatăl lui, Agad Karsen, un bătrân slab și micuț, purtând casca și mantia ceremonială și ținând piatra-funcției sale, traversă pajiștea fără grabă cu fiica sa. Amândoi râdeau când el o tachina despre primul ei pețitor:

— Ai grijă la flăcăul ăsta, Parth, dacă-l vei lăsa, te va curta fără milă.

Cuvinte rostite cu ușurință, cu mult timp în urmă, în lumina soarelui din toamna aurie și lungă a tinereții lui; le auzi acum iarăși, ca și râsul de răspuns al fetei. Soră, surioară, iubită Aman. Cum îi spusese tata? – nu pe numele ei, ci altfel, alt nume...

Ramarren se trezi. Se ridică în capul oaselor cu un efort clar și preluă controlul corpului său – da, al său, încă ezitant și tremurător, dar cu siguranță al său. Pentru o clipită din momentul trezirii simțise că era un spectru în carne străină, strămutat, rătăcit.

Era în perfectă stare. Era Agad Ramarren, născut în casa din pietre argintii de pe pajiștile întinse de sub piscul alb Charn, Muntele Solitar; urmașul lui Agad, născut-Toamna, astfel că toată viața lui fusese trăită în Toamnă și Iarnă. Nu văzuse niciodată Primăvara și era posibil să n-o vadă niciodată, întrucât nava *Alterra* își începuse Călătoria spre Pământ în prima zi a Primăverii. Însă Iarna lungă și Toamna, tot timpul cât el fusese adult, adolescent, copil, se întindeau în urma lui clare și neîntrerupte, reamintite, cu râul suind în amonte, către izvor.

Băiatul Orry nu mai era în cameră.

— Orry! rosti el cu glas tare, fiindcă era capabil și decis acum să afle ce se întâmplase cu el, cu tovarășii lui, cu *Alterra* și cu misiunea navei.

Nu primi niciun răspuns sau semnal. Camera părea să nu aibă nici ferestre, nici ușă. Ramarren își înfrână impulsul de a-l chema cu mintea pe băiat; nu știa dacă Orry mai era acordat cu el și de asemenea, deoarece propria lui minte suferise în mod evident fie leziuni, fie o intervenție, ar fi fost recomandabil să fie prudent și să nu intre în fază cu alte minți, până nu afla dacă era amenințat de control volițional sau anticronie.

Se sculă în picioare, ignorând amețeala și o durere occipitală scurtă și ascuțită, și se plimbă de câteva ori înainte și înapoi prin încăpere, intrând în armonie musculară, pe când studia hainele străine pe care le purta și odaia bizară în care se găsea. Erau foarte multe mobile – pat, mese, scaune și fotolii –, toate cu picioare înalte și subțiri. Pereții translucizi verzui-întunecat erau acoperiți cu desene explicit amăgitoare și disjunctive, dintre care unul camufla o ușă-iris, iar altul o oglindă pe jumătate din statura unui om. Ramarren se opri și se examină o clipă. Părea slab și ars de soare, și poate îmbătrânit; nu-și dădea seama exact. Privindu-se, se simți în mod curios stânjenit. Ce era tulburarea aceasta, lipsa aceasta de concentrare? Ce se întâmplase, ce se pierduse? întoarse spatele oglinzii și reîncepu să studieze camera. Multe obiecte erau enigmatice, însă două erau familiare, deși designul era străin: o cupă pentru băut pe o masă și o carte des răsfoită, alături. Luă cartea în mână.

Ceva ce spusese Orry îi licări în minte, apoi se stinse. Titlul era lipsit de înțeles, deși literele erau clar asociate alfabetului Graiului Cărților. O deschise și privi prin ea. Paginile din stânga erau scrise – de mână, se părea – în coloane de desene minunat de complicate ce păreau să fie simboluri holiste, ideograme, stenografie tehnologică. Paginile din dreapta erau scrise tot de mână, dar cu litere ce semănau cu cele din Cărți, Galaktika. O carte codificată? Nu reușise să descifreze mai mult de două cuvinte, când fanta-ușă se deschise silențios și în odaie pătrunse o persoană: o femeie.

Ramarren o privi cu atenție intensă, necamuflată și netemătoare; poate doar, simțindu-se vulnerabil, își intensifică puțin privirea directă, autoritară la care avea dreptul prin naștere, Nivel și arlesh. Femeia îi întoarse netulburată căutătura. Pentru o clipă rămaseră amândoi tăcuți.

Ea era frumoasă și delicată, fantastic înveșmântată, cu părul decolorat sau pigmentat cu roșu. Ochii îi erau cercuri întunecate pe un oval alb. Ochi precum cei pictați în Sala Ligii din Orașul Vechi, fresce de oameni înalți, cu piele neagră care clădeau un oraș, se războiau cu Migratorii, priveau stelele: Coloniștii, terranii de pe Alterra...

Ramarren știa acum mai presus de orice îndoială că se afla într-adevăr pe Pământ, că încheiase Călătoria. Abandonă mândria și autoapărarea și îngenunche înaintea femeii. Pentru el, pentru toți cei care-l trimiseseră în misiune cale de o mie trei sute douăzeci și cinci de trilioane de kilometri de vid, ea aparținea unei rase pe care timpul, memoria și uitarea le impregnase cu calitatea divinității. Singură, individuală așa cum stătea în fața lui, aparținea totuși Rasei Omului și-l privea cu ochii acelei Rase, iar el cinsti istoria, mitul și lungul exil al strămoșilor, plecându-și capul înaintea ei când îngenunche.

Se ridică apoi și deschise brațele în gestul kelshak al primirii, iar ea începu să-i vorbească. Vorbirea îi era ciudată, foarte ciudată, pentru că, deși femeia îi era complet necunoscută, glasul îi era infinit de familiar auzului său și, cu toate că Ramarren nu cunoștea graiul în care i se adresa, înțelese un cuvânt, după aceea altul.

Pentru o clipă asta îl înspăimântă prin stranietate și-l făcu să se teamă că ea utiliza o formă a graiului minții care-i putea străpunge până și bariera non-fază; în secunda următoare pricepu însă că o înțelegea deoarece vorbea în Graiul Cărților, Galaktika. Doar accentul și fluența ei îl împiedicaseră să-l recunoască imediat.

Femeia îi adresase deja câteva fraze, vorbind într-un mod ciudat de rece, iute, lipsit de viață:

— ...nu știu că sunt aici, îi spunea. Zi-mi acum care dintre noi este mincinosul, necredinciosul. Eu am mers alături de tine tot drumul acela nesfârșit, m-am culcat cu tine în o sută de nopți și acum nici măcar nu-mi mai cunoști numele? Așa este, Falk? îmi cunoști numele? Cunoști propriul tău nume?

— Eu sunt Agad Ramarren, răspunse bărbatul și propriul lui nume rostit de propria lui voce îi sună straniu.

— Cine ți-a spus asta? Tu ești Falk. Nu cunoști un bărbat pe nume Falk? – el îți purta chipul. Ken Kenyek și Kradgy mi-au interzis să-ți spun numele lui, dar m-am săturat să joc jocurile lor și niciodată pe ale mele. Vreau să joc propriile mele jocuri. Nu-ți reamintești numele tău, Falk? – Falk – Falk – nu-ți reamintești numele tău? Ah, ești la fel de prost ca întotdeauna, te holbezi la mine ca un pește eșuat pe nisip.

Ramarren coborî pe dată privirea. Privitul direct în ochii altei persoane era o problemă sensibilă pentru wereleni și era strict controlată de tabuuri și maniere. Acela fu singurul lui răspuns inițial la cuvintele ei, deși reacțiile sale interioare fură imediate și diverse. În primul rând, femeia era ușor drogată cu un stimulent halucinogen; percepțiile lui antrenate îl anunțară că era o certitudine, indiferent dacă implicațiile pentru Rasa Omului îi plăceau sau nu. Pe de altă parte, nu era sigur că-i înțelesese toate spusele și în tot cazul nu avea habar despre ce vorbea femeia, totuși intenția ei era agresivă, distructivă. Iar agresiunea era eficientă. În ciuda lipsei lui de înțelegere, pufnetele ei bizare și numele pe care-l repeta îl mișcau și tulburau, îl zgâlțâiau, îl șocau..

Se întoarse puțin într-o parte, pentru a anunța că n-o va mai privi în ochi decât atunci când va dori ea, și răspunse în cele din urmă, încetișor, în limba arhaică pe care poporul lui o cunoștea doar din cărțile străvechi ale Coloniei.

— Ești din Rasa Omului sau a Inamicului?

Ea râse cumva forțat, disprețuitor.

— Ambele, Falk. Nu există Inamici, iar eu lucrez pentru ei. Ascultă-mă, spune-i lui Abundibot că numele tău este Falk. Spune-i lui Ken Kenyek. Spune-le tuturor Lorzilor că numele tău este Falk... asta le va da un motiv de îngrijorare! Falk...

— Ajunge.

Glasul lui era blând ca și înainte, dar rostise cuvântul acela cu toată autoritatea și femeia se opri cu gura căscată. Când vorbi din nou, o făcu doar pentru a repeta numele cu care i se adresase, cu voce care devenise tremurătoare și aproape imploratoare. Era jalnică, însă Ramarren nu-i mai răspunse. Ea avea o psihoză temporară sau permanentă și el se simțea prea vulnerabil și nesigur în aceste circumstanțe pentru a-i permite să mai comunice. Se simțea destul de zguduit și, îndepărtându-se de femeie, se închise în sine, rămânând conștient doar în planul secund de prezența și de glasul ei. Trebuia să-și adune gândurile; era afectat de ceva foarte bizar – nu erau droguri, cel puțin nu era niciun drog care să-i fie cunoscut, ci o dislocare și un dezechilibru profund, mai nocive decât oricare dintre nebuniile induse ale disciplinei mentale a Nivelului Șapte. Nu dispuse totuși de mult timp. Vocea dinapoia sa crescu ascuțită și rea, apoi Ramarren percepu schimbarea spre violență, care era însoțită de apariția altei prezențe. Se răsuci foarte iute; femeia începuse să scoată de sub hainele ei stranii un obiect care era în mod evident o armă, dar încremenise, holbându-se nu la el, ci la un bărbat înalt apărut în prag.

Nu se auzi niciun cuvânt, însă nou-sositul îndreptă către femeie o comandă telepatică de asemenea forță coercitivă zdrobitoare, încât Ramarren se înfioră instinctiv. Arma căzu pe podea și femeia, dând un țipăt ascuțit ca un scâncet, fugi gârbovită din încăpere, străduindu-se să scape de insistența distrugătoare a comenzii aceleia mentale. Umbra ei încețoșată pâlpâi un moment în perete, după care dispăru.

Bărbatul înalt își întoarse ochii tiviți cu alb spre Ramarren și-i vorbi în minte cu putere normală:

— Cine ești tu?

Ramarren îi răspunse în același fel:

— Agad Ramarren.

Nu adăugă însă niciun alt cuvânt și nici nu se plecă. Lucrurile luaseră o întorsătură chiar mai proastă decât își imaginase la început. Cine erau oamenii aceștia? În confruntarea la care tocmai asistase existase nebunie, cruzime, teroare și nimic altceva; cu certitudine, nimic care să-l împingă spre respect sau încredere.

Bărbatul înalt înaintă puțin, cu un surâs pe chipul lui greoi și rigid, și vorbi cu glas tare, curtenitor, în Graiul Cărților:

— Numele meu este Pelleu Abundibot și te salut din inimă pe Pământ, seamăn al nostru, fiu al lungului exil, mesager al Coloniei Pierdute!

Auzind cuvintele acelea, Ramarren făcu o plecăciune foarte scurtă și rămase un moment tăcut.

— Se pare, spuse el după aceea, că mă găsesc pe Pământ de ceva vreme, că mi-am făcut un inamic din femeia aceea și m-am ales de asemenea cu cicatrice. Vrei să-mi spui ce s-a întâmplat și cum au pierit tovarășii mei din navă? Dacă dorești, îmi poți vorbi în minte, deoarece nu stăpânesc galaktika la fel de bine ca tine.

— Prech Ramarren, zise celălalt – în mod vădit, preluase formula de la Orry ca pe un titlu onorific, neavând habar de bazele relației de prechnoye –, te-aș ruga mai întâi să mă ierți pentru că vorbesc cu glas tare. Nu stă în obiceiul nostru să folosim graiul minții decât în cazuri de maximă urgență, sau cu inferiorii noștri. Și te-aș ruga de asemenea să ierți intruziunea acelei creaturi, o servitoare a cărei nebunie a împins-o în afara Legii. Ne vom ocupa de mintea ei și nu te va mai tulbura niciodată. Cât despre întrebările tale, vei primi răspuns la toate. Pe scurt, însă, iată povestea nefericită care se apropie acum de un sfârșit fericit. După ce a intrat în spațiul circumterran, nava voastră *Alterra* a fost atacată de inamicii noștri, rebeli aflați în afara Legii. Înainte ca forțele noastre de ordine să sosească, ei au luat două sau mai multe persoane de pe *Alterra* și le-au îmbarcat

În micile lor vehicule planetare. După sosirea noastră, au distrus *Alterra* cu tot ce mai rămăsese la bord și s-au împrăștiat în navele lor micuțe. Noi am prins-o pe cea în care era prizonier Har Orry, dar au dispărut cu tine... nu știu în ce scop. Nu ai fost ucis, însă memoria ți-a fost ștearsă până la etapa pre-linguală, după care ai fost eliberat într-o pădure sălbatică pentru a-ți găsi moartea. Ai supraviețuit și ai primit adăpost de la barbari din pădure; în cele din urmă căutătorii noștri te-au găsit, te-au adus aici și am reușit să-ți redăm memoria utilizând tehnici parahipnotice. A fost tot ce am putut face – puțin, într-adevăr, dar tot.

Ramarren ascultă cu luare-aminte. Povestea îl zgudui și nu făcu niciun efort pentru a-și ascunde sentimentele, însă în același timp simți o stânjeneală sau suspiciune, pe care o ascunse. Bărbatul înalt i se adresase, deși foarte scurt, în graiul minții și-i oferise astfel un grad de acordare. După aceea Abundibot încetase toate emisiile telepatice și ridicase o defensivă antiempatie, totuși nu perfectă; foarte sensibil și excepțional antrenat, Ramarren receptase vagi impresii de empatie, care aveau o discrepanță atât de mare cu spusele bărbatului, încât sugerau demență sau minciună. Sau oare el însuși era atât de dezacordat cu propria lui persoană – așa cum era posibil după parahipnoză –, încât nu se mai putea baza pe recepțiile sale de empatie?

— Cât timp...? întrebă el finalmente, privind pentru o clipă în ochii aceia străini.

— Acum șase ani după timpul terran, prech Ramarren.

Anul terran era lung de aproape o fază-lunară.

— Foarte mult, rosti el.

Nu putea să asimileze răspunsul acela. Prietenii lui, tovarășii lui de Călătorie muriseră așadar de mult timp, iar el fusese singur pe Pământ...

— Șase ani?

— Nu-ți reamintești nimic din anii aceia?

— Nimic.

— Pentru a-ți restaura adevărata memorie și personalitate, am fost siliți să-ți ștergem memoria rudimentară pe care este posibil s-o fi avut la momentul respectiv. Regretăm teribil pierderea a șase ani din viața ta, însă n-ar fi fost amintiri plăcute. Brutele proscrise făcuseră din tine o creatură chiar mai haină decât ele. Sunt bucuros că nu le mai ții minte, prech Ramarren.

Nu numai bucuros, ci chiar vesel. Bărbatul acesta avea probabil foarte puțină capacitate sau instruire empatică, fiindcă altfel ar fi ridicat o defensivă mai bună; propria sa defensivă telepatică era impecabilă. Tot mai distras de tonurile auzite în minte, care implicau falsitate sau neclaritate în cuvintele lui Abundibot, ca și de continuarea lipsei de coerență din propria lui minte, chiar și din reacțiile lui fizice, care rămâneau lente și nesigure, Ramarren trebui să se concentreze ca să poată oferi un răspuns. Memoria... cum se putea să fi trecut șase ani fără ca el să-și reamintească măcar un singur moment din ei? În același timp însă nava lui luminică străbătuse distanța dintre Werel și Pământ în o sută patruzeci de ani, iar din perioada aceea își reamintea doar o clipă, într-adevăr, o clipă teribilă și eternă... Cum îi spusese femeia nebună, răcnindu-i un nume cu ură dementă și îndurerată?

— Ce nume am purtat în acești ultimi șase ani?

— Te referi la numele purtat printre băștinași, prech Ramarren? Nu sunt sigur ce nume ți-au pus ei, dacă s-au sinchisit să-ți pună vreunul...

Falk, ea îl numise Falk.

— Seamăn-om, rosti el brusc traducând în galaktikă forma kel-shak de adresare, voi afla mai multe de la tine, mai târziu, dacă ești de acord. Spusele tale m-au tulburat profund. Îngăduie-mi să rămân singur pentru o vreme.

— Desigur, desigur, prech Ramarren. Tânărul tău prieten Orry este doritor să fie alături de tine... să ți-l trimit?

Dar Ramarren, deoarece își formulase cererea și-i auzise acceptul, îl ignoră pe celălalt așa cum ar fi făcut cu un egal din Nivelul lui, dezacordându-l, astfel încât toate vorbele sale ar fi fost percepute doar ca zgomot de fond.

— Și noi avem multe de aflat despre tine și suntem doritori să le aflăm, după ce te vei simți mai înzdrăvenit.

Tăcere. Apoi zgomotul din nou:

— Servitorii noștri așteaptă să te slujească. Dacă dorești mâncare, băutură sau companie, este suficient să mergi la ușă și să ceri.

Tăcere iarăși și în cele din urmă prezența nepoliticoasă se retrase.

Ramarren nu trimise nicio speculație după ea. Era prea preocupat de sine însuși pentru a se îngrijora despre gazdele acestea ciudate. Clocotul din mintea lui creștea rapid, ajungând la un fel de criză. Se simțea de parcă ar fi fost târât să înfrunte ceva ce n-ar fi putut înfrunta și pe care în același timp tânjea să-l înfrunte, să-l descopere. Zilele cele mai aspre ale educării sale în Nivelul Șapte fuseseră doar un indiciu al acestei dezintegrări a emoțiilor și identității, pentru că atunci fusese o psihoză indusă, atent controlată, pe când acum nu era sub controlul lui. Sau era controlată? – oare el se conducea cumva singur, silindu-se pe sine către criză? Și cine era „el" care silea și era silit? El fusese ucis și readus la viață. Ce era moartea, atunci, moartea pe care nu și-o putea aminti?

Pentru a scăpa de panica absolută care urca prin el, privi în jur după orice obiect asupra căruia să se fixeze, revenind la disciplina-transă inițială, tehnica Efect de fixare asupra unui obiect concret, de la care să reclădești lumea. Însă totul din jur era străin, amăgitor, nefamiliar; până și podeaua de sub tălpile lui era o întindere opacă de ceață. Exista cartea în care se uitase când intrase femeia care-l strigase cu numele acela pe care el nu și-l reamintea. El nu avea să și-l reamintească. Cartea: o ținuse în mâini, era reală, era acolo. O ridică grijuliu și privi cu atenție pagina care o deschidea. Coloane de configurații frumoase și lipsite de înțeles, rânduri de caligrafie pe jumătate comprehensibilă, provenite din litere pe care el le învățase cu mult timp în urmă în Primele Analecte, neobișnuite, stupefiante. Le privi fix și nu le putu citi, iar un cuvânt al cărui înțeles nu-l știa se ridică dintre ele, primul cuvânt:

Calea...

Se uită de la carte la propria lui mână, care o ținea. A cui era mâna aceea, înnegrită și cicatrizată sub un soare străin? A cui?

Calea pe care se poate merge
nu este Calea veșnică.
Numele...

Nu-și putea aminti numele; nu avea să-l citească. Într-un vis el citise cuvintele acestea, într-un somn lung, o moarte, un vis.

Numele care poate fi numit
nu este Numele veșnic.

Și atunci visul se înălță, copleșindu-l ca un talaz care se ridica, și se sparse.

El era Falk și el era Ramarren. El era neghiobul și înțeleptul: un om născut de două ori.

În acele prime ore înfricoșătoare, imploră și se rugă să fie mântuit uneori de un eu, alteori de celălalt. O dată, când țipă în chinuri în propriul lui grai nativ, nu înțelese cuvintele pe care le rostise și asta fu atât de teribil, încât plânse cuprins de deznădejde absolută; cel care nu înțelegea era Falk, însă cel care plângea era Ramarren.

În același moment de suferință el atinse pentru întâia oară, doar pentru o clipită, locul echilibrului, centrul, și pentru un moment fu *el însuși*; apoi pierdu iarăși, dar cu suficientă putere ca să spere la următoarea clipă de armonie. Armonie: când era Ramarren, se agăța de ideea și disciplina aceea și poate că stăpânirea de către el a doctrinei kelshak centrale îl împiedică să cadă peste muchie, în nebunie. Nu exista totuși o integrare sau echilibrare a celor două minți și personalități care-i împărțeau craniul, nu încă; trebuia să se balanseze între ele, anulând-o pe una în beneficiul celeilalte, pentru ca după aceea să fie atras imediat în direcția opusă. Abia dacă mai era în stare să se clintească, fiind chinuit de halucinația deținerii a două corpuri, de a fi în mod fizic doi bărbați diferiți. Nu cuteză să doarmă, deși era vlăguit; se temea prea mult de trezie.

Era noapte și fusese lăsat singur. *Singuri,* comentă Falk. La început Falk fusese mai puternic, deoarece beneficiase de unele pregătiri pentru tortura aceasta. El demarase primul dialog: *Trebuie să dorm nițel, Ramarren,* spusese el și Ramarren auzise cuvintele ca în graiul minții și fără premeditare răspunsese în același fel: *Eu mă tem să dorm.* Rămase apoi de veghe o vreme și cunoscu visele lui Falk sub forma unor umbre și ecouri în mintea sa.

Trecu prin acea primă etapă, cea mai rea, iar când dimineața străluci slab prin pereții-văluri verzui ai camerei, el își pierduse teama și începea să recâștige control real asupra gândurilor și acțiunilor deopotrivă.

Desigur nu exista niciun fel de suprapunere peste cele două seturi de memorii ale sale. Falk ajunsese la existență de sine în numărul vast de neuroni ce rămân nefolosiți într-un creier înzestrat cu rațiune – ogoarele necultivate ale minții lui Ramarren. Căile motrice și senzoriale fundamentale nu fuseseră niciodată blocate și astfel, dintr-un punct de vedere, fuseseră permanent comune, deși apăruseră dificultăți cauzate de dublarea seturilor de obiceiuri motrice și moduri de percepere. Un obiect arăta altfel, după cum îl privea ca Falk sau ca Ramarren, și cu toate că pe termen lung reduplicarea aceea se putea dovedi o amplificare a inteligenței și puterii sale perceptive, pentru moment îl zăpăcea până la nivelul amețelii. Existau întrețeseri emoționale considerabile, astfel încât sentimentele lui în unele privințe intrau literalmente în conflict. Și întrucât memoriile lui Falk îi acopereau „durata vieții", la fel ca și la Ramarren, cele două seturi tindeau să apară simultan, nu în succesiunea corectă. Lui Ramarren îi venea greu să accepte ecartul de timp în care el nu existase în mod conștient. Unde fusese acum zece zile? Fusese pe spinarea catârului printre munții înzăpeziți ai Pământului; Falk știa asta, însă Ramarren știa că-și luase rămas-bun de la soția lui într-o casă de pe podișurile verzi ale Werelului... De asemenea, ipotezele lui Ramarren despre Terra erau adesea contrazise de cunoștințele lui Falk, pe când ignoranța lui Falk despre Werel proiecta un farmec straniu de legendă asupra trecutului lui Ramarren. Și totuși în haosul acela exista germenele interacțiunii, al coerenței spre care tindea el. Pentru că realitatea rămânea: corporal și cronologic, el era un singur om – problema lui nu era de fapt cea a creării unei unități, ci doar a înțelegerii ei.

Coerența era încă departe de a fi câștigată. Pentru ca el să gândească și să acționeze în mod competent, una sau cealaltă dintre cele două structuri de memorie trebuia să domine. Ramarren era cel care prelua mai frecvent acum conducerea, fiindcă Navigatorul *Alterrei* era o persoană fermă și puternică. Comparativ, Falk se simțea copilăros, nesigur; el putea să ofere cunoștințele pe care le avea, însă se baza pe forța și experiența lui Ramarren. Ambele erau necesare, deoarece bărbatul cu două minți se găsea într-o situație neclară și riscantă.

O întrebare era fundamentală. Era simplă: puteai sau nu să ai încredere în shingi? Pentru că dacă lui Falk i se inculcase doar o teamă lipsită de temei față de Lorzii Pământului, atunci riscurile și neclaritățile aveau să se dovedească ele înseși fără temei. La început Ramarren crezu că aceea putea fi explicația, dar nu gândi mult timp așa.

Existau minciuni evidente și discrepanțe pe care memoria lui dublă le sesizase deja. Abundibot refuzase să-i vorbească lui Ramarren în graiul minții, spunând că shingii evitau comunicarea paraverbală; Falk știa că asta era o minciună. De ce o spusese Abundibot? Evident, fiindcă dorise să spună o minciună – povestea shingilor despre ce se întâmplase cu *Alterra* și cu echipajul ei – și nu putea sau nu cuteza să i-o spună lui Ramarren în graiul minții.

Dar el îi spusese lui Falk aproape aceeași poveste în graiul minții.

Dacă era o poveste falsă, atunci shingii puteau rosti neadevărul în minte și o făceau. Era falsă?

Ramarren apelă memoria lui Falk. Inițial efortul acela de combinare îl depăși, însă deveni mai ușor pe măsură ce se strădui, plimbându-se înainte și înapoi prin odaia tăcută, și brusc deveni clar; își putea reaminti tăcerea strălucitoare a cuvintelor lui Abundibot: „Noi, pe care tu ne cunoști ca shingi, suntem oameni...” Și auzind asta, chiar în memorie, Ramarren știu că era o minciună. Era incredibilă și indubitabilă. Shingii puteau minți telepatic; bănuiala aceea și spaima omenirii supuse erau corecte. Shingii erau, cu adevărat, Inamicul.

Ei nu erau oameni, ci extratereștri, dotați cu o putere extraterestră; și neîndoios fărâmaseră Liga și supuseseră Pământul prin utilizarea puterii aceleia. Ei fuseseră cei care atacaseră *Alterra* când intrase în spațiul circumterran; toate poveștile despre rebeli erau pură ficțiune. Ei omorâseră sau șterseseră mințile întregului echipaj, mai puțin a copilului Orry. Ramarren putea ghici motivul: testându-l pe el sau pe unul dintre ceilalți paraverbaliști excepțional instruiți din echipaj, descoperiseră că werelenii știau când ei nu spuneau mental adevărul. Asta îi speriase pe shingi, care-i lichidaseră pe adulți, păstrându-l doar pe copilul nevinovat ca informator.

Pentru Ramarren, tovarășii lui de Călătorie pieriseră abia ieri și, luptându-se cu lovitura aceea, el încercă să-și spună că era posibil ca ei să fi supraviețuit undeva pe Pământ. Dar dacă fusese așa – și el fusese foarte norocos –, unde erau ei acum? Se părea că shingii avuseseră greutăți în a-l localiza până și pe unul, când descoperiseră că aveau nevoie de Ramarren.

Pentru ce aveau nevoie de el? De ce-l căutaseră, de ce-l aduseseră aici, de ce îi restauraseră memoria pe care tot ei o distruseseră?

Din datele pe care le cunoștea nu se putea obține nicio explicație, decât cea la care ajunsese în întruparea Falk: shingii aveau nevoie de el pentru a le spune de unde venise.

Asta îi oferi lui Falk-Ramarren primul moment de amuzament. Dacă era într-adevăr atât de simplu, atunci era hazliu. Shingii îl cruțaseră pe Orry fiindcă fusese foarte tânăr: neinstruit, neformat, vulnerabil, docil, un instrument și informator perfect. Cu siguranță, fusese toate astea, însă nu știa de unde venise... Iar când descoperiseră adevărul acela, shingii șterseseră deja informația dorită din mințile care o cunoșteau și împrăștiaseră victimele peste Pământul ruinat și sălbatic ca să moară în accidente, de foame ori atacați de animale sălbatice sau oameni.

El putea presupune că în timp ce-i manipulase mintea ieri cu psihocomputerul, Ken Kenyek încercase să-l determine să divulge numele galaktika al soarelui Werelului. Și mai putea presupune că, dacă l-ar fi divulgat, ar fi fost acum mort sau fără minte. Ei nu-l doriseră pe el, Ramarren, ci doriseră numai cunoștințele lui. Și nu le căpătaseră.

Asta în sine ar fi trebuit să-i îngrijoreze și este posibil să se fi întâmplat așa. Codul secret kelshak privind Cărțile Coloniei Pierdute evoluase în paralel cu o tehnică de protejare a minții. Mistica tăinuirii – sau mai precis a restricționării accesului – crescuse în decursul anilor lungi din controlul riguros asupra cunoașterii tehnico-științifice exercitată de Coloniștii originali, el însuși un efect al Legii Embargoului Cultural al Ligii care interzicea importul cultural pe planete-colonii. Conceptul restricționării era de acum fundamental în cultura wereleană, iar stratificarea societății wereleene era direcționată de convingerea că tehnica și cunoașterea trebuiau să rămână sub control inteligent. Detaliile de felul Numelui Adevărat al Soarelui erau formale și simbolice, însă formalismul era privit cu toată seriozitatea – cu seriozitate maximă, pentru că în Kelshy cunoașterea însemna religie și religia însemna cunoaștere. Pentru protejarea locurilor sfinte intangibile din mințile oamenilor fuseseră concepute defensive intangibile și invulnerabile. Dacă nu se afla în unul dintre Locurile Tăcerii și nu era abordat într-o anumită formă de un asociat din propriul său Nivel, Ramarren era absolut incapabil să comunice, în cuvinte, în scris sau în graiul minții Numele Adevărat al soarelui planetei sale.

Desigur, el deținea cunoștințe echivalente: complexul de date astronomice care-i permisese să determine cursul *Alterrei* de la Werel la Pământ, cunoașterea distanței exacte dintre sorii celor două planete, memoria clară, de astronom, a constelațiilor așa cum se vedeau de pe Werel. Shingii nu obținuseră deocamdată informațiile acelea de la el, probabil întrucât mintea îi fusese într-o stare prea haotică atunci când fusese restaurată de manipulările lui Ken Kenyek sau poate fiindcă până și atunci îi funcționaseră protecțiile mentale și barierele specifice amplificate parahipnotic. Știind că mai putea exista un Inamic pe Pământ, echipajul *Alterrei* nu pornise la drum nepregătit. Dacă știința mentală a shingilor nu era cu mult mai dezvoltată decât cea wereleană, ei nu aveau să fie acum în stare să-l silească să le spună nimic. Sperau să-l convingă, să-l determine s-o facă. De aceea, pentru moment, el se afla în siguranță, cel puțin fizic.

...Atâta timp cât ei nu știau că-și reamintea existența ca Falk.

Gândul acela sosi ca un fior rece. Nu-i trecuse prin minte până atunci. În întruparea Falk, le fusese inutil, totuși inofensiv. În întruparea Ramarren, le era util și inofensiv. Dar în întruparea Falk-Ramarren, constituia o amenințare. Și ei nu tolerau amenințările, nu-și puteau îngădui să le tolereze.

Astfel apărea răspunsul la ultima întrebare: De ce doreau shingii atât de mult să știe unde se afla Werel – de ce conta Werel pentru ei?

Memoria lui Falk se adresă iarăși inteligenței lui Ramarren, reamintindu-și de data aceasta un glas ironic, calm, lipsit de griji. Bătrânul Ascultător din adâncul pădurii, bătrânul mai singuratic pe Pământ decât fusese Falk vreodată, spusese: „Nu mai există foarte mulți shingi..."

Mai spusese că aceea era o informație foarte importantă, o înțelepciune și un sfat; și era probabil adevărul literal. Potrivit vechilor istorii pe care Falk le învățase în Casa Zove, shingii erau extratereștri dintr-o regiune foarte îndepărtată a galaxiei, dincolo de Hiade, probabil la mii de ani-lumină distanță. Dacă așa stăteau lucrurile, era posibil ca nu foarte mulți dintre ei să fi parcurs un spațiu și un timp atât de imense. Fuseseră suficienți cât să se infiltreze în Ligă și s-o dezintegreze, cu ajutorul puterilor lor de minciună mentală și a altor abilități și arme pe care puteau să le dețină ori să le fi deținut; dar oare fuseseră destui ca să stăpânească toate lumile pe care le dezbinaseră și cuceriseră? Planetele erau corpuri foarte mari, pe orice scară mai puțin cea a distanțelor dintre ele. Shingii ar fi fost nevoiți să se îndepărteze mult unii de alții și să aibă multă grijă de a împiedica planetele supuse să se realieze și să se alăture rebelilor. Orry îi spusese lui Falk că shingii nu păreau să călătorească ori să facă mult comerț la viteza luminii; el nici măcar nu văzuse vreo navă luminică de-a lor. Să fi fost asta din cauza că se temeau de propriii lor semeni de pe alte planete, care se înstrăinaseră de ei în secolele lor de dominare? Sau poate că Pământul era singura planetă pe care continuau s-o stăpânească, apărând-o de orice explorări din partea altor lumi? Nu putea spune, totuși părea într-adevăr probabil că pe Pământ nu existau foarte mulți shingi.

Shingii refuzaseră să creadă spusele lui Orry că terranii de pe Werel suferiseră o mutație spre standardul biologic local, astfel încât, finalmente, se încrucișaseră genetic cu hominizii băștinași. Afirmaseră că așa ceva era imposibil, ceea ce însemna că nu se întâmplase în cazul lor; ei nu se putuseră încrucișa cu terrani. Continuau să fie extratereștri, așadar, după o mie două sute de ani; continuau să fie izolați pe Pământ. Și oare conduceau cu adevărat omenirea din acest unic Oraș? O dată în plus, Ramarren se întoarse către Falk pentru răspuns și văzu că era negativ. Shingii controlau oamenii prin obișnuințe, vicleșuguri, spaimă și arme, acționând rapid pentru a preveni ridicarea oricărui trib puternic sau asocierea de cunoștințe care i-ar fi putut amenința. Îi împiedicau pe oameni să facă orice, dar în același timp nu făceau nimic ei înșiși. Nu conduceau, ci doar distrugeau.

Era clar, atunci, de ce Werel reprezenta o amenințare letală pentru ei. Până acum shingii își păstraseră puterea slabă, funestă, asupra culturii pe care cu mult timp în urmă o ruinaseră și redirecționaseră, însă o rasă puternică, numeroasă, avansată tehnologic, cu mitul legăturii de sânge cu terranii, și cu știință mentală și armament egal cu al lor, îi putea distruge dintr-o lovitură. Și-i putea scăpa pe oameni de ei.

Dacă shingii aflau de la el unde se găsea Werel, aveau oare să trimită o navă-bombă superluminică, ca un focos lung, arzând peste ani-lumină, ca să distrugă planeta periculoasă înainte de a afla vreodată de existența lor?

Părea o ipoteză perfect posibilă, totuși existau două detalii care o contraziceau: felul atent în care-l pregătisera pe tânărul Orry, ca și cum ar fi vrut să joace rolul de mesager, și Legea lor neobișnuită.

Falk-Ramarren nu putea decide dacă legea Respectului pentru Viață era credința autentică a shingilor, unica punte peste abisul autodistrugerii aflat dedesubtul comportamentului lor tot așa cum canionul negru se căsca sub orașul lor, sau era pur și simplu cea mai mare dintre toate minciunile extratereștrilor. Ei păreau într-adevăr să evite uciderea ființelor înzestrate cu rațiune. Îl lăsaseră pe el în viață, și poate și pe ceilalți; toate mâncărurile lor complex disimulate erau de natură vegetală; pentru a controla populațiile, asmuțeau în mod evident triburile între ele, declanșând conflicte, dar lăsându-i pe oameni să ucidă; iar istoriile afirmau că în zilele de la începutul stăpânirii lor, utilizaseră eugenia și strămutarea, nu genocidul pentru a-și consolida imperiul. Atunci putea fi adevărat că își ascultau Legea, în felul lor aparte.

În cazul acesta, pregătirea de către ei a tânărului Orry arăta că el avea să le fie mesager. Unic supraviețuitor al Călătoriei, Orry avea să revină pe Werel peste hăurile timpului și spațiului, pentru a-și anunța semenii tot ce-i spuseseră shingii despre Pământ – mac, mac, aidoma păsărilor care măcăneau *Este greșit să iei viața,* mistrețului moral, șoarecilor chițăitori din fundațiile Casei Fricii... Fără minte, onest, dezastruos, Orry avea să poarte Minciuna pe Werel.

Onoarea și amintirea Coloniei erau forțe importante pe Werel, iar un apel pentru ajutor de pe Pământ ar fi putut mobiliza ajutor din partea lor, dar dacă li s-ar fi spus că nu exista și nu existase niciodată vreun Inamic, că Pământul era o grădină fericită și străveche, ar fi fost improbabil ca ei să întreprindă călătoria aceea lungă doar pentru a vizita planeta-mamă. Și chiar dacă ar fi vizitat-o, ar fi sosit neînarmați, așa cum făcuseră Ramarren și tovarășii lui.

Un alt glas vorbi în memoria bărbatului, sosit dintr-un trecut și mai îndepărtat, mai afund în pădure: „Nu putem continua de-a pururi așa. Trebuie să existe speranță, un semn..."

El nu fusese trimis cu un mesaj pentru omenire, așa cum visase Zove. Speranța era chiar mai stranie, semnul încă mai obscur. El urma să poarte mesajul omenirii, să articuleze țipătul ei de ajutor pentru mântuire.

Trebuie să merg acasă, trebuie să le spun adevărul, gândi el, știind că shingii ar împiedica asta cu orice preț, că Orry va fi cel trimis și că el va fi ținut aici sau omorât.

În oboseala uriașă a efortului său îndelungat de a gândi coerent, voința i se destinse brusc și controlul nesigur asupra minții duble torturate se frânse. Ramarren se prăbuși epuizat pe sofa și-și lăsă capul în mâini. *Nu vreau decât să merg acasă,* gândi el, *nu vreau decât să mă mai plimb o dată cu Parth pe Câmpul Lung...*

Acela era eul tânjitor, visătorul Falk. Ramarren încercă să evadeze dinaintea dorinței aceleia lipsite de speranțe, gândindu-se la soția lui cu păr negru și ochi aurii, într-o rochie ornată cu o mie de lănțișoare din argint, soția lui, Adrise. Însă verigheta îi dispăruse. Și Adrise era moartă. Murise de mult, de foarte mult timp. Ea se măritase cu Ramarren, știind că nu se vor bucura împreună decât de o fază-lunară, pentru că el pleca în Călătoria spre Terra. Iar în decursul acelui unic și teribil moment al Călătoriei sale, ea își trăise viața, îmbătrânise și murise; murise poate cu o sută de ani terrani în urmă. Iar peste anii dintre stele, care era acum visătorul și care era visul?

„Ar fi trebuit să fi murit acum un veac", îi spusese Prințul de Kansas neînțelegătorului Falk, văzând, simțind sau știind de bărbatul care zăcea pierdut în el, bărbatul care se născuse cu atâta timp în urmă. Iar dacă Ramarren ar fi revenit pe Werel, asta urma să se întâmple încă și mai departe în propriul lui viitor. Aproape trei secole, aproape cinci Ani lungi ai Werelului aveau să fi trecut de când el părăsise planeta și totul avea să fie schimbat; el avea să fie un străin pe Werel tot așa cum fusese pe Pământ.

Exista un singur loc unde putea cu adevărat să revină acasă, unde să fie primit de cei care-l iubiseră: Casa Zove. Și nu avea s-o mai revadă niciodată. Dacă drumul lui Ramarren ducea într-adevăr undeva, atunci ducea spre exterior, departe de Pământ. El era pe cont propriu și avea o singură misiune de îndeplinit: să încerce să urmeze drumul acela până la capăt.

10

Era în toiul zilei acum și, simțindu-se foarte flămând, Ramarren merse la ușa camuflată și ceru mâncare cu glas tare, în galaktikă. Nu primi niciun răspuns, dar un uzinat apăru prompt cu o tavă; pe când termina de mâncat, un semnal slab răsună dinapoia ușii.

— Intră! rosti Ramarren în kelshak.

În cameră intră Har Orry, apoi shingul înalt Abundibot și alți doi pe care Ramarren nu-i mai văzuse vreodată.

Numele lor se aflau însă în mintea sa: Ken Kenyek și Kradgy. Cei doi îi fură prezentați și se rostiră saluturi politicoase. Ramarren constată că se putea controla destul de bine; necesitatea de a-l ține pe Falk complet ascuns și restricționat era de fapt un avantaj, care-i îngăduia să se comporte spontan. Fu conștient de faptul că mentalistul Ken Kenyek încerca să-l sondeze mental, ba chiar cu abilitate și forță considerabilă, dar asta nu-l îngrijora. Dacă barierele lui rezistaseră sub casca parahipnotică, cu certitudine nu aveau să cedeze acum.

Niciunul dintre shingi nu-i vorbi în minte. Ei își păstrară maniera stranie, rigidă, parcă temându-se să nu fie atinși, și șoptiră tot ce aveau de spus. Ramarren izbuti să pună unele dintre întrebările pe care, în întruparea Ramarren, ar fi fost de așteptat să le pună despre Pământ, omenire, shingi, și ascultă grav răspunsurile. O dată încercă să intre în fază cu tânărul Orry, însă eșuă. Băiatul nu avea nicio defensivă reală, dar poate că fusese supus la un tratament mental care anulase puțina abilitate de prindere a fazei pe care o învățase în copilărie, și era de asemenea sub influența drogului cu care se obișnuise. Chiar și când Ramarren îi trimise semnalul discret, familiar, al relației lor în prechnoye, Orry începu să aspire dintr-un tub de pariitha. Percepțiile îi erau tocite în lumea bogată a distragerilor semihalucinatorii pe care i le furniza narcoticul, astfel că nu receptă nimic.

— Deocamdată n-ai văzut nimic din Pământ, decât camera aceasta, rosti într-o șoaptă aspră cel îmbrăcat ca o femeie, Kradgy.

Ramarren era precaut față de toți, totuși Kradgy îi provoca o teamă sau aversiune instinctivă; corpul mătăhălos de sub robele curgătoare, părul lung negru-purpuriu, șoapta precisă și aspră toate sugerau un coșmar.

— Mi-ar plăcea să văd mai multe.

— Îți vom arăta orice dorești. Pământul este deschis onoratului său vizitator.

— Nu-mi amintesc să fi văzut Pământul din *Alterra* când am sosit pe orbită, zise Ramarren în galaktikă rigidă cu accent werelean. Tot așa cum nu-mi amintesc nici atacul asupra navei. Îmi puteți spune care poate fi motivul?

Întrebarea putea fi riscantă, însă era realmente curios ce aveau să-i răspundă; era singura pată albă rămasă în memoria lui dublă.

— Te aflai în starea pe care noi o numim acronie, răspunse Ken Kenyek. Deoarece nava voastră nu avea retemporalizator, ați ieșit în mod brusc din viteza luminică, la Barieră. În clipa aceea, și pentru câteva minute sau ore după aceea, ai fost sau lipsit de cunoștință, sau nebun.

— Nu am întâlnit problema aceasta în zborurile noastre scurte la viteză luminică.

— Cu cât zborul este mai lung, cu atât Bariera este mai puternică.

— A fost foarte curajos din partea voastră, rosti Abundibot cu șoapta lui scârțâită și cu îmbujorarea lui obișnuită, să întreprindeți o călătorie de o sută douăzeci și cinci de ani-lumină într-o navă abia testată!

Ramarren acceptă complimentul fără să corecteze numărul.

— Veniți, Lorzii mei, să-i arătăm oaspetelui nostru Orașul Pământului.

Simultan cu vorbele lui Abundibot, Ramarren prinse un schimb în graiul minții între Kradgy și Ken Kenyek, dar nu-l înțelese; era prea atent să-și mențină propria defensivă, ca să poată auzi în minte sau chiar să recepteze multe impresii de empatie.

— Desigur, rosti Ken Kenyek, nava cu care veți reveni la Werel va fi dotată cu retemporalizator și nu veți suferi deloc la intrarea în spațiul planetar.

Ramarren se ridicase destul de stângaci – Falk era obișnuit cu scaunele, dar nu și el, și se simțea extrem de inconfortabil cocoțat în aer –, însă acum își regăsise echilibrul și după un moment întrebă:

— Nava cu care vom reveni...?

Orry îl privi cu optimism încețoșat. Kradgy căscă, dezvelind dinți galbeni, puternici. Abundibot rosti:

— După ce vei vedea tot ce dorești să vezi pe Pământ și după ce vei afla tot ce vrei să afli, îți vom oferi o navă luminică, cu care să vă întoarceți acasă, pe Werel – tu, Lord Agad, și Har Orry. Noi înșine călătorim puțin. Nu mai există războaie, nu mai trebuie să facem comerț cu alte lumi și nu dorim să falimentăm iarăși sărmanul Pământ cu costurile imense ale navelor luminice doar pentru a ne satisface curiozitatea. Noi, Oamenii de pe Pământ, suntem o rasă bătrână acum; stăm acasă, ne îngrijim grădinile, nu intervenim în treburile altora și nu explorăm spațiul. Însă Călătoria ta trebuie încheiată, misiunea ta trebuie îndeplinită. *Noua Alterra* te așteaptă pe spațioportul nostru, iar Werel își așteaptă întoarcerea. Păcat că civilizația voastră n-a redescoperit principiul ansiblului, ca să putem comunica acum cu ea. Desigur, de acum este posibil ca să aibă transmițătorul instantaneu, dar pentru că nu avem coordonatele planetei tale, nu-i putem trimite semnale.

— Așa este, încuviință Ramarren politicos.

Urmă o pauză scurtă, încordată.

— Nu cred că înțeleg, zise el.

— Ansiblul...

— Înțeleg ce a făcut transmițătorul ansiblu, deși nu și felul cum a făcut-o. Așa cum ai spus, când am plecat eu de pe Werel, noi nu redescoperiserăm principiile comunicației instantanee. Nu înțeleg totuși ce anume v-a oprit să încercați să transmiteți semnale spre Werel.

Teren periculos! Era foarte alert acum: un jucător participant la joc, nu o piesă care urma să fie mutată, și simțea tensiunea electrizantă dinapoia celor trei chipuri rigide.

— Prech Ramarren, zise Abundibot, deoarece Har Orry era prea tânăr ca să fi învățat distanțele precise implicate, noi n-am avut niciodată onoarea de a cunoaște poziția precisă a Werelului, deși, desigur, avem o idee generală. Întrucât a învățat foarte puțină galaktikă, Har Orry nu ne-a putut spune numele în galaktika al soarelui Werelului, ceea ce ar fi fost bineînțeles util pentru noi, care împărțim graiul cu voi din zilele Ligii. De aceea am fost nevoiți să așteptăm ajutorul tău înainte de a putea încerca să contactăm Werelul prin ansiblu sau să pregătim coordonatele pentru nava pe care v-am pregătit-o.

— Nu știți numele stelei în jurul căreia se rotește Werelul?

— Din păcate, nu. Aceasta este realitatea. Dacă ni l-ai putea spune...

— Nu vi-l pot spune.

Shingii nu puteau fi surprinși, fiindcă erau prea egocentrici, chiar narcisiști. Abundibot și Ken Kenyek nu reacționară absolut în niciun fel. Kradgy șopti în felul lui bizar, trist și precis:

— Vrei să spui că nici tu nu-l cunoști?

— Nu vă pot spune Numele Adevărat al Soarelui, anunță Ramarren senin.

De data aceasta surprinse pâlpâirea din graiul minții a lui Ken Kenyek către Abundibot: *Ți-am spus eu.*

— Îmi cer scuze, prech Ramarren pentru ignoranța mea de a fi întrebat despre un subiect tabu. Poți să mă ierți? Nu vă cunoaștem obiceiurile și cu toate că ignoranța este o scuză jalnică, este singura pe care o pot oferi.

Abundibot șoptea întruna când, brusc, Orry îl întrerupse, parcă trezindu-se speriat:

— Prech Ramarren, vei... vei putea seta coordonatele? Mai ții minte ce... ce știai ca Navigator?

Ramarren se întoarse către el și întrebă încet:

— Vrei să mergi acasă, vesprechna?

— Da!

— Peste douăzeci sau treizeci de zile, dacă vor fi de acord Lorzii aceștia care ne oferă un dar așa însemnat, vom reveni în nava lor la Werel. Îmi cer iertare, continuă el întorcându-se către shingi, că buzele și mintea mea sunt închise pentru întrebarea voastră. Tăcerea mea este un răspuns meschin față de sinceritatea voastră generoasă.

Dacă ei ar fi utilizat graiul minții, gândi Ramarren, schimbul de replici ar fi fost mult mai puțin politicos; pentru că el, spre deosebire de shingi, nu putea spune neadevărul în mintea altuia și de aceea probabil că n-ar fi putut rosti nici măcar un cuvânt din ultima sa intervenție.

— Nu contează, Lord Agad! Importantă este întoarcerea voastră cu bine, nu întrebările noastre! Atâta timp cât poți să programezi nava – iar toate arhivele și computerele noastre de curs îți stau la dispoziție oricând le-ai cere –, atunci se poate spune că întrebarea și-a primit răspunsul.

Așa și era, fiindcă dacă shingii doreau să știe unde se afla Werel, era suficient să examineze cursul pe care-l programa Ramarren în nava lor. Iar după aceea, dacă tot nu aveau încredere în el, îi puteau șterge din nou mintea, explicându-i lui Orry că restabilirea memoriei sale îi cauzase finalmente colapsul. Apoi aveau să-l trimită pe Orry să ducă mesajul lor pe Werel. Deocamdată nu aveau încredere în bărbat, deoarece știau că le putea detecta mental minciunile. Dacă exista vreo cale de ieșire din capcană, el n-o descoperise deocamdată.

Trecură prin holurile pâcloase, coborâră pe rampe și cu elevatoare, și ieșiră din palat în plină zi. Elementul lui Falk din mintea dublă era aproape complet reprimat acum, iar Ramarren se mișca, gândea și vorbea aproape complet liber în întruparea Ramarren. Simțea alerta constantă și scormonitoare a minților shinge, mai cu seamă a lui Ken Kenyek, așteptând să pătrundă prin fisura cea mai măruntă ori să prindă eroarea cea mai infimă. Presiunea aceea îl făcea pe el de două ori mai alert. Ca atare, în întruparea străinului Ramarren, el ridică ochii spre cerul sfârșitului de dimineață și văzu soarele galben al Pământului.

Se opri, cuprins de o bucurie neașteptată, pentru că era ceva minunat, indiferent de cele petrecute înainte și care avea să urmeze după aceea; era minunat ca în decursul unei singure vieți să poți vedea lumina a doi sori. Aurul portocaliu al soarelui Werelului, aurul alb al soarelui Pământului; acum le putea pune unul lângă celălalt, așa cum un om ar putea ține două nestemate, comparându-le frumusețea de dragul de a le spori lauda.

Băiatul stătea lângă el și Ramarren murmură cu glas tare salutul pe care pruncii și țâncii kelshak erau învățați să-l rostească atunci când soarele se întrezărea în zori sau după lungile furtuni ale iernii:

— Bun-venit, steaua vieții, centrul anului...

Orry preluă salutul după primele cuvinte și-l rosti odată cu el. Era prima armonie între ei și Ramarren fu bucuros, fiindcă urma să aibă nevoie de Orry după ce jocul acesta avea să ia sfârșit.

Fu chemat un glisor și ei porniră prin oraș, cu Ramarren punând întrebările cuvenite, iar shingii răspunzând după cum li se părea potrivit. Abundibot povesti în detaliu că tot ce exista în Es Toch, turnuri, poduri, străzi și palate, fusese clădit peste noapte cu o mie de ani în urmă, pe insula unui râu aflat de cealaltă parte a planetei. De la un secol la altul, de câte ori aveau chef, Lorzii Pământului își apelau mașinăriile și instrumentele minunate care mutau întregul oraș în alt loc. Era o poveste frumoasă, iar Orry era prea amețit de droguri și convingeri pentru a pune ceva sub semnul întrebării, pe când opiniile lui Ramarren erau aproape lipsite de importanță. În mod clar, Abundibot spunea minciuni pur și simplu de dragul de a le spune. Poate că era unica lui plăcere. Descrise de asemenea în mod detaliat cum era guvernat Pământul, cum majoritatea shingilor își petreceau viața printre oameni de rând, deghizați ca simpli „băștinași”, dar acționând pentru planul general care pornea din Es Toch, cât de lipsită de griji și mulțumită era acum majoritatea omenirii, știind că shingii vor menține pacea și vor purta poverile, cum erau încurajate cu blândețe artele și educația și cum erau reprimate, tot cu blândețe, elementele rebele și distructive. O planetă de oameni modești, în căsuțele lor modeste, triburi pașnice și târgușoare, fără războaie, fără crime, fără suprapopulație; toate vechile realizări și ambiții fuseseră date uitării, astfel că era aproape o rasă de copii, protejată de călăuzirea blândă și fermă și de puterea tehnologică invulnerabilă a castei shing...

Povestea continuă mereu și mereu, întotdeauna aceeași, cu variațiuni, liniștitoare și asigurătoare. Nu era de mirare că bietul orfan Orry o credea; Ramarren ar fi crezut-o în mare parte, dacă n-ar fi avut amintirile lui Falk despre pădure și câmpii, care-i arătau falsitatea ei destul de subtilă, dar totală. Falk nu trăise pe Pământ printre copii, ci printre oameni, brutalizați, suferind și pătimași.

În ziua aceea îl purtară pe Ramarren prin tot Es Toch. Bărbatului, care locuise pe străzile vechi din Wegest și marile Case ale Iernii din Kaspool, i se păru un oraș fals, insipid și artificial, impresionant doar prin fantasticul său decor natural. După aceea începură să-l ducă pe el și pe Orry pe toată planeta, folosind mașini zburătoare și vehicule planetare, în excursii de o zi, sub călăuzirea lui Abundibot sau Ken Kenyek, sărind pe toate continentele Pământului, ba chiar și pe Luna pustie și de mult abandonată. Zilele trecură și ei continuară să joace spectacolul în beneficiul lui Orry, curtându-l pe Ramarren până aveau să obțină de la el ceea ce doreau să știe. Deși bărbatul era permanent supravegheat direct sau electronic, vizual și telepatic, nu era restricționat în nicio formă; în mod vădit, shingii apreciau că nu aveau niciun motiv să se teamă de el.

Și poate că atunci aveau să-i îngăduie să plece acasă cu Orry. Poate că îl considerau îndeajuns de inofensiv, în ignoranța lui, ca să-i permită să părăsească Pământul având intactă mintea reajustată.

Însă el nu-și putea cumpăra plecarea de pe Pământ decât cu informația pe care o doreau shingii: coordonatele Werelului. Până acum nu le spusese nimic și ei nu insistaseră.

La urma urmelor, conta atât de mult dacă shingii știau unde era Werelul?

Conta! Deși poate că ei nu plănuiau un atac imediat asupra acelui inamic potențial, puteau foarte bine plănui să trimită o navă-robot după *Noua Alterra,* care să aibă la bord un transmițător ansiblu pentru a le transmite instantaneu orice pregătiri pentru zbor interstelar de pe Werel. Ansiblul le-ar fi oferit un avans de o sută patruzeci de ani asupra werelenilor, astfel că puteau stopa o expediție spre Terra înainte de a fi început. Unicul avantaj tactic al Werelului era faptul că shingii nu știau unde se afla și puteau fi nevoiți să irosească niște secole căutând planeta. Ramarren putea cumpăra o șansă de plecare doar cu prețul pericolului pentru lumea de care era responsabil.

Așa că el trase de timp, încercând să se gândească la o cale de ieșire din dilema sa, și zbură cu Orry și un shing sau altul peste Pământ, care se întindea sub ei aidoma unei grădini mărețe și frumoase, preschimbate în buruieni și sălbăticie. Ramarren căută cu toată inteligența sa instruită o cale prin care ar fi putut răsturna situația actuală și ajunge la comenzi, în loc să fie comandat: pentru că așa îi prezenta situația mentalitatea lui kelshak. Văzută corect, orice situație, chiar și un haos sau o capcană, s-ar fi distins clar și ar fi dus spre unicul rezultat corect; întrucât pe termen lung nu există dizarmonie, ci doar neînțelegere, nu există noroc sau ghinion, ci doar ochiul ignorant. Așa gândi Ramarren, iar al doilea suflet din interiorul lui, Falk, nu se pronunță în privința asta, dar nici nu încercă să se gândească la ea. Falk văzuse pietrele strălucitoare și mătuite lunecând pe sârmele ramei de modele și trăise cu oameni în tărâmurile lor decăzute, regi în exil pe propriul lor domeniu Pământul, și de aceea considera că niciun om nu-și putea croi singur destinul sau controla jocul, ci putea doar să aștepte ca nestemata strălucitoare a norocului să lunece pe sârma timpului. Armonia există, însă nu există înțelegerea ei; Calea nu poate dispărea. Ca atare, în vreme ce Ramarren își storcea mintea, Falk stătea tăcut și aștepta. Iar când ocazia se ivi, el o înhăță.

Sau mai exact, după cum se dovedi, fu înhățat de ea.

Momentul nu avusese nimic special. Se aflau împreună cu Ken Kenyek într-o mașină zburătoare micuță și rapidă, una dintre mașinăriile inteligente și minunate care le permiteau shingilor să controleze și să supravegheze atât de eficient planeta. Reveneau la Es Toch după un zbor îndelungat spre insulele din Oceanul Apusean; pe una dintre ele făcuseră o escală de câteva ore la o așezare omenească. Băștinașii de pe lanțul de insule pe care-l vizitaseră erau chipeși și mulțumiți, absorbiți de navigația cu vele, înot și sex – plutind în oceanul amniotic azuriu: specimene perfecte de fericire și înapoiere umană pe care să le arate werelenilor. Acolo nu exista nimic care să trezească suspiciuni, nimic care să ițe temeri.

Orry moțăia, cu tubul de pariitha între degete. Ken Kenyek lăsase nava în seama pilotului automat și, alături de Ramarren – la vreun metru depărtare, ca întotdeauna, fiindcă shingii nu se apropiau niciodată fizic –, privea prin bordul de sticlă al mașinii zburătoare către cercul de opt sute de kilometri de cer senin și ocean albastru care-i înconjura. Ramarren era obosit și-și îngădui să se destindă puțin în momentul acela plăcut de suspendare, plutind într-o bulă din sticlă în centrul uriașei sfere auriu-albăstruie.

— Este o planetă frumoasă, zise shingul.

— Așa-i.

— Nestemata tuturor lumilor... Werel este la fel de frumoasă?

— Nu, este mai aspră.

— Da, din cauza anului planetar lung. Cât este de lung? Șaizeci de ani terrani?

— Da.

— Ai spus că te-ai născut toamna, așadar nu ți-ai văzut niciodată planeta în timpul verii?

— Am văzut-o, o singură dată, când am zburat pe emisfera sudică. Totuși verile lor sunt mai răcoroase, tot așa cum iernile sunt mai blânde, decât în Kelshy. Nu am văzut Marea Vară a nordului.

— Încă o mai poți vedea. Dacă te-ai întoarce peste câteva luni, ce anotimp ar fi pe Werel?

Ramarren calculă două secunde, după care răspunse:

— Sfârșitul verii, poate a douăzecea fază-lunară a verii.

— Eu crezusem că veți ajunge toamna... cât durează călătoria?

— O sută patruzeci și doi de ani terrani, zise Ramarren și în aceeași clipă un fior slab de panică îi suflă peste minte ca o briză și muri.

Simți prezența minții shing în propria sa minte; pe când vorbeau, Ken Kenyek se extinsese mental, îi găsise defensivele coborâte și preluase controlul fazei complete a minții lui. Era foarte bine. Dovedea o incredibilă răbdare și abilitate telepatică din partea shingului. Ramarren se temuse de asta, dar acum, după ce se întâmplase, era foarte bine.

Ken Kenyek îi vorbea în minte, nu în șoapta verbală scârțâită a shingilor, ci în graiul minții clar și confortabil:

— Este în regulă, e-n regulă, e foarte bine. Nu-i plăcut că ne-am armonizat în cele din urmă?

— Foarte plăcut, încuviință Ramarren.

— Așa este, într-adevăr. Acum putem rămâne armonizați și toate grijile ni s-au sfârșit. Bun, așadar, o sută patruzeci și doi de ani-lumină depărtare – asta înseamnă că soarele vostru este cel din constelația Dragon. Care-i numele lui în galaktikă? Nu, așa este, nu-l poți rosti sau spune în minte aici. Eltanin, acesta este numele soarelui vostru?

Ramarren nu răspunse nimic.

— Eltanin, Ochiul Dragonului, da, foarte frumos. Ceilalți sori pe care-i alesesem ca posibilități sunt ceva mai apropiați. Asta economisește mult timp. Noi aproape că...

Graiul minții iute, clar, batjocoritor, liniștitor se opri brusc și Ken Kenyek tresări convulsiv; la fel făcu și Ramarren, exact în același moment. Shingul se întoarse sacadat spre comenzile mașinii zburătoare, după care se îndepărtă de ele. Se aplecă straniu, mult prea mult, ca o marionetă manipulată neglijent, apoi căzu pe podeaua navei și rămase acolo, cu fața frumoasă și albă îndreptată în sus, rigidă.

Trezit din picoteala lui euforică, Orry se holbă neînțelegător.

— Ce s-a întâmplat? S-a întâmplat ceva?

Nu primi niciun răspuns. Ramarren stătea în picioare la fel de rigid ca shingul de pe podea și ochii lui îi fixau pe ai lui Ken Kenyek într-o dublă privire care nu vedea nimic. Când se clinti în cele din urmă, vorbi într-un grai pe care Orry nu-l cunoștea. Apoi, cu efort, rosti în galaktikă:

— Pune nava pe staționare.

Băiatul se holbă.

— Prech Ramarren, ce s-a întâmplat cu Lordul Ken?

— Scoală-te. Pune nava pe staționare!

Vorbea galaktika acum, cu accentul lui werelean, dar în forma degradată utilizată de băștinașii terrani. Deși exprimarea era primitivă, tonul de urgență și autoritatea erau puternice. Orry îl ascultă. Micuța bulă de sticlă rămase nemișcată deasupra centrului oceanului, la est de soare.

— Prechna, Lor...

— Taci!

Tăcere. Ken Kenyek zăcea nemișcat. Foarte lent, încordarea vizibilă și intensitatea lui Ramarren se destinseră.

Pe planul mental, Ken Kenyek îl atacase prin surprindere, pentru ca după aceea să fie atacat la rândul său prin surprindere. În termeni fizici, shingul îl imobilizase pe Ramarren, crezând că va captura un om, dar fusese la rândul lui imobilizat de un al doilea om – mintea din ambuscadă, Falk. Falk fusese în stare să preia controlul doar pentru o secundă și doar prin forța pură a surprizei, însă fusese îndeajuns pentru ca Ramarren să fie eliberat de controlul fazei shingului. În clipa în care fusese liber, în timp ce mintea lui Ken Kenyek era tot în fază cu mintea sa și vulnerabilă, Ramarren preluase controlul. Avusese nevoie de toată abilitatea și toată puterea pentru a menține mintea shingului în fază cu mintea sa, neajutorată și docilă, așa cum propria lui minte fusese cu numai o secundă mai devreme. Totuși avantajul continua să se păstreze: el avea o minte dublă și, pe când Ramarren îl imobiliza pe shing, Falk era liber să gândească și să acționeze.

Aceasta era șansa; alta nu avea să mai existe.

Falk întrebă cu glas tare:

— Unde există o navă luminică pregătită pentru decolare?

Era straniu să audă shingul răspunzând în vocea lui șoptită și să știe, pentru prima dată cu certitudine și în mod absolut, că nu mințea.

— În deșert, la nord-vest de Es Toch.

— Este păzită?

— Da.

— De oameni?

— Nu.

— Ne vei conduce acolo.

— Vă voi conduce acolo.

— Orry, pilotează nava acolo unde îți va spune el.

— Nu înțeleg, prech Ramarren, suntem...

— Vom părăsi Pământul. Acum. Preia comenzile.

— Preia comenzile, repetă încet Ken Kenyek.

Orry se supuse și urmă instrucțiunile shingului cu privire la curs. Mașina zburătoare țâșni cu viteză maximă către est, totuși părea că se păstrează încă în centrul neschimbător al sferei oceanice, spre a cărei circumferință cobora vizibil soarele, aflat înapoia lor. Apoi se iviră Insulele Apusene, părând să plutească spre ei peste curba zbârcită și scânteietoare a oceanului, urmate după aceea de piscurile albe și ascuțite ale coastei, care se apropiară și trecură pe sub mașina zburătoare. Ajunseră deasupra deșertului maro-gălbui, întrerupt de lanțuri aride, brăzdate de făgașuri, ce proiectau umbre prelungi spre est. Continuând să urmeze instrucțiunile murmurate ale lui Ken Kenyek, Orry încetini, dădu ocol unuia dintre lanțurile acelea, setă comenzile pentru a recepta baliza de aterizare și lăsă nava în seama autopilotului. Munții înalți și fără viață se ridicară mult deasupra lor, înconjurându-i ca niște ziduri, când mașina zburătoare coborî pe o câmpie alburie și neguroasă.

Nu se zărea niciun spațioport sau aerodrom, niciun drum, nicio clădire, dar niște forme vagi, foarte mari, tremurau ca miraje deasupra nisipului și tufișurilor de salvie sub poalele întunecate ale munților. Falk le privi și nu-și putu focaliza ochii asupra lor, însă Orry rosti cu un icnet:

— Nave stelare.

Erau navele interstelare ale shingilor, flota lor, sau o parte din ea, camuflată cu plase dispersatoare de lumină. Falk le văzu mai întâi pe cele mici; existau altele, despre care crezuse că erau colinele de la poalele munților...

Vehiculul lor aterizase lin lângă o baracă micuță, ruinată, fără acoperiș, cu scândurile decolorate și crăpate de vântul deșertului.

— Ce-i aici?

— Intrarea în sediul subteran.

— Acolo există și computere de sol?

— Da.

— Este gata de plecare vreuna dintre navele mici?

— Toate sunt gata de plecare. În majoritate sunt nave defensive, pilotate de roboți.

— Există vreuna cu comenzi de pilotare pentru oameni?

— Da. Cea pregătită pentru Har Orry.

Ramarren păstră controlul telepatic ferm asupra minții shingului, în timp ce Falk îi porunci să-i ducă la navă și să le arate computerele de la bord. Ken Kenyek se conformă imediat. Falk-Ramarren nu se așteptase pe de-a întregul la așa ceva: existau limite ale controlului minții, tot așa cum existau limite ale sugestiilor hipnotice normale. Impulsul de autoapărare se împotrivea adesea până și controlului celui mai puternic, iar uneori dezintegra întreaga acordare dacă era încălcat. Se părea totuși că trădarea pe care era silit s-o comită nu trezea o împotrivire instinctivă în Ken Kenyek; shingul îi duse la nava stelară și răspunse ascultător la toate întrebările lui Falk-Ramarren, apoi îi readuse la baraca dărăpănată și, la comanda lor, descuie, prin semnale fizice și mentale, trapa din apropierea ușii. Pătrunseră în tunelul dinapoia trapei. La fiecare dintre ușile, protecțiile și barierele subterane, Ken Kenyek oferi semnalul sau răspunsul cuvenit și-i aduse astfel, finalmente, în incintele antiatac, anticataclism, antifurt, aflate mult sub pământ, unde se găseau computerele de curs și ghidajele automate de control.

Trecuse mai bine de o oră de la preluarea controlului shingului în mașina zburătoare. Supus și ascultător, reamintindu-i uneori lui Falk de sărmana Estrel, Ken Kenyek stătea lângă ei inofensiv... inofensiv atâta timp cât Ramarren păstra controlul total asupra creierului său. În clipa în care controlul acela ar fi slăbit, Ken Kenyek ar fi expediat un apel mental spre Es Toch, dacă ar fi avut puterea, sau ar fi declanșat vreo alarmă, iar ceilalți shingi și uzinații lor ar fi sosit aici în două minute. Totuși Ramarren trebuia să destindă controlul acela, fiindcă avea nevoie de propria sa minte cu care să gândească. Falk nu știa să programeze un computer pentru cursul la viteza luminii către Werel, planeta de pe orbita stelei Eltanin. Numai Ramarren o putea face.

Falk avea însă propriile lui resurse.

— Dă-mi arma ta.

Ken Kenyek îi întinse prompt o armă micuță, ascunsă sub roba lui elaborată. Văzând-o, Orry tresări îngrozit. Falk nu încercă să liniștească șocul băiatului, ci, dimpotrivă, îl accentuă.

— Respect pentru Viață? întrebă el cu răceală, examinând arma.

Așa cum se așteptase nu era o armă reală, sau un laser, ci un paralizator lipsit de capacitate letală. Îl aținti asupra lui Ken Kenyek, demn de milă prin completa lui lipsă de împotrivire, și trase. În aceeași clipă Orry țipă și se repezi spre el, iar Falk folosi încă o dată arma. După aceea întoarse spatele celor două corpuri nemișcate, rășchirate pe jos, simțindu-și mâinile tremurând și-l lăsă pe Ramarren să preia comanda. Deocamdată el își îndeplinise rolul.

Ramarren nu avea timp pentru remușcări sau tulburare. Se duse imediat la computere și se apucă de treabă. Din examinarea comenzilor de la bordul mașinii zburătoare, știa deja că matematica implicată în unele operațiuni ale navei nu era cea familiară, cetiană, pe care terranii continuau s-o utilizeze și din care derivase matematica de pe Werel, prin intermediul Coloniei. Unele proceduri utilizate și încorporate de shingi în computerele lor erau complet străine pentru procesele și logica matematică cetiană și nimic altceva nu l-ar fi putut convinge mai ferm pe bărbat că shingii erau într-adevăr străini Pământului, străini tuturor lumilor din vechea Ligă, cuceritori sosiți de pe o planetă foarte îndepărtată. El nu fusese niciodată tocmai sigur că vechile istorii și povești ale Pământului erau corecte din punctul acesta de vedere, însă acum era convins. La urma urmelor, Ramarren era în esență un matematician.

Și asta era bine, fiindcă altfel unele dintre procesele acelea l-ar fi oprit în efortul său de a introduce coordonatele Werelului în computerele shinge. Și așa avu nevoie de cinci ore, timp în care trebuia să fie, literalmente, cu jumătate din minte spre Ken Kenyek și Orry. Era mai simplu să-l mențină pe băiat în stare de inconștiență, decât să-i explice sau să-i poruncească; pe de altă parte, era absolut vital ca Ken Kenyek să nu-și recapete defel cunoștința. Din fericire paralizatorul era un dispozitiv eficient și, odată ce îi descoperi reglajul cuvenit, Falk mai trebui să-l folosească doar o singură dată. Apoi fu liber să coexiste, în timp ce Ramarren trudea la calculele sale.

Falk nu privi nimic pe când Ramarren lucra, ci stătu cu urechile ciulite și veghind permanent cele două corpuri nemișcate, fără cunoștință, din apropiere. Și gândi; se gândi la Estrel, întrebându-se unde și ce era femeia acum. Oare o reinstruiseră, îi șterseseră mintea, o omorâseră? Nu, ei nu omorau. Ei se temeau să omoare și se temeau să moară, și numeau teama lor Respectul pentru Viață. Shingii, Inamicul, Mincinoșii... Oare ei mințeau cu adevărat? Poate că explicația nu era chiar asta; poate că esența minciunii lor era o lipsă profundă și iremediabilă a înțelegerii. Ei nu-i putuseră înțelege pe oameni. Folosiseră minciuna spusă în minte și profitaseră de ea, transformând-o într-o armă redutabilă, dar meritase, la urma urmelor? O mie două sute de ani de minciună, din clipa când sosiseră aici, exilați sau pirați sau constructori de imperii de la o stea îndepărtată, deciși să conducă rasele acestea ale căror minți erau lipsite de sens pentru ei și ale căror corpuri erau de-a pururi sterpe pentru ei. Singuri, izolați, surdomuți conducând surdomuți într-o lume a amăgirilor. *Ah, pustiirea...*

Ramarren termină. După cinci ore de muncă din partea lui și opt secunde de muncă din partea computerului, foița micuță de iridiu îi lunecă în palmă, gata pentru a fi programată în comenzile de curs ale navei.

Se întoarse și privi ca prin pâclă la Orry și Ken Kenyek. Ce să facă cu ei? Evident, trebuiau să-l însoțească. *Șterge înregistrările din computere,* rosti un glas dinăuntrul minții sale, un glas familiar, propriul său glas – glasul lui Falk. Ramarren era amețit de oboseală, dar, treptat, înțelese ideea cererii aceleia și se conformă. După aceea însă nu putu gândi ce să facă mai departe. Așa că, finalmente, pentru prima dată, cedă, nu mai făcu niciun efort să domine, își îngădui să fuzioneze cu... sine.

Falk-Ramarren se apucă de treabă numaidecât. Îl târî cu greu pe Ken Kenyek sus, la nivelul solului, apoi peste nisipul luminat de stele, către nava care tremura, pe jumătate vizibilă, opalescentă în noaptea deșertului; așeză trupul inert pe un scaun mulabil, îi mai aplică o doză din paralizator și reveni la Orry.

Băiatul începuse să-și revină parțial și izbuti să suie singur, deși clătinându-se, în navă.

— Prech Ramarren, zise el răgușit, prinzând brațul lui Falk-Ramarren, unde mergem?

— La Werel.

— Vine și el – Ken Kenyek?

— Da. Le va spune werelenilor povestea lui despre Pământ, tu vei spune povestea ta, iar eu pe a mea... Spre adevăr există întotdeauna mai multe căi. Fixează-ți centurile. Asta a fost.

Falk-Ramarren introduse foița metalică în controlorul de curs. Fu acceptată și el setă nava să pornească în trei minute. Privi pentru ultima oară către deșert și stele, închise hublourile și se duse grăbit, tremurând de oboseală și încordare, să-și fixeze centurile lângă Orry și shing.

Decolarea era alimentată de energie de fuziune; propulsia luminică avea să intre în acțiune abia după ce ajungeau pe orbita Pământului. Decolară foarte lent și în câteva secunde părăsiră atmosfera. Ecranele vizuale se deschiseră automat și Falk-Ramarren văzu Pământul îndepărtându-se, un disc albăstrui-întunecat uriaș, cu contur strălucitor. Apoi nava ieși în nesfârșita lumină solară.

Oare el pleca de acasă, ori se întorcea acasă?

Pe ecrane, zorii ce soseau peste Oceanul Răsăritean străluciră pentru o clipă într-o semilună aurie pe fundalul pulberii stelare, ca o piatră prețioasă pe o uriașă ramă de modele. După care rama și modelul se fărâmară, Bariera fu depășită, și nava micuță se eliberă din lanțurile timpului și-i purtă peste beznă.